

GOM
WEST-VLAANDEREN

JAARVERSLAG 2004

GOM

> Woord vooraf

DE GOM WERKT AAN NIEUWE FUNDAMENTEN VOOR DE WEST-VLAAMSE ECONOMIE

Ook in 2004 werd de werking van de GOM - West-Vlaanderen gestuurd door de conclusies en de krachtlijnen bepaald in de publicatie "**West-Vlaanderen 2010: een strategie voor economische ontwikkeling**". De activiteiten van de afdelingen kaderen dan ook in de strategische dimensies die in deze studie werden uitgetekend. Wel zijn de gevoerde acties bijgestuurd of minstens beïnvloed door een aantal ontwikkelingen sinds het opstellen van deze strategie of door opportuniteiten die zich voordoen.

het versterken van de kenniseconomie
Bij de eerste dimensie **het versterken van de kenniseconomie** valt de start op van de bouwwerken van het nieuwe Innovatie- en Incubatiecentrum Greenbridge in Oostende. Dit centrum, het tweede in zijn soort in West-Vlaanderen, is een bedrijventrum dat zich specifiek richt op hightech starters. Een ander belangrijk project in deze dimensie is het Innovatiecentrum West-Vlaanderen dat de innovatie als drijvende kracht wil stimuleren bij het West-Vlaamse bedrijfsleven.

het stimuleren van het ondernemersinitiatief
De tweede dimensie **het stimuleren van het ondernemersinitiatief** werd bevorderd door het initiatief: het Actieplan regionale bedrijventerreinen, dat de snelle realisatie van een aantal broodnodige projecten op het oog heeft. In hetzelfde kader situeren zich diverse initiatieven in verband met advies en begeleiding aan bedrijven. En heel specifiek inzake de milieuproblematiek ging de aandacht vooral naar de projecten 'milieuclustering op bedrijventerreinen' en 'rationeel waterbeheer'.

valoriseren van de goede geo-economische ligging
De derde dimensie **het valoriseren van de goede geo-economische ligging** kwam sterk aan bod in het Economisch Forum dat op 11 oktober 2004 door de GOM werd georganiseerd; de mogelijkheden voor distributie en logistiek in West-Vlaanderen werden nader toegelicht.

een optimaal en zinvol woon- en leefklimaat
Het **streven naar een optimaal en zinvol woon- en leefklimaat**, de vierde dimensie, kwam in de GOM-acties van 2004 vooral tot uiting in de betrokkenheid bij de oprichting en uitbouw van het netwerk van regionale incubatiecentra voor sociale economie.

En ten slotte besteedde de GOM ook veel aandacht aan het verder bijhouden van de sociaal-economische gegevensbank, die als het ware de fundamenteen biedt waarop de diverse activiteiten van de organisatie gebouwd zijn. Een weerslag van deze gegevensbank is terug te vinden in de jaarlijkse publicatie van "Feiten en Cijfers". Veel aandacht ging ook naar de voltooiing van het sectoraal rapport over de West-Vlaamse metaalindustrie.

Inzake de hervormingsoperatie waar de Vlaamse GOM's deel van uitmaken en die al een aantal jaren het voorwerp uitmaakt van een grondige discussie, werd in 2004 een aantal belangrijke stappen gezet. Op 29 april 2004 keurde het Vlaamse Parlement de decreten goed van zowel het VLAO (Vlaams Agentschap Ondernemen), als van de POM (Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij). Kort samengevat kan gesteld worden dat het VLAO zich zal richten op het stimuleren van het ondernemerschap, terwijl de opdracht van de POM's zich situeert in de uitvoering van sociaal-economische projecten. In het najaar van 2004 startte dan ook de voorbereiding tot de concrete implementatie van deze decreten.

Marleen Titeta-Decraene, voorzitter
en Luc Vermandere, wnd. administrateur-generaal.

INHOUDSTAFEL

>	Woord vooraf	
	DE GOM WERKT AAN NIEUWE FUNDAMENTEN VOOR DE WEST-VLAAMSE ECONOMIE	3
>	1. ACTIES IN HET KADER VAN DE REALISATIE VAN DE VIER HOOFDDIMENSIES	6
A >	Meer kenniseconomie, versterken van de economische structuur en product- en procesvernieuwing binnen de ondernemingen	8
1 >	Initiatieven om het innovatief vermogen van de bedrijven te versterken	8
	Opbouw van statistische gegevens	8
	Medewerking aan een nieuwe ICT audit tool	8
	Het Innovatiecentrum West-Vlaanderen (ICWVL)	8
	ICT-databank GOM - West-Vlaanderen	9
	Analyse van de innovatieve sterkten en zwakten in West-Vlaanderen	9
2 >	Infrastructuur om de innovatiepolitiek te ondersteunen	9
	Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk nv (IICK)	9
	Innovatie- en Incubatiecentrum Gent-Oostende (Greenbridge Incubator)	10
3 >	Doorlopende activiteiten	11
	Innovatiebegeleiding	11
	De Innovatie Quick Scan	11
	Innovatie en creativiteit	11
	Innovatie in de KMO: een belegging voor de toekomst	11
	Innovatieclubs	12
	Innovatiecharter	12
	Energiecel	12
B >	Het valoriseren en stimuleren van het ondernemersinitiatief	13
1 >	Advies aan en begeleiding van de bedrijven	13
	Informatie en advies	13
	Informatiebrochures	18
	Organisatie van infosessies	19
	GOM-Website	20
	GOM-Nieuwsbrief	20
2 >	BAN Vlaanderen vzw	21
3 >	De uitbouw van de vestigingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven	21
	Bedrijventerreinen	21
	Bedrijvencentra	25
	Doorgangsgebouwen	26
	Ieper Business Park	26
4 >	Initiatieven tot stimulering van een pro-actief milieubeleid	28
	Het West-Vlaams Milieucharter	28
	Presti 5-project 'Meten is Weten in de praktijk'	29
	Peterschapsproject "Ervaringsuitwisseling duurzaam ondernemen in West-Vlaanderen"	30
	Eco-efficiëntie advies	30
	Milieutechnologiebeurs IFEST 2004	31
	Interregproject III B project 'North Sea Bio Energy'	34
	Club Milieubeleid	35
	Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw (VCM)	35
	Brownfieldproblematiek	36
	Forum for Applied Biotechnology	37
5 >	Rationeel waterbeheer in de praktijk	37
	Projecten in het kader van de diep grondwaterproblematiek	37
	Uitbouw van een 'Kenniscentrum Rationeel Waterbeheer'	40
6 >	Milieulusters op en verduurzaming van bedrijventerreinen	41
	Kenniscentrum Milieulusters en Duurzame Bedrijventerreinen	41
	Interregproject 'Milieulusters op bedrijventerreinen'	43

	PIAV-Project 'Milieuclusters en Parkmanagement: een stapsteen naar verduurzaming van bedrijventerreinen'	44
	Milieuclusters en Parkmanagement: verduurzaming van bedrijventerreinen in Diksmuide	45
7 >	Buitenlandse investeringen in 2004	46
	Promotieactiviteiten	46
	Flanders Business Newsletter	47
	Relevante informatie en documentatie	47
	Individuele begeleiding van buitenlandse bedrijven	47
8 >	Toelevering	49
9 >	Exportbegeleiding	51
10 >	Informatie- en adviesverstrekking over Rationeel EnergieGebruik (REG)	52
11 >	GOM-participatie-initiatieven	53
	Transportzone Zeebrugge (TZZ)	53
	Beheersmaatschappij van het internationaal transportcentrum LAR	53
	Flanders Vegetables Board vzw	54
	Earth Explorer Oostende en Stichting Dirk Frimout	54
	Kortrijk Xpo cvba	56
	Ondernemerscentrum Kortrijk	56
C >	Versterken en valoriseren van de geo-economische ligging in de EU	57
1 >	Uitbouw poorten en ontsluiting ervan	57
	De zeehavens	57
	De West-Vlaamse luchthavens	59
	Andere belangrijke elementen van ontsluiting	61
	Derde Economisch Forum: distributie en logistiek	61
2 >	Europese en internationale samenwerking	62
	Europese programma's	62
	Internationale samenwerking	64
D >	Streven naar een zinvolle deelname aan het economisch maatschappelijk leven voor iedereen	65
	Economisch presteren en rekening houden met maatschappelijke doelstellingen, zoals onder meer duurzame en volwaardige tewerkstelling voor kansengroepen	65
>	2. DE SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS BANK DIE HET GOM-ACTIEKADER ONDERBOUWT	70
	1 > West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers	72
	2 > Enquête bij de West-Vlaamse gemeentebesturen	72
	3 > Conjunctuuranalyse	73
	4 > Sectorale rapporten	73
	5 > Bedrijventerreinen: inventarisatie	74
>	3. SAMENWERKING, EXTERNE RELATIES EN DOCUMENTATIE	76
	1 > Intercommunales	78
	2 > Herstructurering van het subregionale en regionale socio-economische landschap	78
	3 > Oprichting van VLAO en POM	80
	4 > Samenwerking met de Vlaamse GOM's	80
	5 > Doorstroming	81
	6 > Algemene Informatievergadering	83
	7 > Voordrachten en publicaties	84
>	4. ORGANISATORISCHE UITBOUW EN ADMINISTRATIE	86
	1 > Kwaliteits- en milieuzorg bij de GOM - West-Vlaanderen	88
	2 > Bestuursorganen	88
	3 > Financiële staat 2004	90
	4 > Lijst met afkortingen	90

1

ACTIES IN HET KADER VAN DE REALISATIE VAN DE VIER HOOFDDIMENSIES

- A › Meer kenniseconomie, versterken van de economische structuur en product- en procesvernieuwing binnen de ondernemingen
- B › Het valoriseren en stimuleren van het ondernemersinitiatief
- C › Versterken en valoriseren van de geo-economische ligging in de EU
- D › Streven naar een zinvolle deelname aan het economisch maatschappelijk leven voor iedereen

Meer kenniseconomie, versterken van de economische structuur en product- en procesvernieuwing binnen de ondernemingen

1 > Initiatieven om het innovatief vermogen van de bedrijven te versterken

Opbouw van statistische gegevens

In dezelfde lijn als de opbouw van statistische gegevens in "Feiten en Cijfers" voor de provincie West-Vlaanderen, is dit jaar een vergelijking gemaakt met de verschillende scorekaarten op het gebied van innovatieparameters. In die zin werd voor de studie van de stand van zaken van Innovatie in West-Vlaanderen onder meer vergelijkend materiaal verzameld vanuit de CIS III-enquête, het Vlaamse Steunpunt voor Innovatie en Ondernemen, de European Scorecard en de sleutelementen van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid. Dit laat toe met meer actuele cijfers van vergelijkbare aard de situatie op innovatief gebied correct in te schatten.

Medewerking aan een nieuwe ICT-audit tool

Omwille van de terughoudendheid en de waas van geheimzinnigheid die over ICT blijft hangen, zeker in de kleine en middelgrote bedrijven, heeft de GOM - West-Vlaanderen zich samen met WTCM, INNOTEK, KMO-IT en GOMOV geëngageerd om een **audit tool** te helpen ontwikkelen. Dit initiatief, dat door IWT wordt gefinancierd, mikt op de symptomatische analyse van de verschillende fysieke en administratieve processen in een bedrijf met de bedoeling er de elementen te detecteren die voor verbetering in aanmerking komen, en waarbij het gebruik van ICT een nuttige en efficiënte bijdrage kan leveren. Het prototype van deze audit is thans beschikbaar en zal in 2005 op bredere schaal kunnen worden aangewend om een duidelijker beeld te krijgen van de ICT-situatie in de West-Vlaamse KMO's.

Innovatiecentrum West-Vlaanderen (ICWVL)

In 2004 is het Innovatiecentrum West-Vlaanderen op kruissnelheid gekomen. De doelstelling is drieledig: sensibiliseren, informeren en faciliteren van de West-Vlaamse KMO-bedrijven en hen een gepaste ondersteuning bieden bij de uitwerking van hun innovatietrajecten. Deze acties lopen in nauw overleg met deze van de afdeling innovatie en technologie.

Concreet betekent dit dat de afdeling innovatie en technologie van de GOM - West-Vlaanderen zich voornamelijk toespitst op eerstelijnsadvies inzake innovatie en op beleidsondersteunend werk. Daarentegen concentreert het Innovatiecentrum zich, behoudens de rekrutering van bedrijven voor innovatie, ook op een meer diepgaande begeleiding. Het innovatiecentrum heeft zich het voorbije jaar sterk en ook succesvol toegelegd op zijn externe profilering, teneinde een zo breed mogelijke bekendheid bij de West-Vlaamse bedrijven op te bouwen. Meer en meer wordt het nu mogelijk op basis van een bestaand klantenbestand proportioneel meer tijd beschikbaar te stellen voor innovatiebegeleiding, doorverwijzing, assistentie bij innovatieprojecten enz.

2 >

Infrastructuur om de innovatiepolitiek te ondersteunen

Innovatie is de sleutel voor de lange termijn welvaart in de regio. Daarom blijft de afdeling innovatie en technologie zich verder inzetten voor de valorisering van ankerpunten voor het vernieuwen van het industrieel weefsel.

Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk nv (IICK)

Het IICK werd in 2001 operationeel. Na de startperiode werd prof. Frank Baert aangetrokken als gedelegeerd bestuurder van het IICK.

De nv Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (IICK) als één van de ankerpunten voor meer kenniseconomie in West-Vlaanderen heeft een driedelige doelgroep:

- bedrijven en wetenschappelijke instellingen die een spin-off wensen los te koppelen van hun kernactiviteiten;
- wetenschappers die hun innoverende projecten op zelfstandige basis wensen uit te bouwen;
- organisaties die onderzoek en ontwikkeling promoten en kunnen bijdragen tot het bevorderen van deze activiteiten in de regio.

ICT-databank GOM - West-Vlaanderen

Sedert enkele jaren houdt de GOM - West-Vlaanderen een databank bij van bedrijven die actief zijn in ICT.

Meer dan 200 bedrijven zijn op die manier terug te vinden in de databank die door eenieder via de GOM-website kan worden geconsulteerd. Deze database wordt constant actueel gehouden.

Analyse van de innovatieve sterkten en zwakten in West-Vlaanderen

In 2004 werd de GOM - West-Vlaanderen door de gouverneur van de provincie aangezocht als coördinator van het studiewerk: **“Innovatie in West-Vlaams perspectief (een actuele stand van zaken)”**. Behoudens de situering van innovatie in het algemeen en binnen de Vlaamse en West-Vlaamse context in het bijzonder, werd zowel een kwantitatieve als kwalitatieve analyse gemaakt van het innovatiegebeuren en zijn -actoren in de provincie. Uit de analyse blijkt

onder meer de structurele afwezigheid van excellent onderzoek in de regio, een duidelijke achterstand van de provincie inzake tertiërisering en gebruik van ICT-technologie. Het zal erop aankomen de bestaande toestand om te buigen en met gebundelde krachten een adequaat actieplan in stelling te brengen voor een krachtvolle implementatie van de kenniseconomie in de subregio.

Dit moet niet alleen weerwerk bieden aan de voortschrijdende mondialisering van economie en kennis en de delokalisering een halt toeroepen, maar integendeel kernen (=kenniscentra) creëren die als **brain magnets** fungeren. Eens te meer wijst dit op de nood aan verankering van de hoogwaardige kennis die in de sterke sectoren aanwezig is, door ze te onderbouwen met excellent onderzoek.

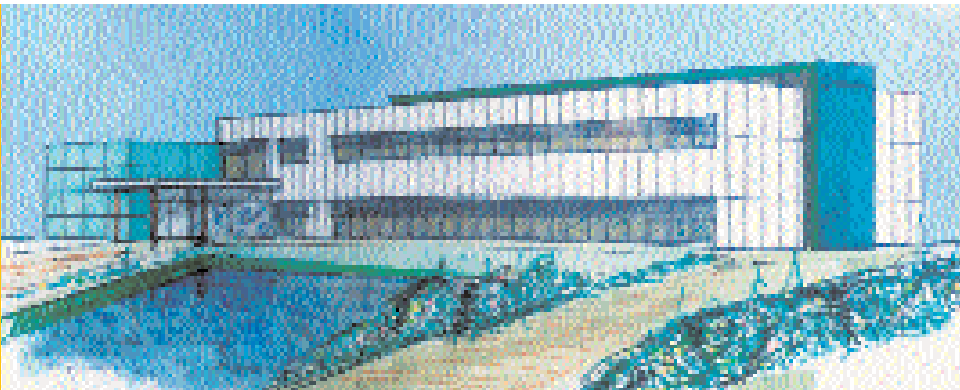
In weerwil van de moeilijke economische situatie in het algemeen, heeft dit centrum zijn bezetting behouden. Een probleem blijft het gebrek aan nieuwe initiatieven vooral op het gebied van spin-offs. Hieraan ligt voor een groot deel de structurele situatie van het hoger onderwijs in de Kortrijkse regio ten gronde. Behoudens de afdeling PIH van Hogeschool West en een beperkt aantal afdelingen van Howest en Katho, zijn er geen kennisopleidingen die een directe bijdrage leveren aan bedrijven. Evenmin heeft KULAK een volledig uitgebouwde afdeling positieve wetenschappen. Het is duidelijk dat hieraan zal moeten worden gewerkt, wat trouwens één van de actiepunten is van zowel de GOM - West-Vlaanderen als van de plaatselijke RESOC's.

Innovatie- en Incubatiecentrum Gent-Oostende (Greenbridge Incubator)

Medio 2003 richtten de Universiteit Gent, de GOM - West-Vlaanderen en de KHBO-Hogeschool de nv Greenbridge Incubatie- en Innovatiecentrum Gent-Oostende op. Deze vennootschap zal de Greenbridge Incubator bouwen en uitbaten op het Wetenschapspark met dezelfde naam op het bedrijventerrein Plassendale 1 in Oostende. Ook de nv Plassendale levert een bijdrage tot de werkingsmiddelen van de nieuwe vennootschap.

Het Greenbridge Innovatiecentrum wordt een bedrijven-centrum voor het verhuren van huisvesting (kantoren, labo's en ateliers) aan jonge hightech starters. Enkel startende onderzoeksgerichte bedrijven of bedrijven die een rol kunnen spelen bij de incubatiefunctie kunnen er gehuisvest worden. Het centrum zal zich in eerste instantie toeleggen op startups in het domein van de voedings-, wellness- en milieutechnologie. Voorts wordt het een attractiepool voor nieuwe bedrijven die zich op het Wetenschapspark van de UGent wensen in te planten. Dit terrein zal ruimte bieden aan technologische bedrijven die op het gebied van onderzoek samenwerken bij voorkeur met de UGent en/of de KHBO, in het bijzonder spin-off bedrijven van deze instellingen.

De funderingswerken voor de incubator werden eind 2004 opgestart en de eerste steenlegging is voorzien in februari 2005. Bedoeling is dat het gebouw in het najaar van 2005 operationeel wordt.

3 > Doorlopende activiteiten

Innovatiebegeleiding

Ook gedurende het voorbije jaar heeft het team innovatie- en technologieadviseurs van de GOM - West-Vlaanderen de West-Vlaamse bedrijven uitgebreid en efficiënt advies verleend. Deze afdeling werkt onafgebroken aan de verdere uitbouw van het eerstelijnsadvies aan de lokale bedrijven. Hierbij wordt ruim aandacht besteed aan de verschillende subsidiemogelijkheden voor de innovatieprojecten van de bedrijven. Deze subsidies toegekend door het Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT), gaan samen met een grondige vernieuwing van producten of processen, al dan niet in samenwerking met een onderzoeksinstituut, universiteit, hogeschool of een ander kennisbedrijf.

De GOM - West-Vlaanderen heeft ook hier weer een aantal partners tot succesvolle samenwerking verenigd. De combinatie van tijdige en pro-actieve communicatie laat toe op de meest efficiënte wijze innovatieprojecten aan te pakken en tezelfdertijd de financiële risico's te beheersen. Gaandeweg geraken de bedrijven ervan overtuigd om gebruik te maken van de door de overheid aangeboden diensten. Aldus worden stimuli aangereikt om nieuwe technologieën te vinden, netwerken uit te bouwen met toeleveranciers, kennisinstituten en klanten en ervaringen uit te wisselen.

De Innovatie Quick Scan

Het uitvoeren van een Innovatie Quick Scan (IQS) bij de bedrijven is een uitstekend introductiemiddel bij het bedrijfsleven. De Innovatie Quick Scan laat toe snel de knelpunten en het innovatievermogen binnen de organisatie te bepalen. Het innovatievermogen bepaalt in ruime mate het concurrentieel voordeel van de onderneming, zodat het tijdig en efficiënt kan inspelen op nieuwe kansen. Samen met CENTEXBEL en het Innovatiecentrum werd een campagne opgezet voor de doorlichting van de textielsector in West-Vlaanderen. Op deze manier wil de GOM - West-Vlaanderen de innovatieproblematiek binnen de sector in kaart brengen. De opvolging door het verstrekken van informatie en advies over subsidiëringmogelijkheden en het in contact brengen van innoverende bedrijven met onderzoekscentra (universiteiten en hogescholen) en met het Innovatiecentrum West-Vlaanderen gebeurt in de opvolgingsfase.

Innovatie en creativiteit

De Innovatie Quick Scan (IQS) werd dit jaar aangevuld met een creativiteitstest. Innovatie is immers in sterke mate verbonden met creativiteit. Om deze creatieve processen binnen de bedrijven te meten, gebruikt de GOM - West-Vlaanderen de creativiteitscan van CREAX.

Daarbij wordt gepeild naar een aantal creativiteitsfactoren binnen het bedrijf zoals:

- de kunst om uit ideeën concepten te ontwikkelen;
- de bereidheid om dingen te veranderen die door iedereen als de norm worden aanvaard;
- het vertrouwen om de grenzen van algemeen aanvaarde conventies te verleggen;
- zichzelf ertoe te verplichten telkens nieuwe betere oplossingen uit te werken;
- verbanden te leggen tussen ogenschijnlijk totaal losse fenomenen.

Innovatie in de KMO: een belegging voor de toekomst

Onder deze titel werd in samenwerking met de dienst Postacademische Vorming van KULAK een opleidingsprogramma aangeboden met vier thema-avonden: *innovatiemanagement, intellectuele eigendommen, kennismanagement en creativiteit en de creatieve probleemoplossing*.

De GOM - West-Vlaanderen beschouwt het als haar taak om als een 'zoekrobot' te blijven uitkijken naar nuttige expertise voor het realiseren van nieuwe ideeën. Daarom maakt de GOM - West-Vlaanderen deel uit van het uitgebreide netwerk van kenniscentra en andere intermediairen. Dit advies wordt verder aangevuld door eerstelijnsadvies over risicokapitaal en intellectuele bescherming.

Innovatieclubs

In samenwerking met UNIZO werden vijf innovatie-workshops georganiseerd onder de titel: **'Met uw tijd meegaan of vooruitlopen: innovatie in de KMO'**. Van een ondernemer wordt verwacht dat hij werkt aan de 'innovatiecultuur' binnen zijn onderneming. Tijdens deze workshops werden relevante innovatiethema's uitgediept: creatief denken, intellectuele eigendomsrechten, beschermen van kennis, valorisatiemogelijkheden van innovatie en de aanpak om een innovatieproject in een businessplan te gieten.

Innovatiecharter

INNOVATIECHARTER

Ondanks de moeizame weg worden bedrijven ertoe aangemoedigd een erkenning na te streven binnen het innovatiecharter. Ettelijke bedrijven hebben zich gemeld, maar vele ervaren dat de weg van systematische projectaanpak in innovatie niet eenvoudig is. De GOM - West-Vlaanderen blijft evenwel de bedrijven en de KMO's in het bijzonder aansporen en helpen in het aanzetten tot innovatie.

De GOM - West-Vlaanderen is zelf betrokken bij een 5b Phasing Out-project: het **innovatiecharter Westhoek-Middenkust**. Tijdens de duur van het project (tot eind 2005) zal de GOM een vijftiental bedrijven uit de regio Westhoek-Middenkust auditen. Uit deze lijst van geauditeerde bedrijven wordt een selectie gemaakt die het innovatiecharter onderschrijven. Dit innovatiecharter is een engagement van het bedrijf om zichzelf, onder begeleiding, in de komende jaren qua product- en/of procesinnovatie op een hoger technologisch niveau te tillen. Dit innovatiecharter biedt de geïnteresseerde bedrijven een totaalpakket om hun innovativiteit te verbeteren.

Energiecel

De opdrachtfunctie Energiecel wordt verdergezet tot einde 2004. De infoverstrekking blijft hoofdzakelijk verband houden met Rationeel EnergieGebruik en de financiële steunmaatregelen voor REG-investeringen. De bedrijfsbezoeken (energiescans) en het initiëren van REG-projecten in West-Vlaanderen blijven een prioriteit.

De GOM's organiseerden in 2004 een aantal infosessies over diverse energithema's: energieboekhouding en -opvolgingssystemen.

De GOM - West-Vlaanderen zal haar medewerking verlenen aan de IWT-TIS-projecten rond de thema's 'energie en water' en aan de mono-thematische Vlaamse per-schapsprojecten.

Interessante technologievragen en -aanbiedingen van het IWT-IRC-netwerk in het domein van energie zullen bekendgemaakt worden bij de West-Vlaamse bedrijven.

Het valoriseren en stimuleren van het ondernemersinitiatief

1 > Advies aan en begeleiding van de bedrijven

Informatie en advies

Wat **overheidssteun** betreft, hadden de bedrijven vooral vragen over investeringssteun en tewerkstellingsmaatregelen. Vanaf 1 januari 2004 werden de verschillende maatregelen met betrekking tot de lastenverlaging voor werknemers vervangen door één groot **banenplan**. Meer dan 20 banenplannen werden herleid tot één structurele lastenverlaging en zes doelgroepverminderingen. De GOM - West-Vlaanderen zorgde ervoor dat de bedrijven correct geïnformeerd werden over de nieuwe reglementering.

De expansiesteun werd op het einde van 2003 vervangen door een nieuw systeem, de **groei premie**. Ook in 2004 waren er veel vragen over deze nieuwe investeringssteun. De GOM - West-Vlaanderen informeerde en adviseerde verschillende ondernemingen over de nieuwe reglementering en begeleidde een aantal kleine ondernemingen bij het indienen van hun aanvraagdossier.

Ook over de **adviescheques** en de **opleidingscheques** wensten de bedrijven meer inlichtingen. Met deze cheques kunnen ondernemingen adviezen inwinnen en opleidingen volgen, waarbij de overheid 50 % van de kostprijs financiert.

Tijdens de contacten met ondernemingen werden ook de **fiscale steunmaatregelen** verduidelijkt. Voor de verhoogde investeringsaftrek voor investeringen in beveiliging is er een nieuwe procedure gestart in 2004. De belastingvrijstelling bij de aanwerving van bijkomend personeel door kleine ondernemingen werd in 2004 verlengd tot en met 2007.

Bedrijvenloket
GOM - West-Vlaanderen

Het **financieringsaspect** was een ander thema dat vaak aan bod kwam tijdens de besprekingen met bedrijven. In 2004 werden **enkele nieuwe initiatieven** gecreëerd die in 2005 verder zullen worden uitgewerkt:

- de **ARKimedes-regeling** wil private risicokapitaalverschaffers aanzetten tot het investeren in Vlaamse KMO's;
- via de **Vriendenlening** wil de Vlaamse overheid de particulieren die rechtstreeks leningen toekennen aan beginnende ondernemers, een fiscaal gunstregime verlenen;
- de **Talentsbank** is een derde initiatief dat de Vlaamse overheid lanceerde. Dit is een "pre-seed" fonds dat kandidaat-ondernemers zal begeleiden bij hun zoektocht naar opstartfinanciering.

Naast deze nieuwe initiatieven werden enkele **bestaande instrumenten aangepast**:

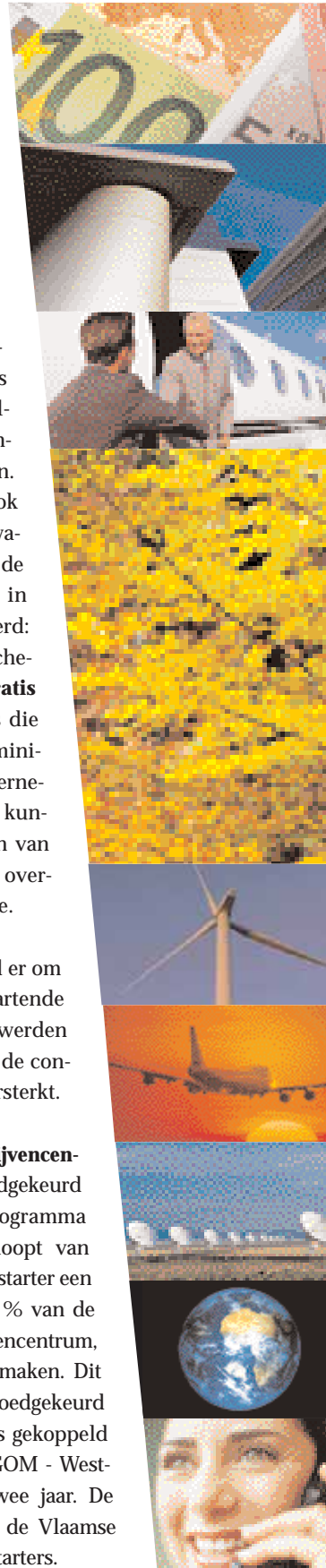
- de **Participatiemaatschappij Vlaanderen** is de nieuwe beheerder van het Vlaams Waarborgfonds en lanceerde een nieuwe waarborgregeling. Via deze reglementering moeten banken sneller een krediet toekennen aan ondernemingen;
- ook het **Participatiefonds** wijzigde een aantal producten. De instap- en de progresslening werden hervormd naar twee nieuwe leningen: de 'starteo' en de 'optimeo'. De startlening, de solidaire lening en de Business angel+ lening bleven bestaan, mits enkele kleine aanpassingen. De 50+ en de preventielening werden in 2004 afgeschaft.

Naast het verschaffen van informatie over bovenstaande hervormingen, werd er ook uitleg gegeven over **risicokapitaalmaatschappijen** en **business angels netwerken**.

Ook voor de **startende bedrijven** was de GOM - West-Vlaanderen een aanspreekpunt. Kandidaat-ondernemers werden geïnformeerd over te vervullen formaliteiten, verschillende vennootschapsvormen en vergunningen. Financiering en subsidies waren ook belangrijke thema's die aan bod kwamen bij startende bedrijven. Voor de kandidaat-ondernemers werden er in 2004 twee nieuwe cheques gelanceerd: de gratis opstartcheques en de dna-cheques (durf na advies). Met de **gratis opstartcheques** kunnen ondernemers die een zaak starten of overnemen de administratieve kosten bij een erkend ondernemingsloket betalen. Met **dna-cheques** kunnen potentiële ondernemers adviezen van erkende adviesinstanties betalen. De overheid betaalt 75% van elke dna-cheque.

In het kader van de **startersactie** werd er om de twee maanden een selectie van startende bedrijven gemaakt die vervolgens werden aangeschreven. Via deze weg werden de contacten met startende ondernemers versterkt.

Startpremie voor starters in de bedrijvencentra Veurne en Ieper werd dit jaar goedgekeurd binnen het 5b Phasing Out-programma Westhoek-Middenkust. Het project loopt van juli 2004 tot en met juni 2007. Als een starter een startpremie wenst ter waarde van 25 % van de kosten van het verblijf in het bedrijvencentrum, moet de starter een business plan opmaken. Dit wordt vervolgens doorgenomen en goedgekeurd door de GOM - West-Vlaanderen en is gekoppeld aan een bedrijfsbegeleiding door de GOM - West-Vlaanderen voor een periode van twee jaar. De startpremie kadert in het beleid van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van starters.

De GOM - West-Vlaanderen heeft met het Participatiefonds een overeenkomst met betrekking tot de **startlening**. Deze laatste is een specifieke lening voor werkzoekenden die een zelfstandige activiteit wensen te beginnen. De GOM kan als erkend steunpunt aanvraagdossiers voor deze lening indienen bij het Participatiefonds, alsook begeleidingsovereenkomsten afsluiten met de betrokken starters die een startlening hebben verkregen.

In 2004 werden er vijf aanvraagdossiers ingediend en twee begeleidingstrajecten opgestart. De begeleidingsperiode bedraagt 18 maanden.

stedenbouwkundige vergunning
Wat de **stedenbouwkundige vergunning** betreft stelden veel bedrijven vragen over de mogelijkheid tot functiewijziging van gebouwen, de beroepsprocedures, werken die geen medewerking van een architect vereisen en zonevreemde activiteiten en over informatieve documenten zoals stedenbouwkundige attesten. Een aantal bedrijven vroeg om advies inzake de planmatige oplossingen voor hun vestigingsplaats of uitbreidingsproblematiek. De regelgeving rond het planologisch attest kwam hierbij ook aan bod, evenals de opmaak van sectorale BPA's of uitvoeringsplannen. Bedrijven stelden vaak de vraag welke soort activiteiten er in een bepaald bestemmingsgebied toegelaten zijn.

Met de wijzigingen in het handhavingsbeleid wensten veel bedrijven meer toelichting over de regelgeving inzake bouwactiviteiten en de mogelijkheden wat verjaring of regularisatie betreft.

Aan ondernemingen die op zoek waren naar een locatie werd informatie gegeven over bedrijventerreinen en/of beschikbare bedrijfsruimten.

De GOM - West-Vlaanderen gaf daarnaast ook informatie over de inventarisatie van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten. Meer bepaald ging het over de mogelijke subsidiëring van sanerings- of vernieuwingswerken aan deze gebouwen en over de mogelijkheid tot opschorting van de leegstandsheffing wegens economische redenen.

De stedenbouwcellen van de vijf Vlaamse GOM's maakten in 2004 opnieuw een knelpunten- en opportuniteitennota op in verband met stedenbouw en ruimtelijke ordening.

Het document bevat een samenvatting van de problemen waarmee bedrijven geconfronteerd worden op het vlak van ruimtelijke ordening, alsook van de tekorten in de regelgeving. De nota, waarin ook een aantal beleidssuggesties zijn opgenomen, werd overgemaakt aan de voogdijminister.

milieureglementering
Door de complexiteit en de onoverzichtelijkheid van de **milieureglementering** blijft het verstrekken van eerstelijnsadvies en infoverspreiding over de milieureglementering een belangrijk aspect in de bedrijfsbegeleiding van de milieucel.

Belangrijke aandachtspunten in 2004 waren daarbij het vernieuwde Vlarea en de administratieve vereenvoudiging van de milieoverslaggeving voor bedrijven via het nieuwe **Integraal Milieoverslag** dat vanaf 2005 van toepassing wordt.

Een prioritaire dienstverlening aan bedrijven blijft het informeren over de **milieuvergunningsprocedure en de begeleiding van bedrijven** bij de opmaak van een milieuvergunningsaanvraag volgens VLAREM I en II. Bij deze analyse werden de bedrijven ook geïnformeerd over geschikte milieuvriendelijke technologieën en werden hiertoe doorverwezen naar de bestaande sectoriële PRESTI- en BBT-studies.

Nieuw is dat deze parate kennis van de milieuconsulenten ingebracht werd in de **Wegwijzer Milieuvergunningen**, een internetinstrument waarbij kleine ondernemingen via www.ondernemen.vlaanderen.be op een snelle manier inzicht kunnen krijgen op de vergunningstechnische gevolgen van investeringen die zij wensen door te voeren.

Daarnaast werd de kennis van de milieuconsulenten **makkelijk toegankelijk gemaakt via internet** en dit door het terbeschikkingstellen van alle brochures en leaflets over milieu-items voor bedrijven op de koepelsite van de Vlaamse GOM's www.gom.be. De bezoekerscijfers liegen er niet om; maandelijks wordt bijvoorbeeld de brochure 'Handleiding milieuvergunningsaanvraag' tussen de 300 en 400 keer geconsulteerd of binnengehaald!

Tot slot doen bedrijven regelmatig een beroep op de milieuafdeling om **snel actuele informatie te verkrijgen** over erkende labo's, afvalverwerkers, erkende milieudeskundigen, geschikte milieuoopleidingen en beschikbare milieu-informatie op het internet.

Een tweede prioritaire dienstverlening aan bedrijven is het **helpen zoeken naar steunmaatregelen** wanneer er concrete plannen zijn voor milieuvriendelijke investeringen of aanpassingen aan de installaties. 2004 was een belangrijk overgangsjaar. De ecologiesteunregeling werd omgevormd tot een totaal vernieuwde, gebruiksvriendelijke ecologiepremie. De GOM-Milieucellen hebben overleg gepleegd met de bevoegde administratie, zodat zij zo goed mogelijk de bedrijven kunnen informeren over alle details van het nieuwe systeem. Ondertussen wordt frequent onderzocht of bedrijven aanspraak kunnen maken op de ecologiepremie of adviescheques voor haalbaarheidsstudies en milieudadvies.

De GOM trad ook in 2004 opnieuw geregeld op **als bemiddelaar tussen bedrijf en overheid** in probleemsituaties. Om de exploitatie van deze bedrijven veilig te stellen, wordt gezocht naar maatregelen om de milieubelasting te reduceren; hierbij wordt rekening gehouden met zowel de milieuhygiënische eisen als de economische haalbaarheid en realistische uitvoeringstermijnen.

In de loop van 2004 werd er ook overleg gepleegd met de Provincie en AMINAL Water in verband met de problematiek rond diepe grondwaterwinningen; verschillende bedrijven liepen het risico geen nieuwe vergunning meer te verkrijgen voor het winnen van deze kostbare grondstof.

Bij vestiging van nieuwe buitenlandse investeerders en rond belangrijke en ingewikkelde vergunningsdossiers organiseert de milieufdeling **overlegvergaderingen met de bevoegde administraties** en de vergunningsaanvrager om tot een vlotte afhandeling van de aanvraagdossiers te komen. Jaarlijks wordt zo een 10-tal overlegvergaderingen georganiseerd.

In de opdrachtfunctie van de GOM's wordt rond de milieuproblematiek aan de GOM's een **terugkoppelings-taak** opgelegd. In uitvoering hiervan wordt door de milieufdeling geregeld aan de overheid advies verstrekt over ontwerpreglementeringen en ontwerp milieubeidsplannen. Ook aan de SERV en de Minaraad wordt advies gegeven.

Knelpunten in de milieureglementeringen die vanuit de dagelijkse praktijk worden vastgesteld, worden doorgegeven aan de betrokken besturen. Op tweejaarlijkse basis wordt deze informatie gebundeld in een gezamenlijke nota van de vijf GOM's.

Dit resulteerde in de opmaak van een **Knelpuntennota en Opportuniteitsrapport 2002-2004**. Deze nota geeft een goed beeld van de ervaringen van de bedrijfs wereld met het Vlaamse milieubeleid in de periode 2002-2004. De nood aan meer coherentie in het Vlaamse milieubeleid wordt als belangrijkste prioriteit naar voren gebracht.

Informatiebrochures

De gezamenlijke GOM-brochure '**Subsidie leidraad**' werd in 2004 in zeven deelbrochures uitgegeven:

- Subsidie leidraad - U heeft startersplannen
- Subsidie leidraad - U investeert - kleine en middelgrote ondernemingen
- Subsidie leidraad - U investeert - grote ondernemingen
- Subsidie leidraad - U werft aan of zoekt steun voor opleidingen
- Subsidie leidraad - U denkt innovatief
- Subsidie leidraad - U heeft internationale ambities
- Subsidie leidraad - U werkt energie- en milieubewust

Elke brochure groepeert de steunmaatregelen rond een bepaald thema. Op deze manier kan de juiste informatie op een efficiënte manier ter beschikking worden gesteld van de bedrijven.

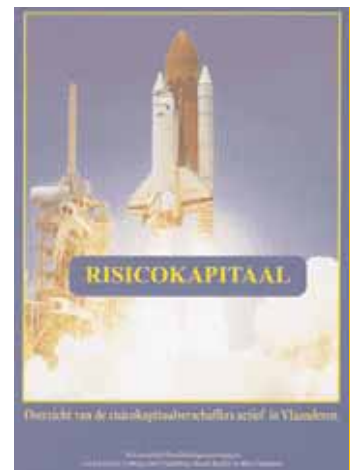
Deze brochures staan op onze website en worden permanent geactualiseerd. Wie zich geregistreerd heeft, wordt automatisch per e-mail op de hoogte gebracht van de nieuwste wijzigingen.

De brochure '**Risicokapitaal**' werd in juni 2004 geactualiseerd door de vijf Vlaamse GOM's. Deze brochure geeft een overzicht van het risicokapitaal aanbod in Vlaanderen.

De GOM - West-Vlaanderen heeft in 2004 ook de brochure '**Startwijzer**' uitgebracht.

Deze brochure tracht de ondernemer wegwijs te maken doorheen de verschillende stappen die ondernomen moeten worden vooraleer men kan starten. De vereiste bekwaamheden en vergunningen, vennootschapsvormen, administratieve en boekhoudkundige verplichtingen en de verplichtingen bij het aanwerven van personeel worden in deze brochure gebundeld.

Sinds enkele jaren kunnen de ondernemingen ook brochures verkrijgen over de reglementering rond ruimtelijke ordening. Meer bepaald gaat het om de brochures '**Bedrijf en stedenbouwkundige vergunning**' en '**Zonevreemde bedrijven**' die de vijf Vlaamse GOM's gezamenlijk uitbrengen. Geregeld worden deze brochures geactualiseerd naar de geldende regelgeving.

Naar aanleiding van de belangrijke wijzigingen aan de reglementering voor stedenbouwinbreuken en handhavingsbeleid, zullen de GOM's in 2005 een derde brochure uitbrengen 'Handhavingsbeleid'. Met deze brochure willen de GOM's de moeilijke materie van bouw misdrijven op een eenvoudige en duidelijke manier behandelen.

Ter ondersteuning van het eerstelijnsadvies inzake milieu aan bedrijven worden de gemeenschappelijke GOM-brochures continu geactualiseerd. Zij zijn gratis verkrijgbaar op www.gom.be:

- Bedrijf en Milieu;
- Milieuchecklist voor bedrijven;
- Milieukalender;
- Handleiding milieuvergunningaanvraag;
- Steunmaatregelen voor milieuinvesteringen en -onderzoek;
- Milieujaarplanning;
- Opstellen van een milieujaarverslag;
- Leaflet De Milieucoördinator;
- Leaflet Grondverzet;
- Leaflet Adviescheques voor milieustudies;
- Leaflet Ecologiepremie.

Organisatie van infosessies

Heel wat ondernemingen, en in het bijzonder de KMO's, ondervinden vaak moeilijkheden om het nodige kapitaal bijeen te krijgen voor de (verdere) ontwikkeling van hun bedrijf. Om de financiering van deze KMO's te vergemakkelijken heeft de overheid een aantal bestaande instrumenten geëvalueerd en aangepast. Daarnaast werd een aantal nieuwe initiatieven gecreëerd. Naar aanleiding van deze gewijzigde en nieuwe financieringsinstrumenten organiseerden de vijf Vlaamse GOM's samen met BAN Vlaanderen een infosessie in elke provincie.

Naast de individuele adviesverlening aan bedrijven worden jaarlijks enkele bedrijfsgerichte **informatienamiddagen** ingericht. De thema's gingen over de nieuwe milieuwetgeving of actuele praktische milieuthema's. De organisatie gebeurt in samenwerking met de milieufdelingen van de vier andere GOM's. Aan sommige milieufactdagen wordt er ook een informatieve contactbeurs gekoppeld waarbij dienstverlenende bedrijven de gelegenheid krijgen om hun dienstenaanbod met betrekking tot het thema van de infodag voor te stellen aan de deelnemers van de studiedag. Daarnaast worden infodagen georganiseerd in samenwerking met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Hierop worden de nieuw verschenen '**Best Beschikbare Technologie**'-studies (BBT) bekendgemaakt bij de specifieke doelgroepen.

In 2004 werden volgende infonamiddagen georganiseerd:

- Het Nieuwe Vlarea
- Houtafval: wat doen we ermee?
- BBT voor de metaalbewerkende industrie
- De nieuwe ecologiepremie.

Geïnteresseerden kunnen een documentatiemap opvragen bij het bedrijvenloket@gomwvl.be.

In 2004 vonden vier infosessies voor bedrijven plaats over een bepaald aspect van eco-efficiëntie:

- Eco-efficiëntie met focus op reductie, optimaal beheer en hergebruik van afval;
- Eco-efficiëntie: de praktijk van meten is weten;
- Eco-efficiëntie: bedrijfsmatige verpakkingen;
- Berekenen van totale afvalkosten met het Mambo-softwarepakket (Minder Afval meer BedrijfsOpbrengsten). In samenwerking met het project 'Milieuclusters op Bedrijventerreinen: cluster Brugge' verzorgde de EE-adviseur een infosessie over de optimalisatie van selectieve inzameling van afval voor de bedrijvenclub.

Mambo
MINDER AFVAL MEER BEDRIJFSOPBRENGSTEN

GOM-website

www.gomwvl.be is de **website van de GOM - West-Vlaanderen**; hij is snel en gebruiksvriendelijk. Eenvoud en functionaliteit staan daarbij voorop en de link naar de menselijke factor is nooit veraf.

Het **informatieaanbod** leest als een dwarsdoorsnede van de actieradius van de GOM - West-Vlaanderen: investeringsbegeleiding, projectontwikkeling, start en groei, subsidieadvies, technologie en innovatie, IT en internetadvies, milieu, ruimtelijke ordening, toelevering, vakbeurzen, energie, Europa en economisch onderzoek.

Daarnaast zijn er een aantal **rubrieken** die direct inspelen op de actualiteit: on line databanken, nieuws, kalender, persberichten en publicaties zijn daar enkele voorbeelden van.

Op bijna elke pagina kan de geïnteresseerde surfer voor aanvullende informatie terecht bij de vermelde GOM-medewerker.

Want zelfs met veel informatie op het net, blijft een **gepersonaliseerde aanpak** van de vraag het leidmotief van de GOM - West-Vlaanderen.

www.gom.be is de **koepsite van de Vlaamse GOM's** waar ook de West-Vlaamse GOM informatie doelgericht beschikbaar stelt voor het grote publiek.

GOM-Nieuwsbrief

Een andere vorm van dienstverlening voor het bedrijfsleven is onze **GOM-Nieuwsbrief**.

Deze gratis Nieuwsbrief wil het ruime aanbod aan activiteiten van de GOM - West-Vlaanderen beter bekendmaken bij het bedrijfsleven. Tegelijkertijd brengt dit medium hen op de hoogte van belangrijke evoluties binnen Vlaanderen en West-Vlaanderen.

De vaste GOM-datarubriek geeft een overzicht van de diverse activiteiten die de GOM - West-Vlaanderen plant voor de komende periode.

De Nieuwsbrief is een dubbele A4, gevuld met vlot lezende, bondige bijdragen die - ook door de klare vormgeving - het geheel een dynamisch karakter geeft.

Wie meer informatie wenst over één van de korte bijdragen uit de Nieuwsbrief kan altijd terecht bij de vermelde GOM-medewerker.

Om de twee maanden worden meer dan 6.000 bedrijfsleiders en nationale en lokale economische actoren geïnformeerd over de ontwikkelingen in West-Vlaanderen.

In het najaar van 2004 kwam er een meer interactieve versie van de Nieuwsbrief. De **elektronische GOM-Nieuwsbrief** biedt de lezers nog meer informatie en speelt korter op de bal door de talrijke doorklikmogelijkheden en de on line registratiemogelijkheden voor onze activiteiten. Inschrijven op onze elektronische Nieuwsbrief kan op www.gomwvl.be.

2 > BAN Vlaanderen vzw

Eind januari 2004 fuseerden de vier bestaande business angels netwerken (BAN's) tot één nieuw netwerk, namelijk BAN Vlaanderen vzw. De GOM - West-Vlaanderen is mede-oprichter. Het Flanders Business Netwerk, dat in 2001 door de GOM - West-Vlaanderen en Creafund was opgericht, ging mee op in deze fusie.

Een business angels netwerk brengt bedrijven, die op zoek zijn naar kapitaal, in contact met een netwerk van business angels. Deze laatste zijn individuele ondernemers die hun financiële middelen en ervaring ter beschikking stellen van startende en groeiende bedrijven. Door de fusie wenste men een efficiëntere werking van het netwerk te realiseren en een nieuwe impuls te geven aan dit type van kapitaalverschaffing.

3 > De uitbouw van de vestigingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven

Bedrijventerreinen

Wijziging van bodembestemming

De GOM - West-Vlaanderen heeft altijd geijverd voor de beschikbaarheid van voldoende, goed gelegen en goed uitgeruste bedrijventerreinen, gespreid over de provincie. Vanuit haar opdracht als provinciale ontwikkelingsmaatschappij legt de GOM hierbij de nadruk op de regionale bedrijventerreinen.

Tot in 2000 heeft de GOM - West-Vlaanderen talrijke dossiers ingediend bij de Vlaamse overheid met de vraag tot wijzigingen van het gewestplan; het was hierbij de bedoeling om mogelijkheden te creëren tot uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen of tot uitbouw van nieuwe bedrijventerreinen. Sinds 1 mei 2000 is echter het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 van kracht. Hierdoor kunnen gewestplannen niet meer gewijzigd worden en moeten andere procedures worden gevolgd.

Het decreet van 18 mei 1999 stelt nieuwe instrumenten voorop. Vooreerst moeten de *stedelijke gebieden* afgebakend worden. Binnen deze afbakening moet een stedelijk beleid gevoerd worden; daarbuiten een open-ruimtebeleid. Voor regionale steden (Brugge, Kortrijk, Oostende en Roeselare) moet het Vlaamse niveau deze afbakening opmaken; voor de kleinere steden¹ moet de Provincie het werk doen. Daarnaast zijn er de *ruimtelijke structuurplannen*; hierin worden de visies over de ruimtelijke ontwikkelingen neergeschreven. Tot slot zijn er nog de *ruimtelijke uitvoeringsplannen* (RUP's) die deze visies concreet uitwerken (bodembestemmende plannen). De ruimtelijke structuurplannen en de ruimtelijke uitvoeringsplannen worden op drie niveaus gemaakt: het Vlaamse, het provinciale en het gemeentelijke. Dit is een toepassing van het zogenaamde '*subsidiariteitsbeginsel*'. Materies die van gewestelijk (Vlaams) belang zijn, krijgen hun beslag in gewestelijke plannen; de materies die tot het provinciale niveau behoren, worden behandeld in provinciale plannen; de materies die tot het gemeentelijke niveau gerekend zijn, worden uitgewerkt in gemeentelijke plannen.

1 / *Kleinstedelijke gebieden: Blankenberge, Diksmuide, Ieper, Knokke-Heist, Menen, Poperinge, Tielt, Torhout, Veurne en Waregem.*

Hoe was de stand van zaken van dit complexe plannings-systeem op het einde van 2004?

De afbakening van het **regionaalstedelijk gebied Kortrijk** is afgewerkt. Op basis hiervan werd in 2004 door het Vlaamse niveau een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voorlopig vastgesteld. In 2005 moet de definitieve vaststelling volgen. Via dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zal een aantal gewestplanbestemmingen gewijzigd worden. Voor de andere regionale steden (Brugge, Oostende en Roeselare) is de afbakening van het betrokken stedelijk gebied nog niet klaar. De GOM is aanwezig in werkgroepen, klankbordgroepen ... en heeft vooral aandacht voor de economische en infrastructurele aspecten. Ook de afbakening van de kleinstedelijke gebieden (door de Provincie) is nog niet af.

Wat de **ruimtelijke structuurplannen** betreft, herinneren we eraan dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in 1997 werd vastgesteld; een beperkte herziening hiervan werd eind 2003 door de Vlaamse Regering definitief vastgesteld. De bindende bepalingen van deze gedeeltelijke herziening werden door het Vlaamse Parlement bekrachtigd bij decreet van 19 maart 2004.

Het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan is van kracht sinds 2002.

In 2004 werden er zes **gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen** goedgekeurd: Gistel, Zwevegem, Avelgem, Poperinge, Zonnebeke en Knokke-Heist.

Hierdoor hebben eind 2004 elf West-Vlaamse gemeenten (van de 64) een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan¹. De GOM is aanwezig in werkgroepen die de opmaak van een aantal gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen begeleiden; ook hierbij gaat de aandacht van de GOM vooral naar economie en infrastructuur. Het decreet op de ruimtelijke ordening stelde aanvankelijk dat elke stad/gemeente zijn ruimtelijk structuurplan moest klaar hebben tegen 1 mei 2005. Deze limiet werd ondertussen verschoven naar 1 mei 2007.

Ook **ruimtelijke uitvoeringsplannen** (gewestelijke, provinciale, gemeentelijke RUP's) zijn nog zeldzaam. Voor 2004 vermelden we onder andere: een provinciaal RUP voor de verlenging van de weg N382 Waregem-Ingelmunster tussen Wielsbeke en Ingelmunster en een gewestelijk RUP in verband met de landbouw- en natuurwaarden van de Assebroekse Meersen.

Bedrijventerrein Diksmuide. Bron: wvi.

1 De andere gemeenten zijn: Staden, Izegem, Ieper, Koksijde en Wielsbeke.

Hoe heeft de GOM - West-Vlaanderen zich in haar eigen werking ingeschakeld in het nieuwe planningsstelsel?

De GOM heeft, gezien haar opdracht, vooral aandacht voor de **beschikbaarheid van regionale bedrijventerreinen en voor infrastructuur aspecten**. Het is belangrijk te vermelden dat, in dit complexe planningsstelsel, voor de uitbreiding van regionale bedrijventerreinen of voor de creatie van nieuwe regionale bedrijventerreinen, er ruimtelijke uitvoeringsplannen nodig zijn die niet door de betrokken gemeente opgesteld worden, maar door de Provincie of door het Vlaamse Gewest. Voor regionale bedrijventerreinen bij de steden Blankenberge, Diksmuide, Ieper, Knokke-Heist, Menen, Poperinge, Tielt, Torhout, Veurne en Waregem en bij de zogenaamde 'specifieke economische knooppunten'¹ zijn er provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen nodig; voor regionale bedrijventerreinen bij de steden Brugge, Kortrijk, Oostende en Roeselare zijn er gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen nodig (dus door het Vlaamse niveau op te maken).

Met andere woorden: voor de uitbreiding van regionale bedrijventerreinen of voor de creatie van nieuwe is men aangewezen op het initiatief van de Provincie of van het Vlaamse Gewest. Andere instellingen (gemeenten, GOM, Intercommunales ...) kunnen uiteraard wel aandringen op actie.

In dit kader heeft de GOM - West-Vlaanderen haar rapport opgesteld "**Behoeft aan bijkomende bedrijventerreinen in West-Vlaanderen in de periode 2001-2007**" (verspreid in 2003). Dit rapport sluit aan bij een deelrapport van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE, zie verder), gepubliceerd in 2002 ('*Evaluatie ruimtelijke economie - een analyse van de stand van zaken op 1 januari 2001 en beleidsaanbevelingen*'). Dit SPRE-deelrapport kwam tot de conclusie dat West-Vlaanderen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen onvoldoende mogelijkheden kreeg voor de creatie van bijkomende bedrijventerreinen. In het GOM-rapport werd aangetoond dat de tekorten nog groter zijn dan beschreven in het SPRE-deelrapport. De publicatie van het GOM-rapport was de aanleiding tot het starten (in 2003) door de GOM van een '**Actieplan regionale bedrijventerreinen**'. In dit actieplan wordt de realisatie van een tiental projecten van dichtbij opgevolgd en ondersteund; waar nodig wordt tussengekomen bij de bevoegde instellingen.

De keuze van deze projecten is bepaald in samenspraak met de West-Vlaamse Intercommunales Leiedal en wvi en is bevestigd door de beheersorganen van de GOM - West-Vlaanderen. Het kan hierbij gaan om gronden die nu nog niet de bodembestemming bedrijventerrein hebben of om gronden die deze bestemming wél al hebben, maar waarvan de realisatie om één of andere reden op zich laat wachten.

De betrokken projecten zijn:

- **Brugge:** zone voor hoogwaardige diensten. De bodembestemming is nog niet geregeld; een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan hiervoor is in opmaak;
- **Oostende:** Plassendale, ondersteunen van de realisatie. De bouw van een innovatie- en incubatiecentrum (Greenbridge Incubator) in het wetenschapspark aldaar werd aangevat;
- **Roeselare:** noordelijke kanaalzone: onderhandelingen tot het bouwrijp maken van het terrein werden afgerond;
- **Roeselare:** zuidelijke kanaaloever, regionale openbare multimodale terminal: de werken zijn in uitvoering; onderzoek rond exploitatie is lopend;
- **Kortrijk:** de gronden van het wetenschapspark en de gronden van het Vlaams Kunststoffen Centrum (VKC) en het Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (IICK): de herbestemming van deze gronden naar '*onderzoek en onderwijs*' moet nog gebeuren via respectievelijk een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en een BPA (voor VKC en IICK);
- **Kortrijk:** er moet gezocht worden naar een nieuwe zone voor een wetenschapspark;
- **Waregem:** uitbreiding bedrijventerrein; bodembestemming moet nog geregeld worden via een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan;
- **Ieper:** voormalig FLV, thans Ieper Business Park: promotiecampagne voor de invulling van het terrein;
- **Veurne:** uitbreiding bedrijventerrein; bodembestemming moet nog geregeld worden via een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan;
- **Poperinge:** uitbreiding bedrijventerrein; bodembestemming moet nog geregeld worden via een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan.

1 / West-Vlaamse specifieke economische knooppunten: Anzegem, Ardoie, Avelgem, Hooglede, Kortemark, Meulebeke, Nieuwpoort, Staden, Wervik, Wielsbeke en Wingene.

Behalve via dit Actieplan regionale bedrijventerreinen, heeft de GOM ook actiemiddelen via het adviseren van plannen die te maken hebben met ambacht en industrie. Hierbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen de plannen die gemaakt worden via het nieuwe systeem van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's), enerzijds, en de Bijzondere Plannen van Aanleg (BPA's) die tot het 'oude' systeem behoren, anderzijds.

Wanneer een **gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk RUP** gemaakt wordt met de bedoeling bijkomende ruimte voor **industrie of ambacht** te voorzien, is door een Besluit van de Vlaamse Regering (2001) bepaald dat de Administratie Economie van de Vlaamse overheid advies uitbrengt over het voorontwerp van dit RUP. Omdat het niet voor de hand ligt dat deze RUP's beoordeeld worden vanuit een centrale administratie in Brussel, is er een afspraak gemaakt met de GOM's. De afspraak bestaat hierin dat de Administratie Economie een 'preadvies' vraagt aan de betrokken GOM en mede op basis hiervan haar uiteindelijke advies uitbrengt. In de loop van 2004 werd de GOM - West-Vlaanderen, via haar preadvies, betrokken in de goedkeuringsprocedure van één gewestelijk RUP (Brugge) en één gemeentelijk RUP (Ieper).

Het feit dat slechts twee RUP's behandeld werden, geeft aan dat het systeem van RUP's nog maar zelden kan gebruikt worden en dat de meeste bodembestemmingen via het 'oude' systeem van de **Bijzondere Plannen van Aanleg (BPA's)** gebeurt. In de goedkeuringsprocedure van BPA's die met **industrie en ambacht** te maken hebben, is het niet de Administratie Economie die advies uitbrengt over het voorontwerp, maar wel de GOM (Besluit van de Vlaamse Regering van 1994). In de loop van 2004 werd advies uitgebracht over de voorontwerpen van 32 BPA's (of van herzieningen ervan), waarvan negen zogenaamde sectorale BPA's Zonevreemde Bedrijven. Deze sectorale BPA's Zonevreemde Bedrijven proberen een oplossing te geven voor zonevreemde bedrijven die dringende ruimtelijke problemen hebben. In 2004 kwamen via deze negen sectorale BPA's 45 bedrijven aan bod. De cijfers over de sectorale BPA's Zonevreemde Bedrijven van 2004 liggen gevoelig lager dan de overeenkomstige cijfers voor voorgaande jaren¹. Dit kan erop wijzen dat de meeste probleembedrijven in de jongste jaren opgenomen werden in de procedure van dit soort BPA's.

Dienstenzones

De dienstensector wint aan betekenis binnen de Vlaamse economie. Het ligt dan ook voor de hand dat gezocht wordt naar geschikte ruimtes voor dienstenzones. Zij zijn bedoeld voor grotere, niet-loketgebonden dienstverlening met bovenlokale betekenis. Deze zones zijn uiteraard waardevol vanuit het standpunt van de creatie van bijkomende, hooggeschoolde tewerkstellingsmogelijkheden in eigen streek. Anderzijds kunnen zij tegelijk een rol spelen in de decentralisatie van (overheids-)diensten vanuit Brussel. Dit kan leiden tot een vermindering van woonwerkverkeer, wat dan weer zorgt voor een beter sociaal leven, minder verkwisting van brandstof ...

In West-Vlaanderen zijn er al dienstenzones in Kortrijk (Kennedypark) en in Roeselare (Accent Business Park en Clintonpark). Voor het Brugse en het Oostendse moeten dergelijke zones nog verder vorm krijgen. Ook het voormalige Flanders Language Valley, thans Ieper Business Park in Ieper heeft mogelijkheden als dienstenzone.

In 2004 heeft de GOM - West-Vlaanderen opnieuw bijzondere aandacht geschonken aan de realisatie van een **zone voor hoogwaardige diensten in Brugge** (Chartreuseweg, Sint-Michiels). Aangezien het hier gaat om een specifieke vorm van een regionaal bedrijventerrein in/bij het regionaalstedelijk gebied Brugge, is hiervoor de opmaak nodig van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Het woord gewestelijk houdt in dat het plan moet opgemaakt worden door de Vlaamse overheid (en niet door de Provincie of de Stad). In de loop van 2004 heeft de bevoegde Vlaamse administratie (AROHM) het uitvoeringsplan voorbereid en aan de minister voorgelegd. Hierop moet de voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering volgen; deze voorlopige vaststelling kwam er niet in 2004. Eens de voorlopige vaststelling gebeurd is, start een goedkeuringsprocedure die 11 à 14 maanden duurt.

Voor het voormalige Flanders Language Valley (FLV) te Ieper is in 2003 een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan goedgekeurd dat ruimere mogelijkheden biedt inzake het gebruik van het terrein. Vandaar ook dat de zone in 2004 omgedoopt werd tot **Ieper Business Park**. Tegelijk is gestart met de verkoop van bepaalde gebouwen van het complex en is een promotiecampagne gelanceerd. De GOM - West-Vlaanderen is trekker van deze promotiecampagne.

1 Adviezen over Sectorale BPA's Zonevreemde Bedrijven:
2001: 12 BPA's voor 132 bedrijven;
2002: 13 BPA's voor 120 bedrijven;
2003: 15 BPA's voor 147 bedrijven;
2004: 9 BPA's voor 45 bedrijven.

Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE)

De Vlaamse Regering gaf in 2000 aan deskundigen de opdracht tot het opstellen van een 'Strategisch Plan Ruimtelijke Economie' (SPRE). *Van de economie wordt vaak gezegd dat zij te weinig rekening houdt met de beperktheid van de ruimte waarin zij opereert. Van de ruimtelijke ordening wordt dan weer gezegd dat zij onvoldoende rekening houdt met economische wetmatigheden.* De ruimtelijke economie heeft dan ook de bedoeling de relaties tussen economie en ruimtegebruik in beeld te brengen, probleemvelden te onderkennen en hiervoor wetenschappelijk onderbouwde oplossingen naar voren te schuiven. Merkwaardig is dat de opdracht tot het opmaken van het SPRE gegeven werd op het ogenblik dat de materies 'economie' en 'ruimtelijke ordening' tot de bevoegdheid van dezelfde Vlaamse minister behoorden.

Sinds 2000 werden door de opdrachthouders diverse studies uitgevoerd; voor bepaalde aspecten werden studies uitbesteed aan gespecialiseerde onderzoeksinstituten. Hierbij werd een beroep gedaan op onder meer de inbreng vanuit de Vlaamse GOM's.

SPRE: nieuwe inzichten op het snijvlak van ruimtelijke ordening en economie.

In 2004 werd het geheel afgerond via de publicatie van een eindrapport: "Strategisch Plan Ruimtelijke Economie - Eindrapport: Ruimte en economie in Vlaanderen". Het rapport bundelt het vele voorafgaande studiewerk, onder meer in verband met de behoefte aan bedrijventerreinen voor de periode 2007-2017. Belangrijk is dat het werk afsluit met een onderdeel "Kernvraagstukken voor een ruimtelijk economisch beleid", waarin een aantal beleids-suggesties naar voren worden geschoven. Het SPRE moet een wetenschappelijk onderbouwde inbreng doen in het totstandkomen van het tweede Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Zoals bekend, is de planperiode van het huidige, eerste Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen beperkt tot 2007. Voor de periode 2007-2017 moet de Vlaamse overheid een tweede Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen uitbrengen.

Bedrijvencentra

Het bestaande netwerk van bedrijvencentra is een realisatie van de GOM - West-Vlaanderen in samenwerking met de privé-sector. Deze centra bieden aan startende ondernemingen niet alleen kantoor- en atelierruimte aan, maar ook een aantal gemeenschappelijke diensten zoals onthaal, secretariaat, vergaderruimte ... Bij de directeur van het centrum kunnen de starters bovendien altijd terecht voor informatie en advies.

Door een project van herlokalisatie beschikte de regio Oostende in 2004 niet over een bedrijvencentrum. **De zes operationele centra zijn gesitueerd in Brugge, Roeselare, Wevelgem, Waregem, Ieper en Veurne.**

Eind 2004 waren er in deze centra in totaal 95 bedrijven gevestigd die één of meerdere ateliers en/of kantoren in gebruik hadden.

De Vlaamse Regering vaardigde eind 2003 een nieuw besluit uit rond de subsidiëring van onder meer bedrijvencentra. De aanvraag voor subsidiëring verloopt via de GOM's.

In december 2003 en in de loop van 2004 diende de GOM - West-Vlaanderen in totaal vier aanvraagdossiers in voor investeringssubsidie. Het gaat om de uitvoering van uitbreidings- en/of moderniseringswerken in de bedrijvencentra Brugge, Wevelgem, Roeselare en Waregem. De vier dossiers zijn goedgekeurd.

De GOM - West-Vlaanderen coördineert ook een aantal gemeenschappelijke acties van de bedrijvencentra, onder meer met betrekking tot publiciteit.

Doorgangsgebouwen

In West-Vlaanderen is er niet alleen een aanbod van bedrijventra, maar ook van doorgangsgebouwen die een onderkomen bieden aan bedrijven. **De zeven doorgangsgebouwen bevinden zich in Brugge, Oostende, Wingene, Wevelgem, Poperinge, Ieper en Diksmuide.**

Deze gebouwen zijn opgericht in een samenwerking van de GOM - West-Vlaanderen met lokale besturen of de privé-sector. Ze bieden kantoor- en atelierruimtes aan, maar geen diensten. Hierin verschillen ze dus van de bedrijventra. De doelgroep is dan ook anders. Ondernemingen die bedrijfsruimte zoeken voor de ont-plooiing van nieuwe activiteiten of bedrijven die in een groeifase verkeren, kunnen in de doorgangsgebouwen een tijdelijk onderkomen vinden. Hierdoor kan de investering in eigen gebouwen worden uitgesteld en kan men zich volledig concentreren op de uitbouw van de eigenlijke bedrijfsactiviteiten.

Gezamenlijk bieden de doorgangsgebouwen 29 modules aan. Eind 2004 waren er 24 ondernemingen gevestigd in deze gebouwen.

Ieper Business Park

Ieper Business Park is de nieuwe naam voor Flanders Language Valley. Na het fail-lissement van L&H kwamen heel wat kantoorruimtes in het Auriscentrum en verschillende kantoormodules in het bedrijvenpark leeg te staan.

Door juridische onzekerheden over het beheersstatuut bleef de site een verlaten terrein. De GOM - West-Vlaanderen is in 2004 samen met de wvi en de stad Ieper een promotiecampagne gestart om dit bedrijvenpark te hervvaloriseren. Dit project geniet Europese steun in het kader van het 5b Phasing Out-Programma Westhoek-Middenkust. De naamsverandering naar Ieper Business Park was de eerste stap in de **promotiecampagne** voor dit bedrijvenpark. De tweede stap was de **ontwikkeling van de website (www.ieper-bizz.be)**. Op deze website vindt u onder andere informatie over de doelgroep, troeven, infrastructuur en de reeds aanwezige bedrijven.

De **doelgroep** van dit bedrijvenpark zijn ondernemingen met een activiteit binnen een '*kantoorachtige omgeving*' van bijvoorbeeld hoogtechnologische aard, onderzoek of opleiding en zakelijke dienstverlening. De site is niet langer exclusief voor bedrijven actief in de spraaktechnologie en de ruimte voor productie mag maximaal eenderde van de totale oppervlakte innemen. Zowel binnenlandse als buitenlandse bedrijven zijn er welkom. In het Auriscentrum bevinden zich naast de kantoorruimtes een auditorium en een panoramazaal die kunnen gebruikt worden voor seminars en opleidingen.

Ieper Business Park.

4 > Initiatieven tot stimulering van een pro-actief milieubeleid

Het West-Vlaams Milieucharter

29 West-Vlaamse bedrijven voor hun milieuprestaties gehonoreerd met het certificaat 2004 van het West-Vlaams Milieucharter

Het West-Vlaams Milieucharter is een initiatief van de GOM - West-Vlaanderen, Charter Zuid-West-Vlaanderen en BVQI. Het werd in 1993 in West-Vlaanderen gelanceerd in nauw overleg met het bedrijfsleven met als doel West-Vlaamse **'pionierbedrijven'** inzake milieubeleid op een positieve manier in de schijnwerpers te stellen.

Sinds de start van het initiatief ondertekenden al 89 West-Vlaamse bedrijven het charter. De uitstraling van het Milieucharter is sinds 1996 de provinciegrenzen oversteegen, want in navolging van het West-Vlaams Milieucharter ontstonden soortgelijke initiatieven in de andere Vlaamse provincies. Deze initiatieven worden gesteund door het Vlaamse Gewest in het kader van het Presti 4-programma.

Het Milieucharter ondersteunt de milieucoördinator of -verantwoordelijke om op een gestructureerde wijze een pro-actief milieubeleid uit te bouwen. Dit is echter niet enkel de taak van de milieucoördinator: de uitbouw van een goed milieubeleid steunt op **'teamwork'**. Net zoals andere zorgsystemen streeft ook het West-Vlaams Milieucharter naar continue verbetering. De rode draad doorheen het Milieucharter is het **'meten is weten'**-principe. Het meten, registreren, analyseren en evalueren van milieugegevens en het uitvoeren van corrigerende maatregelen leiden tot een win-win situatie voor het bedrijf én het milieu.

Ook in 2004 inspireerde het West-Vlaams Milieucharter tal van West-Vlaamse bedrijven tot een pro-actief milieubeleid. Tijdens de evaluatie-audits van de jaaractieplannen werden door de deelnemende bedrijven aan de cyclus 2003 meer dan 900 milieumaatregelen voorgesteld in de domeinen rationeel energie- en waterbeheer, afvalpreventie, voorkoming van emissies naar bodem, water en lucht, reductie van verpakkingen, ecodesign, landschappelijke integratie, mobiliteit en interne of externe milieucommunicatie.

Tijdens een academische zitting in Kortrijk op 15 juni 2004 overhandigde ZKH Prins Laurent het jaarcertificaat 2004 van het West-Vlaams Milieucharter aan 29 West-Vlaamse bedrijven:

aOP uit Izegem, Ardo uit Ardoeie, Belgomilk-Ysco uit Langemark, Barco Manufacturing Services uit Poperinge, Beton De Clercq uit Brugge, Cargill uit Izegem, Clarebout Potatoes uit Nieuwkerke-Heuvelland, Cleaningboy uit Marke, Daikin Europe uit Oostende, Dana Spicer Off-Highway Products uit Brugge, Deceuninck uit Hoogledegits, Depovan uit Rumbeke, Dumo uit Roeselare, Fomeco uit Zwevegem, Genencor International uit Brugge, G.R.V. - Glas Recyclage Vlaanderen uit Rumbeke, IVOO uit Oostende, Kaasmakerij Passendale uit Passendale, Karel Sterckx uit Roeselare, Latexco uit Tielt, Latexco Recycling uit Tielt, ProvironFtal uit Oostende, SadeF uit Gits, Sanac uit Wervik, Sioen uit Ardoeie, Strobbe Graphics uit Ieper, The Solae Company uit Ieper, Vandecasteele Houtimport uit Kortrijk-Aalbeke en Vandemoortele uit Izegem.

Tijdens deze academische zitting engageerden opnieuw zeven West-Vlaamse bedrijven zich tot ondertekening van het West-Vlaams Milieucharter. Het betreft: Douaneagentschap Deny uit Rekkem-Menen, KBC Bank - kantoren West-Vlaanderen, La Bretagne Logistics uit Zeebrugge, Monks International uit Wielsbeke, Unifrost uit Koolskamp, Vandezande uit Diksmuide en Volys Star uit Lendeledede.

Presti 5-project 'Meten is Weten in de praktijk'

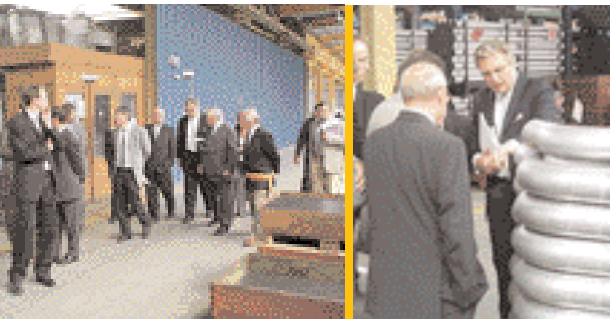
In het kader van het jaarprogramma 2003 van PRESTI 5 werd het project '*Metten is weten in de praktijk*' van de GOM - West-Vlaanderen en ecoTips goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het project startte in januari 2004 en zal eindigen in juni 2005.

Doel van het project is bedrijven te informeren en sensibiliseren over het belang van de toepassing van het '*metten is weten*'-principe. Het meten, registreren en analyseren van milieugegevens geeft meer inzicht in de milieuprestaties van het bedrijf. Bij een goede monitoring van het energie-, water- en grondstoffengebruik en van de geproduceerde afvalstromen en emissies kan er tijdig ingegrepen worden bij eventuele onregelmatigheden. Dit levert zowel economische winst als milieuwinst op. Via de '*metten is weten*'-methodiek kan men in het bedrijf een rationeel milieubeleid uitbouwen, gebaseerd op concrete cijfergegevens wat leidt tot een win-win situatie voor het bedrijf en het milieu.

Voorafgaand aan de academische zitting werd op vraag van ZKH Prins Laurent een bezoek gebracht aan een deelnemend bedrijf aan het Milieucharter-initiatief. De keuze viel op het KMO-bedrijf Fomeco uit Zwevegem. Fomeco NV staat voor plaat- en buisbewerking en is toeleverancier aan de automobiellindustrie en machineconstructeurs. Tijdens het bezoek gaf het bedrijf toelichting bij enkele nieuw gerealiseerde milieumaatregelen.

Op een infonamiddag in juni kwam een aantal bedrijven getuigen over het belang van, hun aanpak en ervaringen met '*metten is weten*'. Uit deze bedrijfsgetuigenissen kwam duidelijk naar voren dat het monitoren en analyseren van energie-, water- en grondstofgegevens zowel economische winst als milieuwinst oplevert. Het belang van de berekening van de milieukosten werd uiteengezet en het gebruik van prestatie-indicatoren voor de opvolging van de milieuprestaties werd toegelicht.

Fomeco, Zwevegem.

(V.l.n.r.) Miranda Geusens (OVAM) begeleidt het Presti 5 project "*Metten is weten in de praktijk*" van GOM - West-Vlaanderen (Philippe Tavernier, Annemie Noordman) en ecoTips (Guido Redant) Bron: debrie@ecotips.org

Peterschapsproject 'Ervaringsuitwisseling duurzaam ondernemen in West-Vlaanderen'

Deelnemers aan de ervaringsuitwisselingsclub rond afvalbeheer en -preventie in het gezelschap van de peters Philippe Tavernier en Eefje Hernalsteen (GOM - West-Vlaanderen).

Het peterschapsproject rond duurzaam ondernemen werd voor betoelaging goedgekeurd door de Vlaamse overheid en startte begin oktober 2004 met een prospectiefase. Het doel van dit project is om 60 bedrijfsleiders op een aangename manier kennis te laten maken met de inhoud van 'duurzaam ondernemen' door middel van ervaringsuitwisseling. Zij worden hierbij begeleid door peters uit bedrijven met relevante dagelijkse ervaring. De deelnemers worden ook persoonlijk begeleid door experts van de GOM - West-Vlaanderen bij het implementeren van de verschillende aspecten van het duurzaam ondernemen. Dit project vormt ook een mooie basis voor het verruimen en verstevigen van het netwerk tussen bedrijfsleiders die vaak met gelijkaardige problemen te kampen hebben. Een eerste informatiesessie voor de deelnemers vond plaats op 29 november 2004 in Roeselare. Begin februari 2005 vatten de maandelijkse bijeenkomsten aan met een informele kennismakingsessie. Gedurende het daaropvolgende anderhalf jaar worden aspecten zoals rationeel energiegebruik, afvalpreventie, rationeel watergebruik, meerwaarden-economie, maatschappelijk verantwoord ondernemen, milieucommunicatie onder de loep genomen.

Eco-efficiëntie advies

Eco-efficiëntie adviseur

De werking van de afval en emissiepreventie-adviseur bij de GOM's Oost- en West-Vlaanderen werd in 2004 omgevormd tot een eco-efficiëntie adviseur (EE-adviseur). Naast eerstelijnsadvies over afval- en emissiepreventie (AEP) krijgen bedrijven nu ook advies over optimaal afvalbeheer (selectieve inzameling - hergebruik van afval) en het milieuvriendelijk ontwerpen van producten. Dit project wordt financieel gesteund door de Vlaamse overheid en begeleid door OVAM. Inforverstreking, begeleiding van bedrijven en sensibilisatie van bedrijven naar een eco-efficiënter productieproces zijn de kerntaken van de EE-adviseurs.

Groepsgericht advies

In samenwerking met de GOM - Oost-Vlaanderen werd de workshopreeks '**meten, weten, winnen**' voor bedrijven opnieuw georganiseerd in de periode april-juni 2004. Bedrijven kunnen inschrijven voor vier verschillende infosessies met als onderwerp: registratie waterverbruik, registratie energieverbruik, registratie verbruik van grondstoffen en afvalproductie en het berekenen van de totale afvalkosten van een bedrijf.

In 2004 vonden vier infosessies voor bedrijven plaats over een bepaald aspect van eco-efficiëntie:

- Eco-efficiëntie met focus op reductie, optimaal beheer en hergebruik van afval;
- Eco-efficiëntie: de praktijk van meten is weten;
- Eco-efficiëntie: bedrijfsmatige verpakkingen;
- Berekenen van totale afvalkosten met het Mambo-softwarepakket. Mambo (Minder Afval meer Bedrijfs-Opbrengsten), een product van OVAM, helpt bedrijven om hun reële afvalkosten in kaart te brengen.

In samenwerking met het project '*Milieuclusters op Bedrijventerreinen: cluster Brugge*' verzorgde de EE-adviseur een infosessie over de optimalisatie van selectieve inzameling van afval voor de bedrijvenclub.

Individueel advies

Bedrijven kunnen van de EE-adviseur een halve dag advies krijgen over hoe praktisch eco-efficiënter te produceren. Advies wordt verleend onder meer over preventiemogelijkheden via een doorlichting (eco-scan), over het optimaliseren van het afvalbeheer of over het invoeren van milieuzorg. In 2004 kregen zes bedrijven EE-advies.

Opleiding over eco-efficiëntie

De EE-adviseur van West-Vlaanderen verzorgde in totaal een zestal opleidingen over eco-efficiëntie, rationeel waterbeheer voor de industrie en Mambo in opleidingscentra voor studenten milieuoördinator, laatstejaarsstudenten optie milieu of studenten integraal waterbeheer.

Verspreiding preventiemaatregelen

In opdracht van OVAM werkte de EE-adviseur mee aan de ontwikkeling van een infomap over eco-efficiëntie, uitbreiding van de website www.eco-efficiëntie.be, aan de eco-efficiëntiestand op IFEST 2004 en aan de verzameling van geslaagde eco-efficiëntie voorbeelden.

AEP-promotiefonds West-Vlaanderen

Het AEP-promotiefonds West-Vlaanderen is een gezamenlijk initiatief van de GOM - West-Vlaanderen, de Provincie West-Vlaanderen, OVAM en Electrabel-IMEWO. Het werd in april 2001 opgestart. Het project dat West-Vlaamse industriële bedrijven financiële steun verleent om de haalbaarheid van verschillende preventiemaatregelen te laten onderzoeken door een adviesbureau, kent een beperkt succes. In 2004 werd een voorstel ontwikkeld om het AEP-promotiefonds te heroriënteren waarbij als doelgroep wordt gekeken naar bedrijven die nieuwe bedrijfsgebouwen of belangrijke uitbreidingen plannen in de provincie. Deze bedrijven zullen geïnformeerd (en desgewenst begeleid) worden rond mogelijkheden voor een energiezuinige en milieuvriendelijke uitwerking van hun bouwplannen. De opmaak van een praktische infobrochure is eveneens gepland.

Milieutechnologiebeurs IFEST 2004

Eco-efficiëntie als centraal thema

Van 19 tot 22 oktober 2004 had in Flanders Expo te Gent de negende editie van de Milieutechnologiebeurs IFEST plaats. De GOM - West-Vlaanderen maakt deel uit van de adviesraad van deze beurs. Als hoofdthema voor deze editie werd 'Eco-efficiëntie' gekozen. Voor de uitwerking van dit thema werd een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van OVAM, ecoTips, Flanders Expo en de GOM - West-Vlaanderen. Om dit thema te accentueren werden volgende initiatieven gepland:

- de organisatie van het openingsseminarie 'Eco-efficiëntie : meer doen met minder';
- de uitwerking van een centraal Eco-efficiëntie eiland gecoördineerd door OVAM waarop succesrijke maatregelen, gerealiseerd door bedrijven, werden voorgesteld en toegelicht;
- de uitreiking van een Eco-efficiëntie Award aan de meest succesrijke Eco-efficiëntie-maatregel gerealiseerd door een bedrijf. Uit een twintigtal voorstellen werden finaal vier projecten genomineerd. De Eco-efficiëntie Award werd toegekend aan Vandemoortele NV uit Izegem voor een milieuvriendelijke verpakking van industriële frituurvetten. Naast Vandemoortele werden ook Latexco uit Tielt en Deceuninck uit Gits genomineerd.

De GOM maakte ook deel uit van de jury die bedrijven selecteerde voor het innovatietraject op de beurs.

De GOM - West-Vlaanderen ondertekent de Internationale Verklaring over Schoner Producteren van de Verenigde Naties

Ter gelegenheid van het openingsseminarie van IFEST op 19 oktober 2004 ondertekende de GOM - West-Vlaanderen samen met onder meer OVAM en enkele bedrijfsintermediairen en bedrijven de Internationale Verklaring over Schoner Producteren van de Verenigde Naties. Hiermee wil de GOM haar eigen engagement om een preventiegericht milieubeleid uit te dragen, versterken en dat ook ruimer kenbaar maken. *De Internationale Verklaring over Schoner Producteren is een vrijwillig maar publiek engagement tot het ontwikkelen van de strategie en uitvoering van Schoner Producteren.* Preventiegerichte strategieën zoals schoner produceren en eco-efficiëntie zijn het antwoord op de dringende nood aan duurzamere productie- en consumptiepatronen.

Startersdorp op IFEST 2004

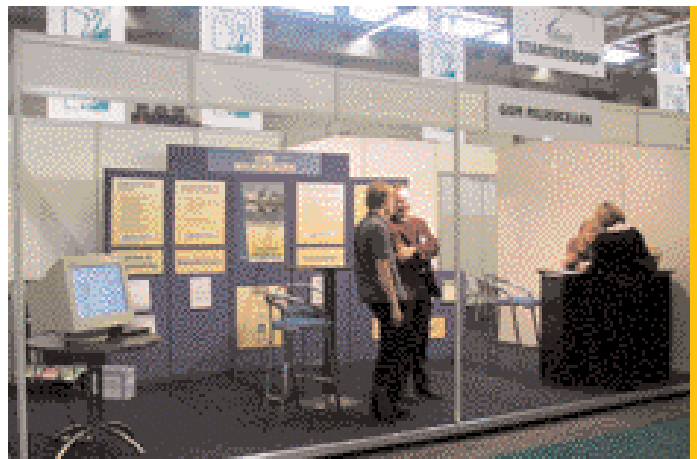
Van 19 tot 22 oktober 2004 vond in Flanders Expo de negende editie plaats van IFEST, de internationale vakbeurs voor milieu, energie en arbeidsveiligheid. Zoals ook op voorgaande edities, organiseerden de vijf GOM's het Startersdorp. De GOM - West-Vlaanderen staat daarbij in voor de coördinatie van dit initiatief. Het Startersdorp gaf aan zeven startende bedrijven in de milieusector de mogelijkheid om zich tegen een voordelig tarief te profileren op de beurs en om haar activiteiten/producten voor te stellen. De bedrijven genieten hierbij ondersteuning van de GOM's zodat zij zich maximaal kunnen oriënteren op het beursgebeuren.

De zeven starters waren: Cebecon, Cogen Vlaanderen, Ecodis, High 5 Recycling Group, KBBL Milieu, Rewa en Rommens engineering Quality.

Ondertekenaars 'Internationale Verklaring over Schoner Producteren van de Verenigde Naties' (GOM, OVAM, UNIZO, VOKA e.a.).

Een beperkt bewustzijn en een beperkte kennis van deze strategieën vertragen echter hun implementatie. UNEP, het milieuprogramma van de Verenigde Naties, wil hieraan verhelpen via de Internationale Verklaring over Schoner Producteren. Het uitgangspunt van de Verklaring is dat iedere sector (publiek, privaat, academisch, NGO enz.) een rol kan spelen bij de verdere bekendmaking en implementatie van preventiegerichte strategieën.

Tijdens de beurs organiseerde de GOM daarenboven een bedrijfsseminarie waarop de deelnemende starters via een korte 'flash-presentatie' hun activiteiten konden voorstellen aan de beursbezoekers.

Ook de GOM-milieu- en -energiecellen stelden hun dienstverlening voor op IFEST 2004. Bedrijven met een vraag of probleem in verband met de milieu- en/of energieregulering konden deze rechtstreeks stellen op de druk bezochte GOM-stand.

Interregproject III B-project 'North Sea Bio Energy'

Situering en transnationaal kader

Energie is en blijft een belangrijke factor bij de economische ontwikkeling en de welvaart van onze maatschappij. Hernieuwbare energiebronnen (water, wind, zon en biomassa) zijn een duurzaam en noodzakelijk alternatief voor het gebruik van fossiele brandstoffen. In de Noordzee-regio heeft het gebruik van biomassa (hout, mest, energiegewassen, organisch afval) als hernieuwbare energiebron een aanzienlijk potentieel. Het **transnationale 'North Sea Bio Energy' project** wenst het gebruik van biomassa als hernieuwbare energiebron te stimuleren door het ontwikkelen, samenbrengen en verspreiden van kennis en via enkele demonstratieprojecten.

Om deze doelstelling te bereiken, worden volgende activiteiten ontwikkeld:

- oprichten van een transnationaal kennisplatform;
- onderzoek en demonstratie van innovatieve technologieën, processen en gebruik van diverse typen biomassa;
- informeren en opleiden van diverse actoren om het gebruik van biomassa als hernieuwbare energiebron te vergroten;
- opzetten van een netwerk van contactpersonen en 'branche offices';
- bouwen van een website (www.northseabioenergy.org);
- oprichten van een virtuele marktplaats voor biomassa.

De officiële start van dit project vond plaats op 11 oktober 2004 tijdens een internationale conferentie in Heerenveen (Nederland). Tijdens deze meeting werd de internationale projectsamenwerkingsovereenkomst ondertekend en werden alle partnerprojecten voorgesteld en besproken.

In december had een internationale managementmeeting plaats in Brugge. Bij deze gelegenheid werd met de internationale delegatie een bezoek gebracht aan het bedrijf Vyncke in Harelbeke en aan de anaërobe vergistinginstallatie voor huisvuil van de Intercommunale IVVO te Ieper.

Demonstratieproject 'Biomass for Energy' West-Vlaanderen

In het kader van het Europese Interreg III B-project 'North Sea Bio Energy' is een West-Vlaams consortium onder leiding van de GOM - West-Vlaanderen begin september 2004 officieel van start gegaan met de uitvoering van de geplande regionale activiteiten. Het West-Vlaamse consortium bestaat naast de GOM - West-Vlaanderen uit de Provincie West-Vlaanderen, het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM vzw), het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum (POVLT), de Hogeschool West-Vlaanderen, departement PIH, het West-Vlaams Proefcentrum voor de Akkerbouw (WPA vzw), het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (Proclam vzw) en Aspiravi nv.

Het West-Vlaamse demonstratieproject 'Biomass for Energy' legt de accenten op:

- de valorisatie van varkensmest door co-fermentatie met energiegewassen;
- de teelt van energiegewassen op braakligging en het opstellen van efficiënte teeltsystemen voor energieteelten.

Het 'Biomassa for Energy'-project wordt voor 50 % gefinancierd door de Provincie West-Vlaanderen en voor 50 % door het Europees Regionaal Ontwikkelingsfonds (EROF) via het Interreg III B Noordzee-Programma. De totale projectkosten bedragen circa 1 miljoen euro. Het project loopt tot eind 2007.

De doelstellingen van het West-Vlaamse luik in het 'North Sea Bio Energy project' zijn:

- het stimuleren van de innovatieve energieproductie uit biomassa in West-Vlaanderen door ontwikkeling, optimalisatie en demonstratie;
- onderzoeken naar de haalbaarheid van de productie van energiegewassen in het licht van de valorisatie van braakliggende velden (± 2.000 ha in West-Vlaanderen);
- de valorisatie van de energie-inhoud uit varkensmest door anaërobe vergisting samen met energieteelten in een gebied met hoge varkensdensiteit (>3 miljoen stuks in West-Vlaanderen);
- participatie in de transnationale ervaringsuitwisseling inzake productie en valorisatie van bio-energie.

Naast de geplande bouw in 2005 van een kleinschalige vergistinginstallatie voor de co-fermentatie van ± 1.500 ton mest en ± 450 ton plantaardige biomassa op de terreinen van het POVLT te Rumbeke, zullen er in 2005 eveneens veldproeven gebeuren naar de teelt van verschillende energiegewassen (onder andere maïs, soedan gras en aardpeer). De warmte en elektriciteit afkomstig uit de verbranding van het geproduceerde biogas in gasmotor met warmtekrachtkoppeling zal onder andere aangewend worden voor de verwarming van de serres en de elektriciteitsvoorziening van het POVLT.

Club Milieubeleid

De Club Milieubeleid is een initiatief van Syntra West Kortrijk, de GOM - West-Vlaanderen en Charter Zuid-West-Vlaanderen. *Doel van dit initiatief, dat in 1994 werd opgestart, is ervaringsuitwisseling tussen milieucoördinatoren te stimuleren.* Per jaar worden vier thema-avonden georganiseerd. Daarnaast worden twee sessies uitgebouwd rond een bedrijfsbezoek dat gekoppeld wordt aan een thema waarin het bedrijf zich weet te onderscheiden. De GOM - West-Vlaanderen fungeert als moderator en coördinator van de Club Milieubeleid. In 2004 telde de Club 15 deelnemende bedrijven en kwamen de volgende thema's aan bod: 'Het Vlaamse Legionellabesluit in de praktijk', 'Inventariseren en meten is weten', 'Energiebenchmarking' en 'Toepassen van balance scorecard als instrument voor milieu, welzijn en duurzaam ondernemen'.

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw (VCM)

De doelstellingen van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw zijn het organiseren van het overleg tussen de overheid en de verschillende actoren in de mestproblematiek teneinde een coherent en praktisch toepasbaar beleid uit te werken inzake mestverwerking en mestbewerking; verder coördineert, ondersteunt en stimuleert het VCM de vele initiatieven terzake. Aandacht gaat daarbij zowel naar grootschalige als naar kleinschalige projecten.

In 2003 wijzigde het VCM zijn structuur van een tijdelijke vereniging naar een VZW om een grotere continuïteit in zijn werking te garanderen en om een breder forum van actoren in de mestverwerkingsproblematiek te kunnen benaderen. Op dit ogenblik telt het VCM een vijftientigtal leden uit

overheid, intermediaire bedrijfsorganisaties, de consultancysector, de financiële sector en de energiesector. De GOM - West-Vlaanderen is actief lid van het VCM en coördineert het secretariaat van het VCM.

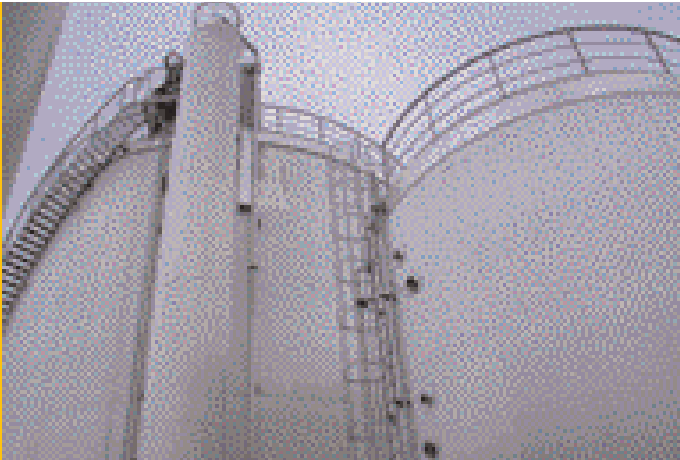
Het VCM heeft via zijn website www.vcm-mestverwerking.be, de elektronische nieuwsbrieven en de organisatie van infodagen ook een sterke informatieve taak uitgebouwd rond ontwikkelingen in wetgeving en technologie met betrekking tot de mestproblematiek in het algemeen en inzake mestver- en mestbewerking in het bijzonder.

Via werkgroepen worden specifieke aspecten van de mestverwerking aangepakt. Op dit ogenblik zijn volgende werkgroepen operationeel: 'certificatie eindproducten', 'mestverwerking', 'communicatie', 'energie' en 'financiële aspecten'. Het VCM voert in het kader van het project 'krachtvoer voor dialoog' van de Koning Boudewijn Stichting een project uit rond 'de valorisatie van bijproducten van de voedselketen en het promoten van het gebruik van organische mestproducten bij de eindconsument'. Het VCM participeert ook in het West-Vlaamse partnership van het hogervernoemd project North Sea Bio Energy.

Onder impuls van het VCM werd in 2004 de vereniging 'De Mestverwerkers' opgericht die de operationele mestverwerkers in Vlaanderen groepeerde. Deze vereniging is lid geworden van het VCM, waardoor haar taak als coördinatiecentrum nogmaals werd bevestigd.

Opslag tussenproduct van mestverwerking.

Vergisting van mest.

Het VCM was medecoördinator en nam zelf deel aan het Mestverwerkingsseiland uitgaande van VEVA op de **Vakbeurs Agribex** in Brussel. Medewerking werd er verleend aan de infobrochure die hierbij werd verspreid. Tijdens de beurs werd door het VCM een studiedag georganiseerd rond het thema **'energievalorisatie uit mest'**.

Studiedag "Energievalorisatie uit mest".

Belangrijke taken voor het VCM zijn het verder ondersteunen van de export en particuliere afzet van de eindproducten van de mestverwerking en de certificering van deze mestproducten. Ook is er bijzondere aandacht vereist voor de communicatie rond mestverwerking. In 2005 zal de uitwerking van een nieuwe MAP III centraal

staan, waarbij het VCM als platform inzake de mestverwerking haar actieve medewerking zal verlenen. Het bestendigen en nog verder uitbouwen van deze platformwerking is zeker een aandachtspunt in 2005. Ook het verder onderzoeken van mogelijke stimuli voor de mestverwerking en de mogelijkheden voor de energievalorisatie van dierlijke mest met eventueel co-producten zijn de prioriteiten voor 2005.

Brownfieldproblematiek

De Vlaamse Regering wil speciale aandacht besteden aan *'brownfields'*. Brownfields zijn verlaten (braakliggende) of onderbenutte (voormalige) industriële terreinen of sites waar expansie of ontwikkeling wordt bemoeilijkt door de (mogelijke) aanwezigheid van bodemverontreiniging of bodembedreigende activiteiten. In het kader van een duurzame ontwikkeling dringt een geïntegreerde aanpak zich op.

In dit kader werd een stuurgroep opgericht waarin de GOM's vertegenwoordigd zijn. Er zijn ook diverse werkgroepen waarin de GOM's actief zijn. Verder werden enkele proefprojecten geselecteerd waarbij de mogelijkheid wordt geboden om haalbaarheidsstudies te financieren om een duidelijker zicht te krijgen op de reële knelpunten en oplossingen. Voor West-Vlaanderen werd de site van Proviron in Oostende als proefproject geselecteerd.

Teneinde de brownfieldontwikkeling Plassendale Chemie te initiëren, werd een samenwerkingsverband opgericht tussen het Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Oostende, de Proviron Groep, de GOM - West-Vlaanderen en OVAM. Dit samenwerkingsverband beoogt het succesvol sturen, begeleiden en realiseren van het brownfieldontwikkelingsproces van de Brownfield Plassendale Chemie in Oostende. De GOM maakt deel uit van de begeleidingsgroep die werd opgericht ter opvolging van een oriënterende studie terzake.

5 > Rationeel waterbeheer in de praktijk

Projecten in het kader van de diep grondwaterproblematiek

Forum for Applied Biotechnology

In samenwerking met de Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen van de Gentse Universiteit wordt jaarlijks het 'Forum for Applied Biotechnology' (FAB) georganiseerd.

Dit Forum vindt beurtelings in Oost- en West-Vlaanderen plaats.

In 2004 werd afgeweken van de traditionele formule van een meerdaags, internationaal Engelstalig en meer wetenschappelijk georiënteerd forum, teneinde een directe en grote betrokkenheid van de Vlaamse KMO's te verkrijgen. **De voorkeur gaat ernaar uit om het tweejaarlijkse FAB te beperken tot een ééndaags, Nederlandstalig Forum rond praktische aspecten van de toegepaste biotechnologie, direct toepasbaar op de KMO's.**

Ook wordt de samenwerking research-bedrijf meer geaccentueerd. Dit achttiende FAB vond plaats op 23 september 2004 in Kortrijk onder de titel '**FAB KMO-dag: Technologische ontwikkeling in voeding en diervoeding**'. In de sessie voeding lag het accent van de lezingen op gemaksvoeding en voedselveiligheid. In de sessie diervoeding werd gefocust op nieuwe additieven in de diervoeding voor een beter eindproduct en op de voedselveiligheid vanuit de diervoeding. De afsluitende academische zitting behandelde als thema's de innovatie in de voedingsindustrie en de beleidsinitiatieven ter stimulering van de interacties tussen industrie en onderzoek. Een tachtigtal bedrijven nam deel aan deze KMO-dag.

Het FAB 2005 wordt opnieuw een internationaal wetenschappelijk forum dat zal plaatsvinden in Gent van 19 tot 21 september. Voor deze editie werd een samenwerking afgesloten met Starr Conference (Strategic Topics in Applications of Renewable Resources). Het thema voor het 19e FAB wordt: 'Renewable Resources and Biorefineries'.

Streekcharterproject 'Rationeel waterbeheer en optimale valorisatie van beschikbare watervoorraden in de regio Roeselare-Tielt ten behoeve van de groenteproducerende en -verwerkende industrie'

In het kader van Streekgeen Management werd in overleg met het Streekplatform Roeselare-Tielt in oktober 2002 het project 'Rationeel waterbeheer en optimale valorisatie van beschikbare watervoorraden in de regio Roeselare-Tielt ten behoeve van de groenteproducerende en -verwerkende industrie' opgestart. Het project onderzoekt de mogelijkheden tot een beter waterbeheer in deze sector en tot een betere valorisatie van waterbronnen via het aanwenden van nog niet gevaloriseerde en alternatieve watervoorraden, het hergebruik van gezuiverd afvalwater en het opzetten van bilaterale en multilaterale samenwerkingsverbanden tussen bedrijven inzake rationeel watergebruik.

Regenwater van daken wordt gebufferd in een opvangbekken met bodemzeil en gebruikt voor koeling en stoomproductie.

Dit project dat cofinanciering kreeg van de Provincie West-Vlaanderen, het Verbond van Groenteverwerkende Bedrijven VEGEBE en de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening werd gefinaliseerd in april 2004. De resultaten van deze studie werden voorgesteld aan de stuurgroep, diverse stakeholders, provinciale beleidsinstanties en de betrokken administraties.

'Kwantitatieve en kwalitatieve inventarisatie en evaluatie van de grondwaterbevoorrading voor industrie, land- en tuinbouw in West-Vlaanderen en aanzet tot langetermijnoplossingen voor een duurzame waterbevoorrading in de provincie'

Deze studie werd uitgevoerd in opdracht van de Provincie West-Vlaanderen en het rapport werd in 2004 gefinaliseerd. Het waterverbruik inclusief het grondwaterverbruik bij de verschillende industriële sectoren en de landbouw werd in kaart gebracht op basis van de databank voor de grondwatervergunningen (DOV, Databank Ondergrond Vlaanderen van Aminoal Water) en de afvalwaterheffingen databank van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Met een enquête en enkele bedrijfsbezoeken werd bij de grootste individuele gebruikers van diep grondwater gepeild naar het huidige en toekomstige waterverbruik, de ingevoerde waterbesparingen en de potentiële alternatieven voor diep grondwater. **Een samenvatting van de enquêteresultaten werd gemaakt voor de sectoren landbouw, textiel, groente- en aardappelverwerkers, overige voeding en andere industrieën.**

De GOM - West-Vlaanderen onderzocht potentiële alternatieve waterbevoorradingsmogelijkheden voor diep grondwater. De mogelijkheden en knelpunten van de alternatieven (leidingwater, ondiep grondwater, regenwater, oppervlaktewater en grijswater) werden opgesomd.

De studie toonde aan dat een volledige overschakeling op alternatieve waterbronnen op korte termijn moeilijk realiseerbaar is en vaak grote financiële inspanningen vraagt. Om een vlottere overschakeling mogelijk te maken, is eveneens een meer gecoördineerd beleid tussen de administraties betrokken bij de toekenning van grondwatervergunningen en bij het algemeen waterbeleid in Vlaanderen wenselijk.

Als alternatief voor diep grondwater wordt uit ondiep grondwater proceswater bereid; foto: onthardingsinstallatie.

Streekcharterproject 'Duurzaam waterbeheer in de Westhoek en Roeselare-Tielt'

Dit streekcharterproject werd in september 2004 opgestart. Het project werkt verder op het eerstgenoemde project met uitbreiding van het aantal sectoren en de te onderzoeken regio. **Naast Roeselare-Tielt behoort nu ook de Westhoek tot het werkgebied.** Langemark (Westhoek) heeft een aantal groenteverwerkende bedrijven en ligt naast Staden (regio Roeselare), waardoor het interessant is om deze twee gemeenten als één cluster te beschouwen. De Westhoek telt ook veel veetelers en verschillende voedingsbedrijven die diep grondwater gebruiken. Het project zal alternatieve waterbronnen en mogelijkheden tot rationeel waterbeheer onderzoeken in verschillende sectoren die diep grondwater gebruiken. *Bedrijven uit de textielnijverheid, de voedingssector, de wasserijsector en de landbouw worden benaderd.*

Rietveld voor slibverwerking.

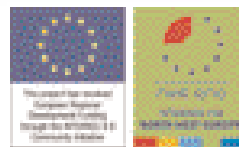
Het doel is te komen tot een duurzaam waterbeheer en tot het doeltreffend aanwenden en valoriseren van waterbronnen in beide regio's. Mogelijkheden voor intern hergebruik en hergebruik van eigen gezuiverd afvalwater of van (afval)waterbronnen van naburige bedrijven zullen eveneens worden onderzocht. De mogelijkheid tot het creëren van bilaterale en multilaterale samenwerkingsverbanden wordt nagegaan.

Interreg III B-project: TRUST (Transformation of Rural and Urban Spatial sTructure)

Projectsituering

In overleg met de Provincie West-Vlaanderen werkt de GOM - West-Vlaanderen mee aan een Europees samenwerkingsproject TRUST (Transformation of Rural and Urban Spatial sTructure). **Dit drie jaar durende project groepeerde regionale initiatieven inzake betere waterbeheersing die kaderen in een lokale omvorming van stedelijke en landelijke ruimtelijke structuren.** Per regio wordt een investeringsproject uitgevoerd dat moet leiden

tot een multifunctioneel gebruik van wateropvangsystemen en een beter integraal watermanagement. Verder wordt in het project veel belang gehecht aan de interactie en communicatie met publiek en belanghebbenden. Het project werd ingediend als een Europees Interreg III B-project voor het gebied Noord-West-Europa.

Het West-Vlaamse investeringsproject

Concreet wordt een multifunctioneel **waterspaarbekken in Ardoorie** langs de Roobeek aangelegd. Het bufferbekken doet enerzijds dienst als watervoorraad voor de landbouw die in drogere periodes deze buffer voor beregning zal kunnen gebruiken. Anderzijds beperkt het bekken het risico op overstroming in de regio en verhoogt het de ecologische waarde van het landschappelijk gebied. Verder zal de mogelijkheid onderzocht worden om het bekken te gebruiken als alternatieve waterbron voor de bevoorrading van de groenteverwerkende industrie. Voor de uitvoering wordt er samengewerkt met de Provinciale Technische Dienst Waterlopen. Hiervoor werd er in december 2004 een overeenkomst met de Provincie afgesloten.

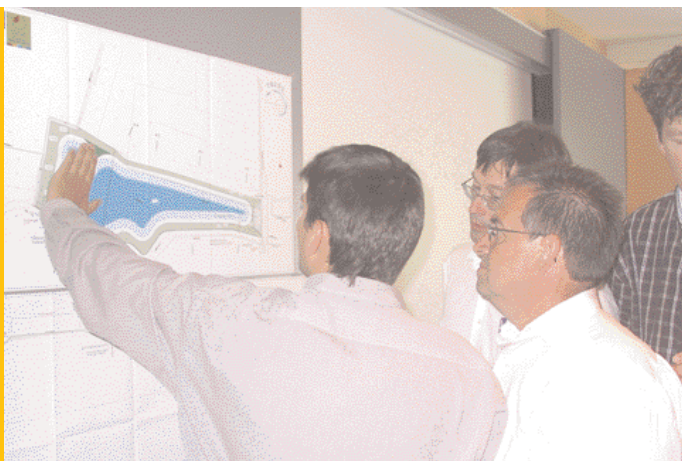
Transnationale samenwerking

De startmeeting van het Trust-programma vond plaats op 10 mei 2004 in Rotterdam. Tijdens deze meeting werd de samenwerkingsovereenkomst tussen de projectpartners ondertekend en werden de diverse projectvoorstellen voorgesteld en besproken.

In de interregprojecten wordt veel belang gehecht aan internationale samenwerking en ervaringsuitwisseling tussen de diverse projectpartners. In dit kader werden voor het TRUST-project drie transnationale themagroepen opgericht waarin experts van elke partner worden afgevaardigd met het oog op een optimalisatie van het ontwerp, de voorbereiding en de implementatie van de projecten.

- De themagroep I **'multifunctionele wateropslag'** beoogt ervaringsuitwisseling rond de ontwikkeling van innovatieve en multifunctionele wateropslagmechanismen en rond de toepassing van nieuwe technologieën terzake. Het multifunctioneel gebruik van de waterbekkens heeft daarbij betrekking op het garanderen van watervoorraden tijdens droge periodes, het gebruik van de wateropslag om overstromingen te voorkomen, het verbeteren van de biodiversiteit, het gebruik als grijswaterbron en het optimaliseren van de recreatiemogelijkheden.

- De themagroep II **'integraal waterbeheer'** onderzoekt de aspecten en maatregelen met betrekking tot watertransport, controle van het waterniveau en van de waterkwaliteit.
- De themagroep III **'stakeholder en publieke participatie'** onderzoekt de mogelijkheden voor een betere communicatie om stakeholders en omgeving op een constructieve manier bij de projectontwikkeling te betrekken, teneinde knelpunten bij de uitvoering te voorkomen.

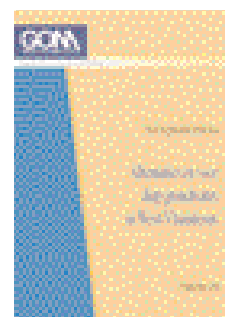
Om een ruimere uitstraling te krijgen voor het project en voor een grotere verspreiding van de projectresultaten wordt een informatieve website www.trustpartners.org uitgebouwd en is een Trust-nieuwsbrief voorzien.

Uitbouw van een 'Kenniscentrum Rationeel Waterbeheer'

In West-Vlaanderen wordt het diep grondwater (water gewonnen uit de watervoerende lagen van de Paleozoïsche Sokkel of de Landeniaanse Zanden) vooral gebruikt door de industrie en in mindere mate door de landbouw en de tertiaire sector (diensten en verzorging). Doordat er in de laatste decennia meer water werd onttrokken dan aangevuld, daalt de kwaliteit van dit water en worden de beschikbare debieten kleiner. Om een evenwicht van het peil en de kwaliteit van diep grondwater ook in de toekomst te garanderen, is een afbouw van 75 % van het huidige vergunde debiet aan diep grondwater noodzakelijk.

Mogelijkheden om deze afbouw te realiseren werden door de GOM onderzocht via voormelde studies die begeleid werden door een stuurgroep, samengesteld uit deskundigen van de overheid en de bedrijfsorganisaties.

Op vraag van de Provincie werd op basis van de verworven kennis **een actiepuntennota 'Alternatieven voor diep grondwater in West-Vlaanderen'** opgesteld en verspreid naar alle betrokken actoren. Deze nota vat de knelpunten samen waarmee de industrie en land- en tuinbouw geconfronteerd worden bij het zoeken naar een alternatieve waterbron voor diep grondwater. Per alternatieve bron en per sector wordt een overzicht van de problemen gegeven.

6 >

Milieuclusters op en verduurzaming van bedrijventerreinen

Deze nota dient ook als basis om een gecoördineerd overleg tussen het provinciaal beleid en de diverse betrokken Vlaamse administraties op te starten.

Aansluitend werd er een **prioriteitenplan** opgemaakt dat aanduidt welke knelpunten bij voorkeur worden aangepakt. Bij de prioriteitenbepaling werd rekening gehouden met de eenvoud van de uitvoeringsmodaliteiten (beperkte administratieve stappen en beperkte investeringen) en met de omvang van het verwachte resultaat. Het overleg rond het grijswaterproject voor de regio

Waregem en de uitbreiding van de drinkwaterproductie werd in dit kader reeds opgestart.

Om de verworven kennis uit de projecten structureel te verankeren en verder uit te bouwen, werd het **'Kenniscentrum Rationeel Waterbeheer voor de Provincie West-Vlaanderen'** opgericht. Dit centrum wil instaan voor gegevensverzameling en -analyse en voor informatieverstoring en begeleiding van bedrijven bij het invoeren van maatregelen rond rationeel waterbeheer. De uitbouw van een netwerk van relevante actoren zowel bij overheid, bedrijfsorganisaties, onderzoekswereld en bedrijven zelf is een andere taak. Dit kenniscentrum kan een coördinerende rol spelen op provinciaal niveau om de te ondernemen acties tot uitvoering te brengen, mits hiertoe een mandaat vanuit de Provincie of de Vlaamse overheid wordt gegeven.

Meer informatie in verband met het Kenniscentrum Rationeel Waterbeheer van de GOM - West-Vlaanderen kan verkregen worden via rationeelwaterbeheer@gomwvl.be.

Kenniscentrum Milieuclusters en Duurzame Bedrijventerreinen

Als onderdeel van het Interreg-project 'Milieuclusters op bedrijventerreinen' (zie blz. 43) werd in 2003 het 'Kenniscentrum Milieuclusters en Duurzame Bedrijventerreinen' opgestart, in eerste instantie voor de drie deelnemende provincies aan het Interregproject.

Ondertussen coördineert het Kenniscentrum ook de in 2004 opgestarte milieuclusterprojecten voor de bedrijventerreinen in **Heule/Kuurne** en **Ieper** (PIAV-project) en te **Diksmuide** (5b Phasing Out). In het kader van het Europese Lifeproject wordt daarenboven een projectvoorstel voorbereid (Demonstratieprojecten inzake de haalbaarheid van Best Beschikbare Technieken voor KMO's via milieuclusters) en werd in het kader van het Interregprogramma de mogelijkheid onderzocht om een vervolgpriject uit te bouwen aansluitend aan het voornoemde Interregproject.

Verduurzaming van bedrijventerreinen vraagt meer dan een likje verf ...

Milieuclusterprojecten: verankering van bedrijventerreinen noopt tot parkmanagement en revitalisering.

Via de opgedane kennis in de lopende projecten, de participatie in stuurgroepen van projecten van derden rond duurzame bedrijventerreinen en parkmanagement (onder andere projecten van wvi, Leiedal en UG) en via het uitgebouwde netwerk (ook in het buitenland) *groeit dit Kenniscentrum verder uit tot een kenniscel en informatiepunt inzake samenwerkingsopportuniteiten tussen bedrijven op bedrijventerreinen als stapsteen naar de uitbouw van parkmanagement en naar verduurzaming van bedrijventerreinen*. Het Kenniscentrum zoekt verder naar oplossingen voor juridische, vergunningstechnische en administratieve aspecten van milieuclusters en coördineert het overleg met de overheid.

Het Kenniscentrum heeft een eigen website en staat ook in voor de verspreiding van elektronische nieuwsbrieven voor de diverse milieuclusterprojecten in Brugge, Gent, Zeeland, Heule/Kuurne, Ieper en Diksmuide (www.milieuclusters.be).

Het Kenniscentrum zoekt ook, vertrekkend van de opgedane ervaringen, naar soortgelijke samenwerkingsopportuniteiten tussen bedrijven op andere bedrijventerreinen in de provincie.

Interregproject 'Milieuclusters op bedrijventerreinen'

Begin 2003 werd het project 'Milieuclusters op bedrijventerreinen' gestart. Dit project kadert in het Europese Interreg III A-programma voor de Euregio Scheldemond. Deze regio omvat de Vlaamse provincies Oost- en West-Vlaanderen en de Nederlandse Provincie Zeeland.

De geselecteerde bedrijventerreinen in het Interreggebied Euregio Scheldemond zijn voor West-Vlaanderen de cluster van drie Brugse bedrijventerreinen 'Blauwe Toren', 'Herdersbrug' en 'Nijverheidsdok', voor Oost-Vlaanderen de cluster van de Gentse bedrijventerreinen 'Skaldenpark' en 'Moervaart' en voor Zeeland de cluster gevormd door de bedrijventerreinen 'Kanaalzone Zeeuws-Vlaanderen' en 'Havengebied Vlissingen-Oost'.

In navolging van het eerste projectjaar 2003, waar de focus lag op info-verspreiding en prospectie van potentieel deelnemende bedrijven, werd in 2004 voor het milieuclusterproject in West-Vlaanderen gestart met haalbaarheidsstudies en de implementatie van een aantal samenwerkingsverbanden. De te onderzoeken samenwerkingsmogelijkheden werden geselecteerd uit de samenwerkingsmatrix die opgesteld werd op basis van de quickscans uitgevoerd in het eerste projectjaar. Om de haalbaarheid van samenwerkingsverbanden te onderzoeken, wordt een beroep gedaan op de kennis van externe deskundigen via het uitschrijven van offertevragen.

Bedrijfsleiders versterken elkaar in de lokale bedrijvenclub.

Concreet hebben in 2004 al een 40-tal Brugse bedrijven hun schouders onder dit Interregproject gezet.

Dit resulteert momenteel in een aantal samenwerkingsmogelijkheden die concreet onderzocht worden:

- multifunctionele bluswatervoorziening,
- grijswatervoorziening,
- gemeenschappelijke aardgasvoorziening,
- gezamenlijke bewaking.

Zijn al in uitvoering:

- groepsaankoop elektriciteit,
- persluchtcontrole.

De deelnemende bedrijven participeren financieel in de uitvoering van samenwerkingsverbanden.

Op deze manier wordt het engagement onder de deelnemers verzekerd en wordt een basis gelegd voor de besteding van de samenwerkingsverbanden na afloop van het project. Nieuwe opportuniteiten in 2005 situeren zich op het vlak van:

- gezamenlijke ophaalrondes voor specifieke afvalstromen,
- optimalisatie van de behandeling van probleemafvalwaters,
- gezamenlijke aanpak van geurhinder.

Naast het initiëren van samenwerkingsverbanden heeft het project ook tot doel ervaringsuitwisseling tussen bedrijfsverantwoordelijken op het bedrijventerrein te stimuleren. In november 2003 startte een lokale bedrijvenclub in Brugge. In 2004 vonden zeven bijeenkomsten plaats telkens bij een ander gastbedrijf. **Rode draad doorheen de bijeenkomsten van deze club is 'Ken uw buur'**. Deze bedrijvenclub wil immers bedrijfsverantwoordelijken nader tot elkaar brengen om een draagvlak op het bedrijventerrein te creëren, waaruit samenwerkingsverbanden kunnen groeien. Naast de kennismaking met het gastbedrijf wordt ook telkens een thema in het kader van duurzaam ondernemen toegelicht. Volgende thema's kwamen onder andere aan bod in 2004: rationeel energiegebruik, selectieve afvalinzameling, VDAB-tewerkstellingsmaatregelen. Op termijn moet deze club kunnen leiden tot een vorm van parkmanagement. Als eerste stap in deze richting zal in 2005 gewerkt worden aan het uitbouwen van deze bedrijvenclub en zullen de eerste stenen gelegd worden voor de verankering van deze club in een vaste juridische structuur.

PIAV-Project 'Milieuclusters en Parkmanagement: een stapsteen naar verduurzaming van bedrijventerreinen'

Het project 'Milieuclusters en Parkmanagement' is een initiatief van de GOM - West-Vlaanderen en de terreinbeheerders Intercommunale Leiedal en wvi. Het project wordt betaald door de Europese Commissie en het Vlaamse Gewest (PIAV-Project Innovatieve Acties Vlaanderen). Het project loopt tot eind 2005, waarna de gerealiseerde milieuclusters zullen worden uitgebouwd in een blijvend parkmanagement.

De focus ligt op de uitwerking van milieuclusters en het opstarten van een parkmanagement op bedrijventerreinen in Heule-Kuurne en Ieper. Naast sensibilisatie en het doorlichten van de milieuprestaties van bedrijven, valt economische en ecologische winst voor bedrijven eveneens te halen uit samenwerking tussen de bedrijven rond milieuaspecten, zoals energieproductie en -gebruik, rationeel waterbeheer, oordeelkundig beheer van grond- en afvalstoffen, mobiliteit en logistiek. Via parkmanagement wordt de kwaliteit van het vestigingsmilieu op het bedrijventerrein op peil gehouden. Belangrijke aspecten van het parkmanagement zijn een goede toegankelijkheid, een performante beveiliging en een optimale uitstraling van het bedrijventerrein.

De initiële informatiesessies vonden plaats in Heule-Kuurne en in Ieper gevolgd door plaatselijke overleg-rondes met vertegenwoordigers van de lokale overheid, bedrijfsorganisaties en/of bedrijven. De eerste ideeën voor samenwerking werden hier gelanceerd.

De bedrijven en handelszaken werden vervolgens individueel geïnformeerd en bevraagd naar hun interesse tot samenwerking voor verschillende items (collectieve beveiliging, ophaling PMD, groenonderhoud, controles en emissiemetingen, deelname aan de ervaringsuitwisselingsclub ...). Bij de meeste productiebedrijven werd een kennismakingsbezoek vastgelegd. Tijdens deze bezoeken werd gepeild naar de knelpunten, opportuniteiten, eigen wensen en de behoefte tot samenwerking. In een volgende stap werd gestart met het uitvoeren van quick-scans (individuele doorlichtingen).

In navolging van de vrijgemaakte energiemarkt kunnen bedrijven zelf hun elektriciteitsleverancier kiezen. In het project zal via de realisatie van een **groepsaankoop van elektriciteit** aan de bedrijven een interessantere prijs worden aangeboden. Daarnaast zal er gepoogd worden de factuur van de bedrijven te verminderen door het stimuleren van rationeel energiegebruik. De opmaak van een lokaal Kyoto-plan zal worden betracht.

Via een gezamenlijke prijsvraag voor het **ophalen en verwijderen van selectief ingezamelde afvalstoffen** wil men interessante prijzen verkrijgen voor de afvalstoffenophaling én tegelijk zal de selectieve inzameling actief worden gepromoot. Het afvalproject gebeurt in Ieper in samenwerking met de afvalintercommunale IVVO en in Heule-Kuurne met de afvalintercommunale IMOG. Het deelproject zal ook ruime aandacht schenken aan afval- en emissiepreventie, dit via de eco-efficiëntieadviseur van de GOM - West-Vlaanderen.

Milieuclusters en Parkmanagement: verduurzaming van bedrijventerreinen in Diksmuide

Het project 'De verduurzaming van bedrijventerreinen in Diksmuide: milieuclusters en parkmanagement' startte in oktober 2004 en loopt tot midden 2007. Het project krijgt de steun van de Vlaamse Regering (Hermesfonds) en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) in het kader van het 5b Phasing Out-programma Westhoek-Middenkust. De aandacht gaat vooral naar het onderling

versterken van de bedrijven door samenwerking en het van elkaar leren via ervaringsuitwisseling. **Dit project richt zich zowel naar KMO's, grote bedrijven als handelszaken op de bedrijventerreinen Diksmuide I-Heernisse en Diksmuide II-Kaaskerke.**

Milieuclustering betekent dat samenwerkingsnoden en opportuniteiten gedetecteerd worden teneinde duurzame bedrijfsprocessen en samenwerkingsverbanden tussen de bedrijven te realiseren. Dit kan belangrijke kostenbesparingen opleveren, zowel op economisch als ecologisch vlak, en zo een hoger bedrijfsrendement verwezenlijken met minder milieubelasting. Een fulltime milieuclusteraar, waarop de bedrijven een beroep kunnen doen, is al gestart.

Om tot een kwaliteitsvol en duurzaam bedrijventerrein te komen, zal door wvi op termijn een parkmanager ingezet worden. Belangrijke aspecten van het parkmanagement zijn een goede toegankelijkheid van het bedrijventerrein; hierbij komen aspecten zoals bewegwijzering en infrastructuur aan bod. In samenwerking met het lokale bestuur en de bedrijven zullen initiatieven gesteund worden die kostenvoordelen en een groter duurzaamheidsrendement opleveren.

7 >

Buitenlandse investeringen in 2004

Na sensibiliseren, informeren en prospecteren van de deelnemende bedrijven worden knelpunten en opportuniteiten doorgelicht. Om ervaringsuitwisseling tussen de bedrijven te stimuleren, kan er een bedrijvenclub opgericht worden of bestaande initiatieven versterkt waarin bedrijfsbezoeken en workshops kunnen opgenomen worden.

De opzet van dit project is niet nieuw en de opgedane kennis wordt verzameld in het 'Kenniscentrum Milieuclusters', raadpleegbaar op www.milieuclusters.be.

Na een eerste druk bijgewoonde informatiesessie, waarbij het project goed onthaald werd, zijn de meeste bedrijven al persoonlijk benaderd. Bij enkele bedrijven zijn quickscans uitgevoerd om het bedrijf en de samenwerkingsopportuniteiten beter te leren kennen.

Het eerste concrete groepsproject is het realiseren van een **groepsaankoop elektriciteit**. Daarna zal er gewerkt worden rond **specifieke afvalstromen**. Duidelijk is ook dat de revitalisering van dit terrein een prioriteit is.

Een belangrijk actiepunt voor de GOM - West-Vlaanderen is het promoten van de provincie als geschikte locatie voor bedrijven van niet-Belgische oorsprong. De bijdrage van buitenlandse bedrijven is immers niet beperkt tot de realisatie van een optimale tewerkstelling, maar zij verhogen bovendien de diversiteit van het bedrijvenpatroon, dragen bij tot een hoge toegevoegde waarde en zwengelen de creatie van nieuwe kennis aan.

Deze doelstelling vult de GOM - West-Vlaanderen al verschillende jaren als volgt concreet in:

1. door het organiseren van promotieactiviteiten die de bekendheid van West-Vlaanderen als potentiële Europese investeringslocatie verhogen;
2. door medewerking aan Flanders Business Newsletter, de internationale nieuwsbrief over investeren in Vlaanderen;
3. door het verzamelen en uitgeven van relevante informatie en documentatie voor en in verband met buitenlandse investeerders;
4. door het begeleiden en adviseren van individuele buitenlandse bedrijven bij hun zoektocht naar een geschikte locatie.

Deze acties gebeuren in overleg en in nauwe samenwerking met Flanders Foreign Investment Office (FFIO).

Promotieactiviteiten

De GOM - West-Vlaanderen focust in haar promotieactiviteiten vooral op projecten binnen de ICT-sector en de logistiek.

Prospectie op CeBIT Hannover

CeBIT, de Europese beurs bij uitstek voor kantoorautomatisatie, informatietechnologie en telecommunicatie, leent zich uitstekend voor een actieve zoektocht naar bedrijven die toegang zoeken tot de Europese markt.

Investeringsprospectie in Taiwan en Zuid-Korea

In samenwerking met de GOM-Antwerpen, de GOM-Limburg en FFIO werden in mei 2004 investeringsseminaries gehouden in de twee belangrijkste Taiwanese steden Taipei en Taichung. Van het verblijf in Taiwan werd gebruik gemaakt om op twee toonaangevende beurzen te prospecteren: AMPA, de gespecialiseerde toeleveringsbeurs voor de automobielsector en Computex, de Aziatische tegenhanger

van de informatietechnologie- en telecommunicatiebeurs CeBIT. Zoals altijd werd de Vlaamse delegatie ter plaatse ondersteund door de dynamische equipe van de Belgian Trade Association in Taipei. In de Zuid-Koreaanse hoofdstad Seoul werd een aantal toonaangevende beroepsverenigingen en bedrijven bezocht.

Investeringsprospectie en seminars in China

De GOM - West-Vlaanderen nam samen met de GOM-Antwerpen, de havens van Antwerpen, Gent en Zeebrugge, het Vlaams Instituut voor de Logistiek en FFIO in november 2004 deel aan investeringsseminaries in Beijing, Tianjin, Shanghai en Guangzhou in de Volksrepubliek China.

Flanders Business Newsletter

Flanders Business Newsletter is een driemaandelijkse Engelstalig tijdschrift dat Vlaanderen wereldwijd promoot als investeringsregio. Het wordt uitgegeven door de Vlaamse GOM's, in opdracht van de Vlaamse Regering en in samenwerking met de Dienst Investeren Vlaanderen. Flanders Business Newsletter bestaat inmiddels 16 jaar. De oplage van 8.000 exemplaren wordt gratis verzonden naar sleutelfiguren van multinationals, consultants, banken, Belgische en Vlaamse diplomatieke, consulaire en economische vertegenwoordigers enz.

In 2004 verscheen het tijdschrift viermaal. De thema's die aanbod kwamen, waren:

- **Voorjaar 2004:** Interview with Koen Allaert, general manager of Flanders Investment and Trade.
- **Zomer 2004:** Flanders: a port for all seasons, a logistic hub for Europe.
- **Herfst 2004:** Flanders carland.
- **Winter 2004:** Flanders, a chemical cluster for Europe.

Relevante informatie en documentatie

De relevante informatie en documentatie voor buitenlandse investeerders bleef vorig jaar nagenoeg identiek. De brochure '*Four good reasons to choose West Flanders as your European investment location*' bleef haar nut als introductiebrochure in verband met West-Vlaanderen bewijzen.

Individuele begeleiding van buitenlandse bedrijven

Met het oog op een gecoördineerde aanpak van de prospectie en de individuele begeleiding van buitenlandse bedrijven met investeringsplannen in West-Vlaanderen, werkt de GOM - West-Vlaanderen als vierde pijler van het werkgebied 'buitenlandse investeringen' nauw samen met Flanders Foreign Investment Office (FFIO), haar buitenlandse prospectoren en de Belgische diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland.

De haven van Tianjin (China) onderhoudt nauwe relaties met het Zeebrugse havenbestuur. Tijdens een bezoek naar aanleiding van de investeringsmissie werd de Vlaamse delegatie er dan ook hartelijk ontvangen.

De zending kaderde in de Belgische economische missie, onder leiding van ZKH Prins Filip en omvatte een aantal bedrijfsmeetings en investeringsseminaries.

De bedoeling van de Vlaamse deelname aan deze federale missie was drieledig:

- het promoten van Vlaanderen als logistieke springplank en investeringslocatie voor Chinese bedrijven op de EU-markt;
- gebruikmaken van het momentum om investeringsseminaries ('Think Europe, Act from Belgium: Ship through Ports of Flanders') te organiseren;
- bedrijfs- & havenbezoeken.

Ondersteuning ter plaatse kwam vooral van onze lokale Export Vlaanderen-vertegenwoordigers en de Belgische ambassade.

In 2004 resulteerde deze samenwerking in een 40-tal dossiers waaruit een potentiële interesse voor onze provincie bleek. Dat was vergelijkbaar met vorig jaar en wordt nog altijd beïnvloed door de internationale aarzelende conjunctuur- en investeringstendens na de aanslagen van september 2001.

Een dertigtal dossiers gaf aanleiding tot één of andere vorm van opvolging.

Negen projecten situeerden zich in de sectoren distributie/logistiek, zes in de metaalbranche, twee in de ICT, drie in de voeding en twee in textiel.

Vier projecten kwamen uit Amerika, zeven uit het Verre Oosten en negentien uit Europa.

Bij de gerealiseerde projecten in de provincie trekken vooral de volgende investeringen de aandacht:

- de Amerikaanse fruitsappenfabrikant **Tropicana** gaat vanaf half april 2005 in Zeebrugge zelf plastic flesjes maken. Daarmee stijgt de tewerkstelling bij Tropicana in Zeebrugge tot zo'n 100-tal. Volgend jaar voorziet het bedrijf in Zeebrugge ook een uitbreiding van haar palleteringsafdeling. Voor 2006 staat eveneens de uitbreiding van de productiehal op de agenda;
- staaldraadproducent **Bekaert** uit Zwevegem verkoopt zijn filiaal omheiningen aan de Nederlandse investeringsmaatschappij Gilde. Bekaert Fencing is een gevestigde waarde in Europa met een omzet van 288 miljoen euro en 1.862 werknemers. In Zwevegem werken ruim 480 mensen. Gilde is een Nederlandse investeringsgroep die belangen neemt in allerhande Europese bedrijven die groeikansen zouden bieden. Bekaert zelf wil zich nu vooral richten op hoogtechnologische draadproducten en deklagen voor metaal- en glasvezels met een hogere meerwaarde;
- **Flight Care Ground Services (FCGS)**, een Spaans dienstenbedrijf, is via een openbare aanbesteding gekozen als tweede vaste afhandelingspartner voor de luchthaven van Oostende (Ostend-Bruges International Airport (OBIA)). Flight Care start met een team van 13 nieuwe medewerkers en zal zijn intrek nemen in de nog te bouwen nieuwe loods op het luchthavengebonden bedrijventerrein. FCGS is de Spaanse moedermaatschappij van Belgian Ground Services dat in maart 2002, na het faillissement van Sabena, de divisie Sabena Handling overnam;

- **Ursa Benelux**, isolatiefabrikant in Desselgem, maakt deel uit van de Spaanse beursgenoteerde Grupo Uralita. Deze groep is een Europese topproducent van bouwmaterialen met 6.300 medewerkers in 23 landen en realiseert een omzet van 1,3 miljard euro. Zij bouwt een nieuwe XPS-fabriek te Desselgem;
- **APM Terminals**, dochter van AP Moller-Maersk, krijgt de exploitatie van de voormalige FCT-terminal aan het Albert II dok. Na ingrijpende uitrustingsinvesteringen start de Deense havenoverslaggroep APM in april 2006 een splinternieuwe containerterminal op in de voorhaven. Zij voorzien tegen de opstart 300 à 500 man tewerk te stellen. APM liet weten dat het jaarlijks meer dan één miljoen containers zal kunnen laden en lossen. Per jaar zouden 10 miljoen ton goederen worden verscheept; dat is één derde van de totale trafiek van de haven;
- **Brit European Transport**, een specialist in het transport van tapijten naar Groot-Brittannië, start in Zeebrugge met de bouw van een nieuwe opslagplaats van 2.400 m². Het gebouw komt naast de bestaande 5.200 m², waarvan BET al gebruik maakt aan het Prins Filipsdok in de haven van Zeebrugge. De transporteur en logistieke onderneming heeft 100 werknemers in België;
- de Duitse retailer **Lidl** bouwt te Gullegem een distributiecentrum van 30.000 m² op een perceel van 6,5 ha grond;
- **Mutoh Europe**, de producent van professionele snijplotter en grootformaatprinters, begint een nieuwe productielijn voor textielprinters in zijn vestiging in Oostende. Er komt een expansie met 4.300 m² extra ruimte, goed voor een investering van 3,7 miljoen euro. Dat is een gevolg van de forse groei in de verkoop van grootformaatprinters voor buitentoepassingen in de reclamesector. Er wordt ook nog een dertigtal werknemers aangeworven, wat het totaal op 200 moet brengen; bijna een verdubbeling sinds vorig jaar. Mutoh Europe streeft ernaar printertoepassingen te ontwikkelen voor nieuwe niches;
- **Icemark**, de West-Vlaamse visdistributeur, investeert samen met het Belgisch-Luxemburgse transportbedrijf John Driege 2 miljoen euro in een nieuwe logistieke vestiging op de Oostendse industriezone Plassendale 4. Icemark voert verse vis in uit IJsland en Afrika via luchtvracht en verdeelt die verder naar supermarkten, groothandelaars en cateringbedrijven in tien Europese landen. De tewerkstelling kan via deze investering opklimmen van 20 naar 40 medewerkers. De activiteiten omvatten de overslag, herverpakking en etikettering van de goederen en een callcenter voor de verkoop;

8 > Toelevering

- **Continental Express Flooring**, dochter van Britse groep Carpet Express bouwt 6.000 m² logistiek magazijn voor tapijtdistributie in Oostende;
- de Canadese voedingsproducent **McCain** gaat uitbreiden in Oostende. Via een nieuwbouw zal de productiehal rechtstreeks met de diepvriesopslag worden verbonden. Eind jaren negentig moest McCain een herstructurering doorvoeren, maar het aantal banen steeg intussen weer van 150 naar 250. In 2003 investeerde McCain al in een nieuwe productielijn voor diepvriespizza's;
- het Zweedse **SAPA RC Profiles**, het voormalige Remi Claeys Aluminium, bouwt in Lichtervelde een nieuwe loods. Hierdoor kan het bedrijf meedingen in aanbestedingen voor de wanden van metrostellen. Sapa wil een extrusie-installatie zetten voor de bouw van treinbouwprofielen. Ook deze aluminiumpers kost 6 miljoen euro.

Toeleveringspromotie

Heel wat bedrijven zijn actief als toeleverancier in de provincie West-Vlaanderen. Toeleveranciers zijn bedrijven die bewerkingen uitvoeren, diensten leveren en producten vervaardigen op maat en op vraag van een ander bedrijf. **De West-Vlaamse toeleveranciers zijn vooral actief in de sectoren metaal, kunststoffen en rubber, elektrotechniek en elektronica, technisch textiel en industriële diensten.** Ze beschikken over heel wat knowhow, een hoogtechnologisch machinepark en zijn zeer flexibel en kwaliteitsgericht. De technische bewerkingen, diensten en producten die de klanten uitbesteden houden verband met hun producten en processen. De West-Vlaamse toeleveringssector vindt zijn oorsprong in de aanwezigheid van een aantal toonaangevende West-Vlaamse bedrijven actief in de machine- en apparatenbouw, verlichting en elektronica. Door het sectoroverschrijdend en KMO-karakter en het belang van de toeleveringssector in West-Vlaanderen biedt de GOM - West-Vlaanderen ondersteuning via volgende drie acties.

Toeleveren Vandaag

Eind 2003 sloten de Vlaamse GOM's een partnership met Kluwer Uitgevers voor het uitgeven van het kwartaaltijdschrift 'Toeleveren Vandaag'. Als bijlage bij het vakblad 'Vraag & Aanbod' werd 'Toeleveren Vandaag' in 2004 vier keer per jaar gepubliceerd. In een speciaal katern van 'Toeleveren Vandaag' brachten de Vlaamse GOM's toeleverings- en uitbestedersnieuws van eigen huis. De oplage van 'Toeleveren Vandaag' steeg van 6.000 naar 12.000 exemplaren.

Mutoh, Oostende.

Elektronische nieuwsbrief 'Toeleveren & Uitbesteden'

Om sneller en korter nieuws te brengen uit de toeleverings- en uitbestederswereld brachten de Vlaamse GOM's de elektronische nieuwsbrief 'Toeleveren & Uitbesteden' uit. De elektronische nieuwsbrief verscheen in 2004 vijf keer waarop een 900-tal personen zich persoonlijk abonneerden.

De nieuwsbrief biedt naast GOM-nieuws van en bedrijfsreportages over toeleveranciers en uitbesteders ook informatie over innoverende technologieën, vakbeurzen, toeleveringsvragen en infosessies.

Toeleveranciersdatabank SubCon

Om het technische aanbod en toeleveringsspecialisaties van de Vlaamse toeleveranciers bekend te maken bij de uitbesteders, stellen de Vlaamse GOM's een toeleveranciersdatabank ter beschikking.

In de toeleveranciersdatabank zijn de gedetailleerde technische gegevens opgenomen van de toeleveringsbewerkingen, -diensten en -producten van meer dan 400 West-Vlaamse toeleveranciers.

In 2004 werd de toeleveranciersdatabank volledig geherprogrammeerd. Aan de hand van flexibele nomenclaturen van de bewerkingen en diensten en de producten en systemen kunnen nieuwe technologieën en sectoren snel opgenomen worden in de databank. De gegevens van West-Vlaamse toeleveranciers actief in de sectoren metaal en kunststoffen en rubber werden in de loop van 2004 geïnventariseerd. De West-Vlaamse toeleveranciers actief in de sectoren elektrotechniek en elektronica, industriële diensten, technisch keramiek, technisch textiel, glas enz. worden in de loop van 2005 opgenomen in de toeleveranciersdatabank. Meer dan 450 West-Vlaamse toeleveranciers waren eind 2004 opgenomen in de toeleveranciersdatabank. De actualisering van de algemene bedrijfsgegevens in de toeleveranciersdatabank verloopt via een synchronisatie met het algemeen adressenbestand van de Vlaamse GOM's. Hierdoor worden naam, adres, contactpersoon, e-mail en website sneller geüpdatet.

Op 21 september 2004 lanceerden de Vlaamse GOM's de nieuwe toeleveranciersdatabank SubCon op de vakbeurs Industrial Equipment. Via de website www.toeleveranciers.be is de toeleveranciersdatabank SubCon door iedereen te raadplegen in vier talen. Sinds de lancering werd de internetversie al meer dan 4.000 keer bezocht.

9 > Exportbegeleiding

Bedrijven die internationaal zaken willen doen, kunnen door het bezoeken en het deelnemen aan vakbeurzen de markt verkennen en tijdig innovaties opmerken.

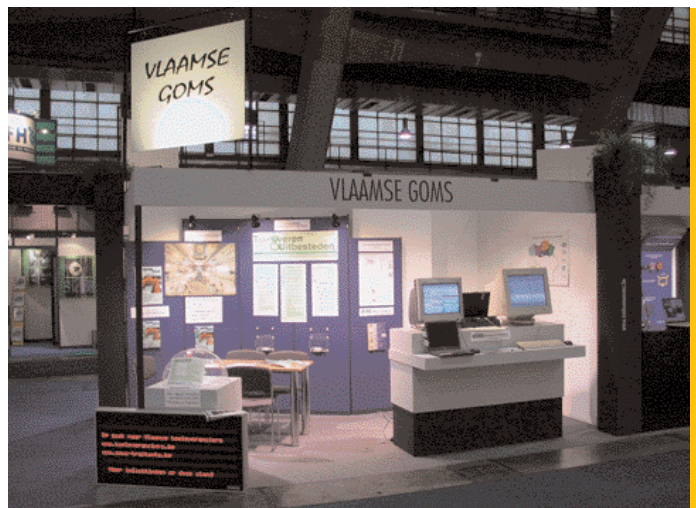

Om de Europese zakencontacten te intensifiëren nemen de GOM's deel aan de Europese projecten 'B2F - Business to Fairs' van de Euro Info Centra en 'F4E - Fit for Europe' van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen. Deze projecten kaderen in het Europees Enlargement programma dat als doel heeft contacten te stimuleren met de bedrijven uit de 10 nieuwe lidstaten. Deze contacten vinden plaats op de ontmoetingsplatforms op een aantal vakbeurzen. In 2004 werd deze formule op vakbeurs Midest te Parijs voor het eerst toegepast. Zes West-Vlaamse bedrijven namen deel aan het B2F-ontmoetingsplatform op de vakbeurs Midest 2004.

Om de deelname aan een vakbeurs te vereenvoudigen, richten de Vlaamse GOM's groepsstanden in op een aantal internationale vakbeurzen. Het laat de bedrijven toe om zich volledig te concentreren op het zakelijke gebeuren. De Vlaamse GOM's staan in voor alle praktische schikkingen zoals inschrijving en standenbouw. Niettegenstaande de neerwaartse trend van het aantal bezoekers aan vakbeurzen zijn de beperkte contacten concreter en waardevoller geworden.

In 2004 organiseerden de GOM's gezamenlijk een groepsdeelname op volgende vakbeurzen:

- Midest te Parijs, toelevering, 12 deelnemers;
- ESEF te Utrecht, toelevering, 15 deelnemers;
- Interregio te Brussel, toelevering, 16 deelnemers;
- Salon de l'emballage te Parijs, verpakking, 7 deelnemers;
- World of Events te Wiesbaden, 9 deelnemers.

10 > Informatie- en adviesverstrekking over Rationeel EnergieGebruik (REG)

Het stimuleren van rationeel energiegebruik en het promoten van milieuvriendelijke energieproductie door de GOM - West-Vlaanderen stonden opnieuw centraal in 2004.

De GOM - West-Vlaanderen blijft het aspect **energie** onder de aandacht van bedrijven brengen door het verstrekken van informatie, sensibiliseren, adviseren, begeleiden en doorverwijzen. Een energiescan of een themaonderzoek maakt het mogelijk voor de bedrijven om aan de hand van uitgebreide informatie, tips en advies rationeler om te springen met energie. Voor de meeste bedrijven begint het energieadvies met het bijhouden van een energieboekhouding en het opstellen van een energiebalans.

Een aantal initiatiefnemers van biowarmtekrachtkoppelingssystemen contacteerden de GOM - West-Vlaanderen in verband met het **nieuwe certificatenstelsel voor warmtekrachtkoppeling**. Door de liberalisering van de energiemarkt en de hoge brandstofprijzen kwam de warmtekrachtkoppeling onder druk te staan. Daarnaast contacteerde een aantal bedrijven de energiecel in het kader van het benchmarkingconvenant en het energieplan en -verslag in VLAREM voor ingedeelde inrichtingen.

Via het Innovation Relay Center van het IWT ontving de energiecel tal van vragen en aanbiedingen over **innoverende energietechnologieën**. Potentiële energietechnologieën worden bekendgemaakt bij de West-Vlaamse bedrijven.

De energiecel verleende haar medewerking aan diverse GOM-initiatieven waaronder het West-Vlaams Milieucharter, het peterschapsproject Duurzaam Ondernemen, de Milieuclusters op bedrijventerreinen, de Eco-efficiëntie adviseur, de werkgroep energie van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw.

Via de rubriek energie op haar website www.gomwvl.be werd de GOM - West-Vlaanderen gecontacteerd voor meer informatie over REG, hernieuwbare energie, liberalisering van de energiemarkt en de financiële steunmaatregelen voor REG-investeringen. De deelrubrieken 'energie op het internet' en 'publicaties' werden veelvuldig bezocht. In 2004 werd de rubriek energieagenda uitgebreid met infosessies van diverse Vlaamse instellingen en verenigingen.

11 > GOM-participatie-initiatieven

Transportzone Zeebrugge (TZZ)

De GOM - West-Vlaanderen was in 1982 initiatiefnemer tot oprichting van de NV Transportzone Zeebrugge (TZZ). Deze heeft als doel het ter beschikking stellen van terreinen voor de vestiging van transport- en havengebonden activiteiten die geen directe binding hebben met het water, maar wel voeling met de haven.

Het bedrijventerrein 'Transportzone Zeebrugge' biedt 45 ha ruimte voor diverse niet-watergebonden activiteiten. Veel bedrijven actief in wegtransport, distributie, expeditie en onderhoud hebben zich hier gevestigd; sommige hebben hier zelfs hun Europees hoofdkwartier. Zo opende begin 2004 *European Transport Systems* (ETS) Belgium op de transportzone een montage- en distributiecentrum voor Caterpillar, de Amerikaanse producent van bouwmachines. ETS monteert, stockeert en levert van hieruit minigraafmachines en bobcats aan de dealers en eindklanten van Caterpillar in Europa. Daarnaast zijn de *douanediens*ten hier gecentraliseerd en is ook de *'Interconnector' gasterminal* (voor aardgas dat per pijpleiding wordt ingevoerd) hier ingeplant.

Deze bedrijventone wordt beheerd en uitgebaat door 'Transportzone Zeebrugge NV' waarin de GOM - West-Vlaanderen participeert.

De jongste jaren valt er een toenemende belangstelling op voor vestigingsmogelijkheden op de Zeebrugse transportzone. In 2004 werd de vijfde fase van deze zone aan de oostkant van de De Maerelaan ontwikkeld. Ook hier zullen belangrijke logistieke activiteiten tot ontplooiing komen. Nu al blijkt dat er nog weinig reserve beschikbaar is voor nieuwe inplantingen. In samenwerking met het havenbestuur zal naar nieuwe mogelijkheden worden uitgekeken.

Beheersmaatschappij van het internationaal transportcentrum LAR

Het transportcentrum LAR (Kortrijk-Menen) biedt sinds 1985 vestigingsmogelijkheden aan een belangrijke cluster van transport, opslag, expeditie en logistieke diensten. Ter ondersteuning van dit transportcentrum werd van bij de aanvang een beheersmaatschappij opgericht waarin de GOM - West-Vlaanderen participeert.

Op een bruto-oppervlakte van ruim 75 ha is op vandaag een 55-tal bedrijven gevestigd die actief zijn in de transportlogistieke sector. Daarbij speelt de spoorwegterminal voor de overslag van weg- naar spoorvervoer uiteraard een belangrijke rol. De uitbreiding van deze *spoorterminal* past in de verdere uitbouw van de LAR tot een volwaardige transportzone voor gecombineerd vervoer (weg- en spoorvervoer), aangepast aan de te verwachten toename van de containertrafiek. Begin vorig jaar werd het concept van de uitbreiding uitgetekend. De bestaande terminal wordt aan weerszijden van de sporen uitgebreid. Dat is nodig voor de behandeling van containers aan de kant van de E17 en voor de behandeling van conventionele goederen aan de kant van de LAR. Er komt ook een verbeterde goederenkoer.

Na een evaluatie door een technische en een beoordelingscommissie en na een financiële analyse heeft Leiedal in oktober 2004 de bvba Delcaterminal aangesteld als exploitant voor een periode van 20 jaar. Die zal instaan voor de *containerbehandeling*, zowel voor eigen containers als voor die van derden. Intussen heeft de Intercommunale Leiedal de bouwvergunning voor de infrastructuurwerken voor de terminal verkregen van AROHM (ministerie van de Vlaamse Gemeenschap). Daardoor kan de NV Stadsbader-Flamand uit Harelbeke, die na een openbare aanbesteding eind maart 2004 de werken kreeg toegewezen, nu formeel worden aangesteld als aannemer. Op die manier zal de nieuwe spoorcontainerterminal op de LAR uiterlijk eind 2005 operationeel moeten zijn. De ontwikkeling van *bimodale overslaginfrastructuren* blijft belangrijk voor de Kortrijkse regio, omdat hierdoor immers steeds meer goederen vervoerd kunnen worden via milieuvriendelijke modi.

Eind 2004 besliste de Vlaamse Regering in het kader van de afbakening van het regionaal stedelijk gebied Kortrijk om de LAR met 30 hectare uit te breiden. Op de LAR bevinden zich ook een veemarkt, een slachthuis en enkele vleesverwerkende bedrijven.

Flanders Vegetables Board vzw

Deze vzw is opgericht door de Provincie West-Vlaanderen, de veiling REO en het Federaal Verbond van Groothandelaars van groenten en fruit in West-Vlaanderen. De GOM - West-Vlaanderen verzorgt het secretariaat van de vzw.

Flanders Vegetables Board wil de export van verse groenten en fruit bevorderen, alsook de productvernieuwing. Daarom kent de vzw steun toe aan West-Vlaamse ondernemingen voor de prospectie en promotie van nieuwe en/of bestaande producten op nieuwe en/of bestaande markten. De steun aan deze acties gebeurt door een bijdrage van 50 % in de gemaakte kosten met een maximum van 5.000 euro per project. In 2004 werd er steun toegekend aan projecten in Tsjechië, Polen, Rusland, Italië, Noord-Europa, Oekraïne, Roemenië, Duitsland en Frankrijk.

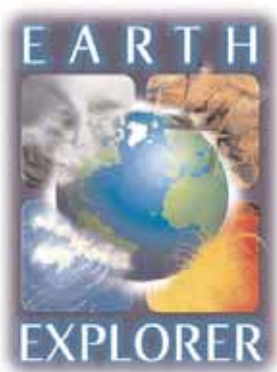

Earth Explorer Oostende en Stichting Dirk Frimout

Na talloze hindernissen opende 'Earth Explorer - Centrum voor de dynamiek van de Aarde' - beter bekend als het Dirk Frimout Centrum - eindelijk in mei 2004 zijn deuren voor het publiek. Het initiatief voor de realisatie van dit educatief centrum, dat zowel een component wetenschapsinformatie als een component toeristische attractiepool bevat, kwam van de Stichting Dirk Frimout. Deze stelt zich tot doel de overdracht te bevorderen van kennis die de aarde en de relatie aarde-mens tot onderwerp hebben, en dit in de ruimste betekenis. Om dit doel te realiseren, vatte de Stichting Dirk Frimout het plan op om een wetenschapscentrum op te richten, waarin iedereen op een aangename en interactieve manier kennis kan maken met wetenschappelijke en technologische verwezenlijkingen.

De GOM - West-Vlaanderen participeert zowel in de NV Dirk Frimout Centrum, die de uitbater is van Earth Explorer, als in de Stichting Dirk Frimout. Bij de uitbating van het centrum, waarvoor de middelen werden ingebracht in de NV Dirk Frimout Centrum, treedt de GOM - West-Vlaanderen als overheidspartner op met

middelen van en namens de Stad Oostende, de Provincie West-Vlaanderen en de Stichting Dirk Frimout; Merlin Attractions Management Ltd. financiert de privé-inbreng. De Stichting Dirk Frimout van zijn kant, waakt in dialoog met het Earth Explorer Centrum over het wetenschappelijk en educatief concept van Earth Explorer.

Kortrijk Xpo cvba

De GOM - West-Vlaanderen trad in 1983 toe tot de cvba Kortrijk Xpo (voorheen sv De Hallen Kortrijk) tijdens de kapitaalsverhoging die toen gebeurde. Kortrijk Xpo groeide in de loop der jaren uit tot een specialist in het uitbaten van expohallen, met bijhorende diensten en het zelf organiseren van beurzen en tentoonstellingen. In 2003 werd het kapitaal verhoogd om toe te laten additionele expo-ruimte te bouwen voor de zeer succesvolle internationale beurzen, zoals Busworld, Interieur, Trailer en andere. Ook de GOM - West-Vlaanderen participeerde aan deze kapitaalsverhoging. Inmiddels gingen de **uitbreidingswerken begin 2005** van start. Vanaf september kan de nieuwe hallenconfiguratie in gebruik worden genomen: een prachtig inkomgebouw met alle mogelijke faciliteiten en een state-of-the-art expogebouw met een gezamenlijke bijkomende oppervlakte van 8.000 m². Vanaf september 2005 biedt het totale expocomplex 40.000 m² tentoonstellingsruimte met drie toegangcomplexen.

Ondernemerscentrum Kortrijk

Dit project is een samenwerking tussen de GOM - West-Vlaanderen, Syntra West en de Stad Kortrijk. In het centrum van Kortrijk wordt er een **bedrijvencentrum** opgericht voor de huisvesting, begeleiding, vorming en ondersteuning van startende ondernemers en beoefenaars van vrije en dienstverlenende beroepen. Daarnaast voorziet de infrastructuur in een **opleidingscentrum**, een **ontmoetingsplaats** voor zakelijke contacten, de organisatie van **seminaries** en een **informatiecentrum**.

De NV Ondernemerscentrum Kortrijk werd in 2004 opgericht, met de GOM - West-Vlaanderen en Syntra West als aandeelhouders. De voorbereidingen voor de renovatie van een bestaand pand in de Leiestraat in Kortrijk werden genomen. De bouwwerken gaan van start in het voorjaar van 2005. Het Ondernemerscentrum zal de volgende infrastructuur aanbieden: volledig uitgeruste kantoren, onthaal en secretariaat, zalen voor opleiding, vergaderingen, seminars, videoconferentie, catering en parking.

Het Ondernemerscentrum Kortrijk is een uniek project dat kadert in het project '**Historisch Kortrijk**'. Dit is een initiatief van de stad Kortrijk dat tot doel heeft het stadscentrum van Kortrijk te hervaloriseren.

Versterken en valoriseren van de geo-economische ligging in de EU

1 > Uitbouw poorten en ontsluiting ervan

Het Provinciebestuur startte meer dan drie jaar geleden een regiomarketingcampagne op om West-Vlaanderen te profileren als recreatieve topregio, als kwaliteitsvolle en als ondernemende regio. In het kader van het speerpunt 'Ondernemen. Het zit in ons.' verleende de GOM - West-Vlaanderen vorig jaar haar actieve medewerking aan een campagne rond de goed uitgebouwde en vlot bereikbare economische infrastructuur in de regio, meer bepaald de aanwezigheid van twee luchthavens en twee zeehavens. De campagne kreeg als titel '**West-Poort, Europees kruispunt van economische groei en tewerkstelling**' en overkoepelt twee dynamische luchthavens (Oostende-Brugge en Kortrijk-Wevelgem) en twee exportgerichte zeehavens (Oostende en Zeebrugge). De meerwaarde van deze '*poorten*' is echter voor tal van overheidsdiensten, bedrijven en particulieren relatief onbekend. Vandaar dat de Provincie besloten heeft om de havens als één geheel te positioneren en naar buiten uit te communiceren. Met de promotiecampagne West-Poort brengt het Provinciebestuur de rol van de West-Vlaamse zee- en luchthavens onder de aandacht van de West-Vlaamse bevolking.

De zeehavens

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen stelt dat de Vlaamse overheid voor elke zeehaven (en haar omgeving) een ruimtelijke visie moet formuleren in een Strategisch Plan. **Via dit Strategisch Plan worden de ontwikkelingsmogelijkheden voor de zeehavens gegarandeerd en wordt de zeehavens ingezet als motor van ontwikkeling; strategische reserves binnen de haven worden gewaarborgd. Er wordt ook gezorgd voor complementariteit met de andere zeehavens.**

Het ligt voor de hand dat hierbij veel aandacht gaat naar de toegankelijkheid van de haven, zowel zeewaarts als landwaarts. De bereikbaarheid moet benaderd worden vanuit de context van een globaal mobiliteitsbeleid voor heel Vlaanderen en voor alle vervoersmodi.

Het opmaken van het **Strategisch Plan voor de haven van Brugge-Zeebrugge** heeft de Vlaamse overheid toevertrouwd aan externe studiebureaus. De GOM - West-Vlaanderen werkte mee in diverse werkgroepen, de plan-groep en de stuurgroep. In 2004 is dit Strategisch Plan afgewerkt; het eindrapport is door de voorzitter van de stuurgroep, gouverneur Paul Breyne, in december 2004 overgemaakt aan Vlaams minister van Openbare Werken. Het Strategisch Plan culmineert in de formulering van een aantal kernbeslissingen die te maken hebben met het ruimtegebruik in de haven, de multimodale ontsluiting van de haven, de uitbouw van het wegennet in de haven zelf en in de onmiddellijke omgeving ervan, de elementen van natuur en ecologie in de haven, de leefbaarheid van de omliggende woonkernen, het toeristisch-recreatief medegebruik van de haven, de beeldkwaliteit en het imago van de haven, het gebruik van grondoverschotten en onderhoudsbaggerspecie, milieuveiligheid en sociale veiligheid in de haven en de rol van het havenbestuur ten

aanzien van lokale besturen en bewoners. Aan deze kernbeslissingen is een **actieprogramma** gekoppeld dat nu op realisatie wacht. Inmiddels werden in 2004 in de westelijke voorhaven reeds terreinen opgehoogd en verhard om trafiekuitbreiding rond het Albert II-dok mogelijk te maken en in de Zeebrugse achterhaven werden meer dan 280 hectare opgespoten Vogelrichtlijngedeblokkeerd voor de ontwikkeling van havenactiviteiten. Het havenbestuur wil nu zo snel mogelijk werk maken van plannen voor een *maritiem logistiek park* in de achterhaven. Daar wil men *distributieactiviteiten* naartoe halen die nu bijvoorbeeld al door de bandenfabriek Bridgestone-Firestone worden uitgevoerd.

De haven van Zeebrugge biedt immers beloftevolle perspectieven: de komende twee jaar kunnen er 300 tot 500 arbeiders extra aan de slag. Vandaag biedt de kusthaven al werk aan 1.100 dokwerkers. De forse groei is te danken aan belangrijke investeringsprojecten zoals de containerkaai van de Deense overslaggroep APM in de voorhaven, de uitbreiding van Bridgestone en van StoraEnso en een nieuwe autoterminal op de Bastenakenkaai.

Voor de **haven van Oostende** is het Strategisch Plan nog in opmaak. Ook hiervoor gaf de Vlaamse overheid opdracht aan externe deskundigen. De GOM zetelt in de stuurgroep. Ook hier worden kernbeslissingen geformuleerd die via een actieprogramma tot concrete realisaties moeten leiden. Men verwacht dat het Strategisch Plan voor de haven van Oostende zal kunnen neergelegd worden eind 2005. Inmiddels zit Oostende te wachten op een nieuwe voorhaven die langere schepen het in- en uitvaren moet vergemakkelijken. In afwachting zou het opruimen van het Oosterstaketsel al heel wat problemen oplossen.

De haven van Oostende profileert zich als snelle, dynamische shortsea shipping haven. Sinds enkele jaren wordt er een nieuwe nichemarkt van verticaal behandelde containers aangeboord.

De West-Vlaamse luchthavens

De **luchthaven van Oostende-Brugge** profileert zich in de eerste plaats als luchtvrachtluchthaven gespecialiseerd in verse en gekoelde producten en in de bediening van passagierscharters. De **luchthaven van Kortrijk-Wevelgem** heeft vooral een sterke reputatie in de niche van de private en zakenluchtvaart. Beide luchthavens hebben dus eigenlijk complementaire activiteiten en bieden samen tal van mobiliteitsmogelijkheden.

Beide West-Vlaamse luchthavens werken aan een nieuwe beheersstructuur: Wevelgem, omdat de structuur van de oude Intercommunale niet langer voldoet; in Oostende dient een meer verzelfstandigde beheersvorm toe te laten ook privaat kapitaal aan te trekken voor de realisatie van de vereiste investeringen.

In **Wevelgem** werden in opdracht van de Provincie - de eigenaar van het vliegveld - de start- en landingsbaan gerenoveerd. De beheersmaatschappij van de Intercommunale bereidt intussen de tweede fase voor van de renovatie van de luchthaven, waarvoor een tweede schijf van 1,5 miljoen euro beschikbaar wordt gesteld door de Vlaamse Gemeenschap. De start- en taxibaanverlichting worden daarbij vernieuwd en uitgebreid met een naderingsverlichting.

Op de luchthaven van **Oostende-Brugge** ontstonden knelpunten ten gevolge van de nieuwe milieuvergunning. De bestendige deputatie van de provincie West-Vlaanderen verleende in oktober 2004 een milieuvergunning aan de Internationale Luchthaven Oostende-Brugge voor de komende twintig jaar. In de vergunning wordt weliswaar ruimte gelaten voor groei, maar dan uitsluitend overdag; ook wordt er uitgegaan van een stand-still ten opzichte van 1998 met bestendiging van reeds gerealiseerde maatregelen. Ingevolge het beroep tegen deze beslissing, wordt door de Vlaamse Regering een nieuwe milieuvergunning voorbereid.

Inmiddels slaagde de luchthaven er in een tweede afhandelaar aan te trekken en maakte plannen bekend voor de bouw van een cargoloods op het luchtvaartgebonden bedrijvenpark.

Bron: Sven De Bevere

Andere belangrijke elementen van ontsluiting

De aandacht van de GOM beperkt zich uiteraard niet tot de zeehavens, de luchthavens en de ontsluiting ervan. De GOM volgt de hele problematiek op het vlak van infrastructuur mobiliteit. Zij brengt haar werking terzake onder in een **Kenniscel mobiliteit**. In deze cel worden relevante statistische data en investeringsprogramma's bijgehouden. De realisatie van deze programma's wordt opgevolgd. Eén en ander wordt verwerkt in publicaties (zoals 'West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers') of leidt tot beoordelingen en nota's, tussenkomsten bij de bevoegde overheden en in diverse stuur- en werkgroepen. Zo is in 2004 tussengekomen in verband met de aanpassing van de expresweg N31 in de doortocht van de agglomeratie Brugge, de exploitatie van de luchthaven van Oostende, de realisatie van een multimodale terminal te Roeselare en de treinverbinding Kortrijk-Rijsel.

Bijzondere aandacht blijft gaan naar de verdere realisatie van de **modernisering van de Leie**. Op deze rivier vormt de doortocht van Kortrijk nog steeds een zekere flessenhals tussen de al aangepaste panden stroomop- en stroomafwaarts deze stad. De verdere aanpassing van de doortocht van Kortrijk is een moeilijk en duur project, omdat het hier gaat om een doortocht doorheen een dicht stadsweefsel. Bovendien werd men tijdens de werken geconfronteerd met de aanwezigheid van verontreinigde grond, die eerst deskundig moest verwijderd worden. De deadline voor het project is hierdoor voortdurend opgeschoven in de tijd. Nu hoopt men klaar te zijn in 2010. Ondertussen zijn de werken te Kortrijk toch in dié mate gevorderd dat er nu al schepen van 900 à 1.000 ton door Kortrijk kunnen varen, zij het in éénrichtingsverkeer. De GOM - West-Vlaanderen blijft pleiten voor een prioritaire realisatie van het project.

Vermeldenswaard is de ingebruikname in het voorjaar van 2004 van de **containerterminal River Terminal te Wielsbeke**. De investeerders, met name Katoen Natie en Ideal Invest lieten in een eerste fase een kaaimuur en een met betonklinkers verharde werkvloer van 2 hectare aanleggen. Zij beschikken nog over 8 hectare, waarop zij opslag van goederen in loods, distributie, herverpakking, herconditionering en andere serviceverlenende activiteiten plannen.

In 2004 stond ook weer de **verbetering van de wegverbinding Ieper-Veurne** (of: Ieper-Westkust) in de belangstelling. De Vlaamse overheid gaf in 2003 aan externe studiebureaus de opdracht de verschillende mogelijkheden op hun voor- en nadelen te onderzoeken. Op basis hiervan is in 2005 een beleidsbeslissing van de Vlaamse overheid te verwachten. De GOM - West-Vlaanderen is lid van de klankbordgroep die rond dit onderzoek is opgericht.

Derde Economisch Forum: distributie en logistiek

Op 11 oktober 2004 organiseerde de GOM - West-Vlaanderen, in samenwerking met het Provinciebestuur, haar derde Economisch Forum. **Thema was deze keer: 'Mobiliteit in West-Vlaanderen: mogelijkheden voor distributie en logistiek'.**

Drie externe deskundigen kwamen aan het woord: Francis Rome, directeur van het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL), Jef Huyben, manager van ECS European Containers (met hoofdkantoor te Zeebrugge) en Peter Vierstraete, manager van Katoen Natie (die onder meer de containerterminal op de Leie te Wielsbeke uitbaat). *Merkwaardige en eerder ontvullende vaststelling was, dat bij een vergelijkend onderzoek van de diverse regio's in Europa, Vlaanderen bijzonder aantrekkelijk blijkt te zijn voor logistieke activiteiten. Binnen Vlaanderen echter komt West-Vlaanderen, met zijn zeehavens en luchthavens, toch maar op de derde plaats na Limburg en Antwerpen. Een belangrijk signaal voor de streekontwikkeling!*

2 > Europese en internationale samenwerking

Europese programma's

Projectmanagement Doelstelling 5b Phasing Out Westhoek-Middenkust

De GOM - West-Vlaanderen stelt zijn expertise, opgedaan in het jarenlang opvolgen en managen van Europese programma's in de Westhoek, ter beschikking van de Provincie West-Vlaanderen.

Bij Beschikking van 31 mei 2001 gaf de Europese Commissie het fiat voor de start van de Europese bijstandsverlening in de doelstelling 2 vallende gebieden in West-Vlaanderen, zijnde het doelstelling 2-Kustvisserijprogramma (periode 2000-2006) en het doelstelling 5b Phasing Out-programma Westhoek-Middenkust (periode 2000-2005).

De GOM - West-Vlaanderen nam in opdracht van én in samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen het secretariaat waar voor het doelstelling 5b Phasing Out-gebied Westhoek-Middenkust tot 1 oktober 2004. De vertegenwoordiger van de GOM die het projectmanagement voor haar rekening nam, werkt sinds 1 oktober 2004 voltijs bij de GOM. De GOM - West-Vlaanderen blijft wel zetelen in de ondersteunende technische werkgroepen van zowel doelstelling 5b Phasing Out Westhoek-Middenkust als doelstelling 2-Kustvisserijgebied; deze werkgroepen verstrekken advies over de dossiers vooraleer zij ter goedkeuring naar het Managementcomité gaan.

Het doelstelling 5b Phasing Out-programma krijgt voor de periode 2000-2005 een Europese steun ter beschikking van 8.103.908 euro waarvan **de helft voor economische projecten en een vierde voor toeristische ondersteuning én ondersteuning van de leefbaarheid van de kwetsbare plattelandsdorpen**. Eind 2004 is 8.071.966,33 euro van de beschikbare 8.103.908 euro EFRO-steun toegewezen

(99,6 %) en reeds 2.325.488,31 euro (28,7 %) uitbetaald aan concrete projectpromotoren. Het programma loopt op zijn einde.

> Voor het **toeristisch zwaartepunt** zijn eind 2004 alle beschikbare middelen voor een bedrag van 1.955.111 euro toegewezen aan concrete projecten (100 %). Dit betekent dat er geen toeristische projecten meer gehonoreerd kunnen worden in de komende jaren, uitgezonderd als goedgekeurde projecten niet uitgevoerd zouden worden en EFRO-middelen terug zouden vrij komen. Reeds 563.859,66 euro EFRO-steun werd uitbetaald aan projectpromotoren (28,8 %).

Onder het zwaartepunt '**Ondersteuning van de toeristische ontwikkeling**' werden volgende projecten goedgekeurd in 2004:

- inrichting 'virtueel museum voor andersvaliden en internetgebruikers' in De IJzertoren in Diksmuide (Museum de IJzertoren);
- derde fase van de inrichting van de Oude Kaasmakerij in Passendale (Oude Kaasmakerij Passendale);
- actualisering van het nationaal hopenmuseum in Poperinge (stad Poperinge);
- onthaalpunt Duitse Militaire Begraafplaats in Langemark (gemeente Langemark-Poelkapelle);
- educatieve en museale ontsluiting van het nog te restaureren Oude Drinkwaterproductiecentrum Zillebekevijver in Ieper (stad Ieper);
- inrichting Vredestuin Tyne Cot Cemetery Ieper (stad Ieper).

> Voor het **economisch zwaartepunt** werd eind 2004 reeds 3.800.157,85 euro EFRO-steun toegewezen van de beschikbare 3.877.424 euro (98 %). Er is nog een toewijsbaar saldo van 2 %. Reeds 1.324.282,58 euro EFRO-steun werd uitbetaald aan projecten in uitvoering (34,2 %).

Onder de maatregel '**Verbetering van de fysieke omgevingsfactoren voor het bedrijfsleven en de meerwaarden-economie**' werden twee projecten goedgekeurd in 2004:

- de bouw en de inrichting van de Greenbridge Incubator in Plassendale, Oostende (NV Greenbridge Incubator);
- uitrustings- en omgevingswerken van het regionaal en lokaal bedrijventerrein Ieperleekanaal Uitbreiding III, fase 2 te Ieper (wvi).

Onder de economische maatregel '**Ondersteuning en begeleiding van het (innovatief) ondernemingsklimaat**' werden volgende projecten in 2004 goedgekeurd:

- het Management van de Greenbridge Incubator op het Plassendale bedrijventerrein in Oostende;
- startpremie voor starters in de bedrijventercentra Veurne en Ieper (GOM - West-Vlaanderen);
- Milieuclusters en parkmanagement: verduurzaming van bedrijventerreinen te Diksmuide (GOM - West-Vlaanderen in samenwerking met de wvi);
- onderzoek naar tewerkstellingsmogelijkheden voor kansengroepen in het reguliere economische circuit in de Westhoek (WES);
- ankerpunt Mobiliteit in de Westhoek (wvi).

Onder de economische maatregel '**Verbeteren van opleidingsinfrastructuur**' werd enkel één reservedossier goedgekeurd in 2004:

- meerkosten aan de op- en inrichting van een regionaal centrum in Diksmuide (OCMW Diksmuide).

> Alle beschikbare middelen ter waarde van 1.940.112 euro werden eind 2004 toegewezen onder het **zwaartepunt leefbaarheid** (100 %). Er werd reeds voor 437.346,07 euro uitbetaald (22,5 %) aan projectpromotoren.

Na een serieuze inhaalbeweging in 2003 werden onder de maatregel '**Opwaardering van de woon- en leef functie van de rurale Westhoek**' volgende projecten goedgekeurd in 2004:

- actualisering van de leefbaarheidsstudie van de Westhoek (Provincie West-Vlaanderen);
- de herinrichting van de Fietseling in Reningelst (vzw De Fietseling);
- inrichting van het Ontmoetingscentrum de Concorde in Pollinkhove (Lo-Reninge);
- ombouwen van een oud schoolgebouw tot Ontmoetingscentrum in Abele.
(stad Poperinge).

Ontmoetingscentrum Abele.

Onder de maatregel '**Verbetering van de omgevingskwaliteit voor het multifunctionele medegebruik van het plattelandsgedebied van de Westhoek**' werden in 2004 de eerste twee projecten goedgekeurd, zijnde:

- Hoppeland (Provincie West-Vlaanderen);
- inrichting van een onthaalpunt in de Lovie, Poperinge (de Lovie).

Onthaalpunt in De Lovie in Poperinge.

Doelstelling 2-Kustvisserijgebied

Praktisch de hele kustlijn is voor de periode 2000-2006 als Europees Doelstelling 2-gebied erkend en kan op die manier van Europese subsidies ter waarde van ruim 25 miljoen euro genieten. De Provincie West-Vlaanderen kreeg de opdracht om in te staan voor het beheer van het programma. Vertegenwoordigers van de GOM - West-Vlaanderen maken deel uit van de technische werkgroep, waarin de projecten worden besproken vooraleer ze ter goedkeuring worden voorgelegd op het Management-comité.

Wat het doelstelling 2-Kustprogramma betreft, is er al 74,7 % van alle voorziene Europese middelen (18.816.930 euro van de 25.190.000 euro) toegewezen op datum van eind 2004. Vooral de invulling van de 'toeristische maatregel' verloopt vlot: al 12.244.087 euro werd toegewezen of 90,2 %. Voor de andere zwaartepunten 'economie' en 'leefbaarheid' werden respectievelijk reeds 2.236.124 euro (36,9 %) en 2.298.355 euro (69,9 %) toegewezen. Een uitzondering is het ESF-zwaartepunt 'opleiding, vorming en arbeidsmarkt', waar reeds 114,1 % werd toegewezen, maar waar niet alles zal gesaldeerd worden. Dit Europese steunprogramma loopt nog tot eind 2006, met uitlooperperiode tot eind 2008.

Euro Info Center (EIC)

Als antenne van het centrale EIC-kantoor in de GOM - Oost-Vlaanderen kunnen bedrijven **informatie over Europese aangelegenheden** verkrijgen bij de GOM - West-Vlaanderen. Deze informatie heeft betrekking op de Europese actieprogramma's en projecten, reglementeringen en steunmaatregelen.

De GOM - West-Vlaanderen werkt ook actief mee in diverse **Europese projecten** en netwerken om bedrijven te stimuleren om samen te werken rond thema's als innovatie en technologie, milieu en energie.

Als lid van het netwerk van het Innovation Relay Center worden **technologieaanbiedingen en -vragen van buitenlandse bedrijven** bekendgemaakt bij West-Vlaamse bedrijven. Voor meer informatie en contacten verwijst de GOM - West-Vlaanderen geïnteresseerde West-Vlaamse bedrijven door naar het IRC Vlaanderen bij het IWT.

Internationale samenwerking

Bedrijvencentrum te Martin (Slowakije)

Het bedrijvencentrum dat de GOM - West-Vlaanderen samen met haar Slowaakse partner, de stad Martin heeft opgericht, werd in september 2002 officieel geopend en kende in 2003 zijn eerste volledig operationeel werkjaar. De opdracht voor het oprichten van dit centrum kwam van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Europa Economie, die bij de oprichting van dit centrum een beroep wilde doen op de knowhow van de GOM - West-Vlaanderen. Het Europese Phare-programma steunde eveneens dit project.

Voor de oprichting van dit bedrijvencentrum hebben de GOM en de stad Martin een vennootschap opgericht waarin elk van de partners een gelijk aantal aandelen heeft. In oktober 2003 werd deze vennootschap nog versterkt door de intrede van een lokale ontwikkelingsvennootschap.

Het centrum haalde in zijn tweede werkjaar een bezetting van circa 88%. Gezien deze positieve gang van zaken werden de voorbereidingen gestart om de aandelen over te dragen aan de Slowaakse partner en dus het project in 2005 definitief te verlaten. De GOM - West-Vlaanderen moest hiervoor in 2004 wel een projectverlenging aanvragen aangezien het project normaal gezien afliep per 31 december 2003. Deze verlenging is aangevraagd en wordt begin 2005 verwacht.

In het najaar van 2004 beëindigde het Bedrijvencentrum Martin het 'second production space of the incubator' vlakbij de gebouwen van het bedrijvencentrum.

Streven naar een zinvolle deelname aan het economisch maatschappelijk leven voor iedereen

Economisch presteren en rekening houden met maatschappelijke doelstellingen, zoals onder meer duurzame en volwaardige tewerkstelling voor kansengroepen

De **opdrachtverklaring of mission statement van 'West-Vlaanderen 2010, een strategie voor economische ontwikkeling' (2001) van de GOM - West-Vlaanderen** vertelt ons waarom de GOM - West-Vlaanderen zich ook op het domein van 'de sociale economie' beweegt.

"West-Vlaanderen wil een dynamische, competitieve en innoverende regio zijn, waar bevolking en ondernemingen voorbereid zijn voor de uitdagingen van de uitgebreide Europese Unie en de globalisering van de wereldeconomie. Het doel is een volledige hoogwaardige en kwalitatieve tewerkstelling met **oog voor de minder goed geschoolden en moeilijk plaatsbare actieven**. Dit alles moet kaderen in het streven naar een duurzame ontwikkeling, een leefbare gemeenschap en een optimaal woonklimaat."

'Tewerkstelling met oog voor de minder goed geschoolden en moeilijk plaatsbare actieven', is een na te streven doel dat de GOM - West-Vlaanderen zich heeft toegemeten voor de provincie en waar ze systematisch sinds 2001 aan werkt.

Vanaf september 2003 werd hiervoor specifiek een stafmedewerker deeltijds vrijgesteld die meer en meer taken in het kader van de sociale economie op zich neemt en hier ook heel veel tijd aan besteedt.

Wat de GOM - West-Vlaanderen als takenpakket aanbiedt, kunnen we onderverdelen in vier speerpunten, die we hierna kort belichten; de ondernomen acties van 2004 worden ook onder de loep genomen. Dit alles is nu ook raadpleegbaar op de website van de GOM - West-Vlaanderen www.gomwvl.be, waar er sinds het voorjaar van 2004 een item 'meerwaardeneconomie' werd aan

toegevoegd. Daarnaast vindt u voortaan in elke GOM-nieuwsbrief wel iets over het thema. Dit kan gaan van het opmaken van een diversiteitsplan, tot duurzaam ondernemen, jobservice ...

- De GOM - West-Vlaanderen **brengt de diverse acties en activiteiten** in het kader van sociale economie **in kaart** en start met het bijhouden van hiervoor relevante sociaal-economische gegevens (**databank sociale economie**). **Dit is het eerste speerpunt.**

In oktober 2004 werd, mede op verzoek van de Provincie West-Vlaanderen, gestart met het opmaken van een **inventaris 'tewerkstellingsmogelijkheden voor kansengroepen in West-Vlaanderen'**. Wat betekent sociale economie voor West-Vlaanderen? Wat is sociale economie, wat is sociale inschakelingseconomie? En waar ligt het verschil met meerwaardeneconomie? Een korte begrip-ronde leidt de nota in; daarna wordt er ingegaan op het aanbod van de werklozen en de kansengroepen in West-Vlaanderen (met cijfermateriaal voor het jaar 2003).

Het volgende luik - dat de kern van de inventaris omvat - handelt over de vraagzijde: welke tewerkstellingsmogelijkheden zijn er voor de kansengroepen in West-Vlaanderen? Zijn die er enkel binnen de sociale inschakelingseconomie of ook erbuiten (in het gewone reguliere economische circuit)? We geven ook het aantal tewerkgestelde kansengroepen in 2003 in ieder van de tewerkstellingsinitiatieven weer. De GOM - West-Vlaanderen hoopt deze inventaris af te ronden tegen maart 2005. Begin 2005 staan er een aantal momenten op de agenda waar de inventaris wordt getoetst aan mensen uit het werkveld.

In juni 2005 zal er een economisch forum 'sociale economie' gehouden worden.

Naast deze inventaris werd ook in het najaar van 2004 gestart met een **databank 'sociale economie'**. *De databank zal worden opgebouwd rond een aantal peilers.* Enerzijds zal het **aanbod van werklozen en heel moeilijk plaatsbare werklozen** (kansengroepen) in West-Vlaanderen (versus Vlaanderen) worden opgevolgd met een systematische actualisering van de cijfers. Daarnaast zullen we ook de vraag naar werk vanuit de kansengroepen in beeld brengen met een overzicht van de diverse tewerkstellingsmaatregelen voor de kansengroepen binnen West-Vlaanderen (en Vlaanderen) en over de jaren heen. De opvolging van de doelstellingen van het **Pact Van Vilvoorde** van 22 november 2001 is een andere belangrijke peiler. De uitdagingen, trends en doelstellingen voor Vlaanderen in 2010 werden bepaald (door sociale partners en de Vlaamse Regering) en er werden 21 doelstellingen geformuleerd voor de 21e eeuw voor Vlaanderen. Volgende doelstelling (nr. 5) heeft te maken met sociale economie: *'in 2010 is de achterstand van vrouwen enerzijds en van kansengroepen (onder meer allochtonen, arbeidsgehandicapten, laaggeschoolden) anderzijds inzake deelname aan het arbeidsproces in belangrijke mate weggewerkt. Dit blijkt onder meer uit het feit dat zij niet langer oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheid.'* Hiervoor werden indicatoren vooropgesteld die we ook binnen West-Vlaanderen willen opvolgen.

- Als **tweede speerpunt** verwijzen we naar het goede bestuur van de bestaande regionale incubatiecentra voor sociale economie.

De GOM - West-Vlaanderen is momenteel lid van de raad van bestuur van De Werkhoeke en De Kaap en participeert in beide Startcentra sociale economie.

Op 15 juli 2004 werd ook VAART! erkend door de Vlaamse Regering als startcentrum sociale economie voor de regio Roeselare-Tielt. De officiële opening vond plaats op 17 november 2004 in Roeselare. De GOM - West-Vlaanderen werd gevraagd te participeren in VAART! en dit werd goedgekeurd door zowel het directiecomité als de raad van bestuur van de GOM. Vanaf 2005 zal de GOM - West-Vlaanderen dan ook zetelen in de raad van bestuur van VAART!.

West-Vlaanderen telt nu vier regionale Incubatiecentra voor Sociale Economie. Vlaanderen telt er elf. Binnen West-Vlaanderen is er geregeld West-Vlaams overleg met de vier startcentra, in de schoot van het VKW. Ook de GOM - West-Vlaanderen zit hier sinds het najaar van 2004 mee aan tafel.

Een strijkcentrale in actie.

De GOM - West-Vlaanderen vindt het belangrijk dat de startcentra goed bestuurd worden. Hun taken zijn, naast het aanbieden van bedrijfsruimte voor sociale economie bedrijven, vooral het oprichten van invoegbedrijven en -afdelingen en het aanbieden van de nodige managementondersteuning aan deze bedrijven. Na drie à vier jaar valt de degressieve loonkostsubsidie weg (die het rendementsverlies compenseert van de aangeworven

Een werknemer in actie bij het Accessory Plant Zeebrugge (APZ).

Vaart

Partnerscentrum sociale economie
MIDDEN - WEST - VLAANDEREN

CVBA

doelgroepwerknemers) en moet het bedrijf concurrentieel, competitief en zelfbedruipend op de markt staan en overleven. Invoegbedrijven en -afdelingen maken de brug tussen de sociale inschakelingseconomie (inschakelen van kansengroepen op de arbeidsmarkt en de hiermee verbonden loonkostsubsidie) en het gewone reguliere economische circuit (bedrijfsvoering zonder loonkostsubsidies). Als startend bedrijf moet men rekening houden met zijn 'profit', maar evenzeer met zijn 'people', aangezien de druk op de doelgroepwerknemers jaar na jaar zal toenemen. Een goede begeleiding van het personeel is hier een must. Invoegbedrijven en -afdelingen moeten ook het charter voor de meerwaardenconomie ondertekenen. Het volstaat niet om kansengroepen aan te werven, men moet ook inspanningen leveren om het leefmilieu op lange termijn te respecteren, om de respectieve belangen van de stakeholders te respecteren (meer dan de aandeelhouders), gelijktijdig streven naar meerwaarden op sociaal en economisch gebied.

invoegprojecten deze begin 2005 zullen ontvangen en van wal kunnen steken. Eind december 2004 werd er ook beslist om de invoegmaatregel te evalueren op al zijn aspecten: doelgroepwerknemers, loonkostsubsidie, evaluatie van het meerwaardencharter, monitoring, vereenvoudiging van de administratie ... De GOM - West-Vlaanderen maakt deel uit van één van deze werkgroepen.

Sociaal startcentrum
De Werkhoek

- De GOM - West-Vlaanderen helpt uitkijken naar nieuwe zinvolle projecten in de sociale economie/meerwaarden-economie. Dit is het **derde speerpunt**.

Studiedagen, infomomenten, avondlezingen worden bijgewoond, informatie doorgenomen – onder meer van Management ES-change - interessante sociale economie projecten worden genoteerd en dergelijke meer. De GOM - West-Vlaanderen werd ook lid van VOSEC, het Vlaamse Overlegplatform van de sociale en meerwaardenconomie. Contacten met diverse organisaties die werkzaam zijn rond arbeidsmarktbeleid en integratie van kansengroepen werden gelegd om zo ook meer op de hoogte te zijn van de diverse acties die er lopen. Zo zat de GOM - West-Vlaanderen onder meer in de stuurgroep van het project 'Qwest 4 diversity' van de projectontwikkelaars van de drie West-Vlaamse STC's (nu hervormd tot vier SERR's). Hun taak is onder meer om diversiteitsplannen te helpen introduceren in bedrijven. Bedrijven kunnen hiervoor Vlaamse subsidie ontvangen tot 10.000 euro. Een diversiteitsplan is een middel om het personeelsbeleid te verfijnen. Het bevat acties en maatregelen die de toegang tot, het behoud op en de mobiliteit op de arbeidsmarkt vergroten voor kansengroepen zonder de eisen naar kwalifi-

Invoegafdeling bij Verrij van Schurs in Ieper.

Eind 2004 waren er binnen de drie West-Vlaamse incubatiecentra **Kanaal 127**, **De Werkhoek** en **De Kaap 29** erkende invoegprojecten (merendeel invoegbedrijven) met een effectieve tewerkstelling van 347 doelgroepwerknemers. Het Incubatiecentrum in Roeselare-Tielt '**VAART!**' was pas operationeel in het najaar van 2004. De eerste invoegprojecten zijn voor 2005. Er is een grote stijging in de tewerkstelling merkbaar bij die invoegbedrijven die werken met dienstencheques. Tal van projecten waren eind 2004 aan het wachten op hun erkenning, die er spijtig genoeg maar niet kwam. Er waren problemen met de toekenning van de Vlaamse subsidies. Dit werd grotendeels geregeld. We hopen dat de op erkenning wachtende

catie te verlagen. De bedoeling is hier ook te komen tot een evenredige participatie van kansengroepen op de arbeidsmarkt. Om het aanbod in West-Vlaanderen aan consultancy en opleiding inzake diversiteit beter te leren kennen en uit te breiden, stapten de West-Vlaamse projectontwikkelaars in het project **'Qwest 4 diversity'**. Hierbij werden heel wat opleidingsverstrekkers en HR-consultants bevraagd over hun aanbod dat kadert binnen de mogelijkheden van een diversiteitsplan. De resultaten werden op 22 september 2004 in het provinciaal streekhuis Tillegem in Brugge voorgesteld.

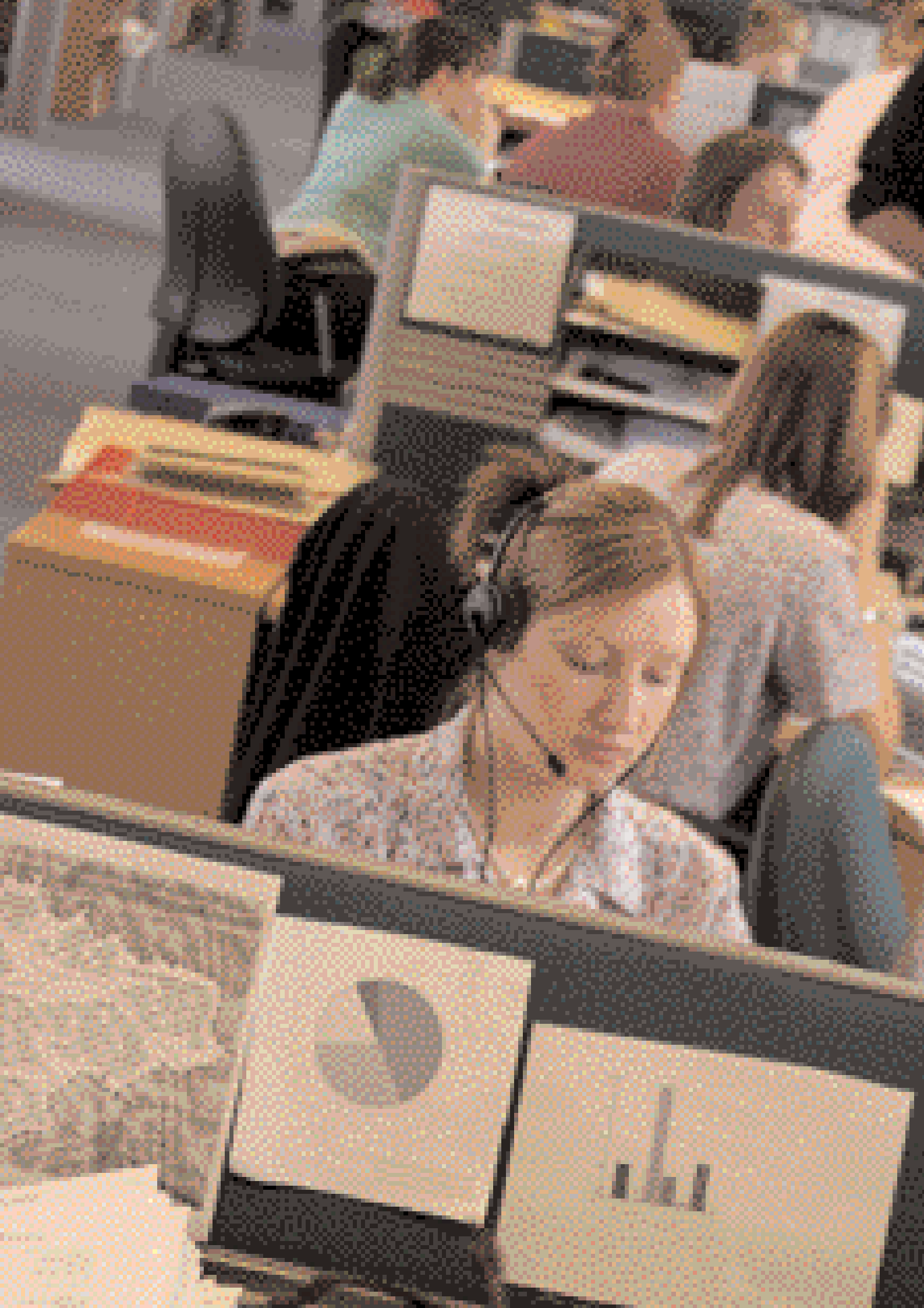
Andere interessante opgezette projecten zijn onder meer Jobservice van VKW West-Vlaanderen en het Jobcentrum West-Vlaanderen. **Jobservice West-Vlaanderen** probeert de afstand tussen een openstaande vacature van een bedrijf, die ook openstaat voor personen met een handicap te verkleinen en dit reeds sinds november 2001. Het is de bedoeling om vacatures die openstaan voor mensen met een handicap vlugger naar de diverse sociale toeleveranciers te laten doorstromen. Werkgevers worden gratis en op een heel eenvoudige en efficiënte manier geholpen (informatie over steunmaatregelen bij tewerkstelling, aanpassing van de arbeidspost ...) en mensen met een handicap worden dankzij dit project op een gestructureerde manier de kans geboden een job in het reguliere economische circuit op te nemen. De stand van zaken inzake afgesloten contracten eind 2004 bedraagt 36 contracten, gemiddeld één per maand.

Jobkanaal, een initiatief van VOKA, de Vlaamse overheid en Gent, stad in werking, wil eveneens vacatures die openstaan voor +45-jarigen, allochtonen en arbeidsmarktgehandicapten vlugger ingevuld zien. Men brengt hier ook vraag en aanbod samen. Jobkanaal is een gratis extra wervingskanaal voor de vacatures van de leden van VOKA. Jobkanaal zoekt het geschikte profiel voor de vacatures. Ook voor de vacatures die de bedrijven moeilijk kunnen invullen. Men moet zich enkel registreren en via Jobkanaal de openstaande vacatures melden. Tien jobconsultanten in de onmiddellijke omgeving zorgen voor de rest. Men is niet verplicht de kandidaten die Jobkanaal doorverwijst, aan te nemen. Voor West-Vlaanderen betekende dit dat er in 2004 230 van de 1.002 opengestelde vacatures werden ingevuld door die doelgroep. De +45-jarigen waren duidelijk oververtegenwoordigd.

- Als laatste en **vierde speerpunt** inzake sociale economie staat de GOM - West-Vlaanderen, als aanspreekpunt voor de dynamische West-Vlaamse ondernemer, ook ter beschikking van de opgestarte invoegbedrijven en/of -afdelingen voor **eerstelijnsadvies en begeleiding**.

Startende invoegbedrijven worden door de GOM - West-Vlaanderen nu ook aangeschreven met het GOM-aanbod inzake eerstelijnsadvies en begeleiding. Daarnaast heeft de GOM - West-Vlaanderen zich geëngageerd in een **EQUAL-project 'Social Business'**. Kanaal 127 (incubatiecentrum voor Kortrijk) is hier de hoofdpartner en Competentiecentrum Mentor, Milieubureau Wiels & Partners samen met de GOM - West-Vlaanderen bijkomende partners. De bedoeling van het EQUAL-project, nog in zijn opstartfase, is om te zoeken naar wat de beste begeleiding kan inhouden voor invoegbedrijven, die zowel oog moeten hebben voor hun '*profit*' (economisch succes), '*people*' (doelgroepwerknemers) en '*planet*' (leefmilieu respecteren). Als startende onderneming is dat onmiddellijk een grote opgave. Een draaiboek of een handige tool wordt hopelijk de uitkomst van dit EQUAL-project wat als uiteindelijke doelstelling heeft duurzame tewerkstelling creëren in invoegbedrijven en -afdelingen.

De GOM-medewerker actief rond meerwaardenconomie staat open voor alle vragen van binnen of buiten de GOM - West-Vlaanderen inzake de thematiek van sociale economie en alle facetten die ermee samengaan.

2

DE SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS BANK DIE HET GOM-ACTIEKADER ONDERBOUWT

- 1 › West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers
- 2 › Enquête bij de West-Vlaamse gemeentebesturen
- 3 › Conjunctuuranalyse
- 4 › Sectorale rapporten
- 5 › Bedrijventerreinen: inventarisatie

1 > West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers

In juni 2004 verscheen de vierde editie van 'West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers', meer bepaald 'West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers - 2003'. Deze publicatie bespreekt de sociaal-economische situatie van West-Vlaanderen op basis van de gegevens die in 2003 beschikbaar waren. Dergelijke publicatie is geen vrijblijvende bezigheid. Decretaal kregen de GOM's in 1990 onder meer de taak "bij te

dragen tot de studie, verzameling en verwerking van sociaal-economische gegevens, ook betreffende ruimtelijke ordening en leefmilieu, met inbegrip van de studie van de subregio's en sectoren binnen hun werkgebied". Eén en ander moet bijdragen tot 'de conceptie en promotie van de sociaal-economische ontwikkeling'. De publicatie van de reeks 'West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers' past volledig binnen deze opdracht.

Zoals de vorige edities bestaat de brochure uit twee delen.

Het **eerste deel** (West-Vlaanderen in Feiten) beschrijft de sociaal-economische situatie in woord en beeld (figuren, kaarten).

Het **tweede deel** (West-Vlaanderen in Cijfers) geeft per item een aantal gedetailleerde tabellen met cijfermateriaal en ook een beperkt aantal kaarten.

Volgende thema's komen aan bod: bevolking, werkloosheid, tewerkstelling, indicatoren van economische activiteit, zeehavenverkeer en luchtvaart, land- en tuinbouw, zeevisserij, toerisme, milieu, innovatie, huisvesting, ruimtelijke ordening en infrastructuur.

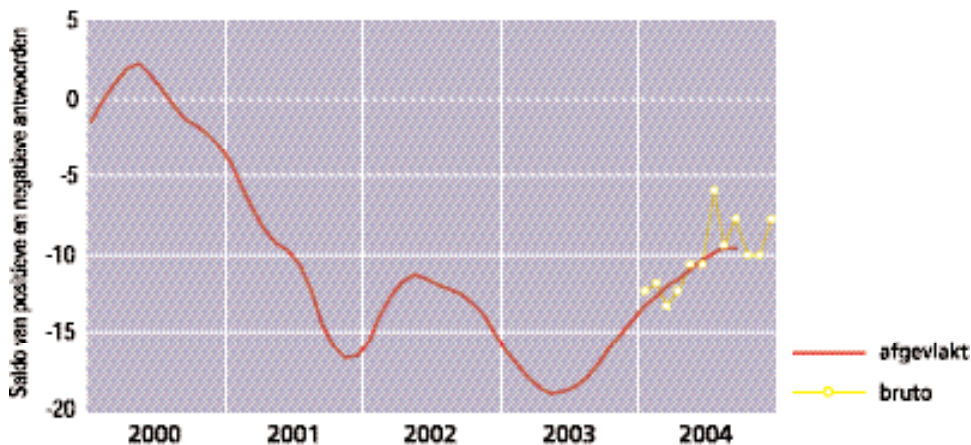
Het is de bedoeling bij elke uitgave eenzelfde structuur aan te houden, zodat de lezer zelf 'tijdreeksen' kan opbouwen. In functie van nieuwe inzichten of nieuw cijfermateriaal wordt toch, waar mogelijk en nuttig, gezorgd voor enige vernieuwing. Zo zal in de editie die in 2005 zal verschijnen, voor het eerst aandacht worden besteed aan de 'sociale economie' in West-Vlaanderen.

2 > Enquête bij de West-Vlaamse gemeentebesturen

Omdat de gegevens van het Rijksregister over de evolutie van de bevolking in het afgelopen jaar ten vroegste in april van het volgende jaar beschikbaar zijn, voert de GOM - West-Vlaanderen bij de West-Vlaamse gemeentebesturen jaarlijks een enquête uit over de evolutie van de bevolking. De resultaten van deze bevraging worden opgenomen in de publicatie 'West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers'.

3 > Conjunctuuranalyse

In het kader van de analyse en de opvolging van de economische toestand in haar provincie, houdt de GOM - West-Vlaanderen een aantal sociaal-economische indicatoren en conjunctuurindicatoren nauwgezet bij. Ten eerste zijn dit de **arbeidsmarktindicatoren**: de evolutie van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar geslacht, leeftijd, arrondissement en periodiek ook naar studieniveau en werkloosheidsduur, de werkaanbiedingen en de tijdelijke werkloosheid. Vervolgens worden de **beschikbare indicatoren van vraag en aanbod** op het niveau van West-Vlaanderen bekeken. Het gaat hier meer bepaald om de omzet en de investeringen van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen, de uitvoer van West-Vlaanderen, het aantal woningen dat maandelijks vergund wordt in de provincie, het aantal faillissementen en de inschrijving van nieuwe personenwagens in West-Vlaanderen. Ten slotte wordt ook de **provinciale conjunctuurcurve van de Nationale Bank** opgenomen in de conjunctuuroverzichten van de GOM - West-Vlaanderen. De volgende figuur toont de evolutie van de curve voor West-Vlaanderen over de laatste vijf jaar.

Figuur: Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen, 2000-2004 | Bron: NBB, Verwerking: GOM - West-Vlaanderen.

In 2004 zette de positieve trend van de synthetische conjunctuurcurve zich verder. Deze positieve trend begon al vanaf midden 2003 en volgde op een achteruitgang van de curve die in juni 2002 ingezet was. Het goede nieuws moet echter gerelativeerd worden, want in de laatste twee kwartalen van 2004 werd het positieve verloop van de brutowaarden minder duidelijk, wat ongetwijfeld zijn effect zal hebben op de afgevlakte curve.

4 > Sectorale rapporten

De GOM - West-Vlaanderen startte in het najaar van 2003 met het uitvoeren van sectorale rapporten. De bedoeling is de belangrijkste industriële sectoren in West-Vlaanderen van nabij te bekijken en te zoeken naar knelpunten, verschuivingen ... De analyse gebeurt aan de hand van een aantal sociaal-economische thema's (zoals onder andere werkgelegenheid, vacatures, omzet en investeringen, faillissementen, starters, financiële analyse); ook worden - voor zover beschikbaar - gegevens over de toepassing van milieuzorgsystemen en innovatie opgenomen.

In juni 2004 werd het eerste sectorale rapport afgewerkt; het behandelt de West-Vlaamse **metaalnijverheid**. De metaalnijverheid is de grootste subsector van de West-Vlaamse industrie. Uit de studie bleek onder meer het belang van de machinebouw, een activiteit die overigens sterk innovatief is. Dit innovatief karakter is trouwens een waarborg voor de toekomst.

In het najaar van 2004 startte de GOM - West-Vlaanderen met de analyse van de **textielnijverheid**. Het rapport zal begin 2005 afgewerkt zijn.

In de loop van 2005 zullen ook nog andere industriële sectoren aan bod komen; er wordt onder andere gedacht aan de voedingsnijverheid. De GOM - West-Vlaanderen zal in 2005 ook bekijken hoe de zeer heterogene sector van **West-Vlaamse toeleveringsbedrijven** geanalyseerd kan worden.

> Bedrijventerreinen: inventarisatie

Elders in dit jaarverslag (zie: 'De uitbouw van de vestigingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven') is al gehandeld over de activiteiten van de GOM - West-Vlaanderen ten aanzien van het beschikbaar krijgen van voldoende bedrijventerreinen. Een voldoende en gediversifieerd, goed gespreid aanbod bouwrijpe gronden moet immers permanent op de markt beschikbaar zijn.

De GOM - West-Vlaanderen houdt sinds vele jaren een databank bij over de verkopen van gronden en de beschikbaarheid van gronden op bedrijventerreinen. De jongste jaren is deze inventarisatie meer en meer uitgebouwd in een **Geografisch InformatieSysteem (GIS)**.

Dit gebeurt in opdracht van de Vlaamse overheid en van het Provinciebestuur. De Vlaamse overheid gaf de vijf Vlaamse GOM's de initiële taak om - op een uniforme wijze - een inventaris van de bedrijventerreinen uit te bouwen in een GIS-omgeving; daartoe bestaat overleg en samenwerking tussen de GOM's. De Provincie West-Vlaanderen van haar kant vraagt binnen een beheersovereenkomst om deze inventaris verder te verfijnen en uit te breiden. Ook op dit niveau is er intens overleg, met name tussen provinciale diensten en de Intercommunales die in West-Vlaanderen actief zijn inzake bedrijventerreinen en de GOM.

Door het in detail in kaart brengen van beschikbare percelen, van reeds bebouwde percelen, van leegstaande of deels bezette bedrijfsgebouwen, bestaat momenteel voor de investeringspromotor binnen de GOM - West-Vlaanderen de mogelijkheid om het **GIS-Bedrijventerreinen** te bevragen. Hiertoe is een gebruiksvriendelijk 'bevragingsinstrument' ontwikkeld. Het GIS-Bedrijventerreinen wint aldus aan belang bij de dienstverlening rond investeringspromotie: bevragingen inzake gebruik, oppervlakte, ontsluitingsgegevens van de percelen en andere laten toe op gepaste wijze te antwoorden op de vraag van kandidaat-investeerdere naar een geschikte locatie in West-Vlaanderen. Binnen de GOM - West-Vlaanderen vormt het GIS uiteraard ook een belangrijk instrument in de beleidsvoorbereiding ten aanzien van het waarborgen van voldoende bedrijventerreinen in de provincie.

Naast informatie over het al dan niet in gebruik zijn van gronden, wordt ook **informatie over de reeds aanwezige bedrijven** opgenomen (diverse bedrijfseconomische gegevens). Door het gebruik van een uniek ondernemingsnummer bij elk bedrijf kan de te koppelen informatie verder uitgebreid worden.

In 2004 is **per kwartaal het gebruik van de gronden op bedrijventerreinen geactualiseerd**. Belangrijke beperking hierbij is dat het hier enkel gaat om bedrijventerreinen die via een gewestplan hun bestemming kregen, bovendien met uitsluiting van de zeehaventerreinen. Dit gebeurde in eerste instantie op basis van de informatie van de Intercommunales wvi en Leiedal; voor de voornaamste terreinen die in privaat of gemeentelijk beheer zijn, zijn de gegevens ingewonnen bij de betrokken beheerders.

Naast deze actualisatie per kwartaal is de opdracht uitgebreid met het **cartografisch voorstellen van de contouren van de gronden die een industriële/ambachtelijke bestemming kregen** via Algemene Plannen van Aanleg (APA's), Bijzondere Plannen van Aanleg (BPA's) of Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUP's) voor zover zij voorkomen op de gescande en georeferende APA's, BPA's en RUP's die door de Vlaamse administratie AROHM werden beschikbaar gesteld. Deze AROHM-informatie geeft de toestand weer op 1 januari 2002. Eind 2004 is dan gestart met de voorbereiding van het terreinwerk dat nodig is om, binnen de contouren van deze APA's, BPA's en RUP's, de percelen- en infrastructuurraag in te tekenen. In 2005 zal dit werk voltooid worden.

In 2004 zijn ook **zonevreemde bedrijven** ingebracht in het GIS. Basismateriaal hiervoor was een databank van Infobel (november 2003). Voor de vertaling van dit basismateriaal naar cartografische informatie is samengewerkt met de Intercommunales wvi en Leiedal.

In 2004 is ook werk gemaakt van een continue actualisatie, aanvulling en verfijning van de **GOM-bedrijfsdatabank**. Momenteel zijn ongeveer 5.000 bedrijfsfiches met uniek ondernemingsnummer gekoppeld aan het GIS. In totaal zijn 6.000 perceelsgebruikers gekoppeld aan het GIS. Ten aanzien van 2003 betekent dit een vermeerdering met circa 1.000 eenheden in elk van beide groepen data.

Het GIS-bedrijventerreinen: hier de bedrijventerreinen van Menen-Oost volgens het gewestplan en de BPA's.

3

SAMENWERKING, EXTERNE RELATIES EN DOCUMENTATIE

- 1 › Intercommunales**
- 2 › Herstructurering van het subregionale en regionale socio-economische landschap**
- 3 › Oprichting van VLAO (Vlaams Agentschap Ondernemen) en POM (Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij)**
- 4 › Samenwerking met de Vlaamse GOM's**
- 5 › Doorstroming**
- 6 › Algemene informatievergadering**
- 7 › Voordrachten en publicaties**

1 > Intercommunales

De wnd. administrateur-generaal van de GOM is advise-rend lid van het directiecomité en van de raad van bestuur van de wvi. En in de dagelijkse werking is er een vlotte samenwerking met zowel de wvi als met Leiedal.

2 > Herstructurering van het subregionale en regionale socio-economische landschap

Situering

In april 2003 bereikten het Vlaamse, provinciale en lokale bestuursniveau een akkoord over de organisatie van het '**sociaal-economische streekbeleid**'. Daarin werd beslist dat streekontwikkeling een gezamenlijke kerntaak is van de provincies en de gemeenten. Men wou ook streven naar een betere afstemming van het economische beleid en het tewerkstellingsbeleid door onder meer de bestaande overlegfora te integreren, mits behoud van de sub-regionale eigenheid.

Met ingang van 1 januari 2005 wordt het sociaal-economische streekoverleg dan ook grondig hervormd door een nieuw decreet, dat op 29 april 2004 werd goedgekeurd door het Vlaamse Parlement.

ERSV - SERR - RESOC

De hervorming houdt concreet in dat de huidige streekplatformen en de huidige STC's samengebracht worden in nieuwe structuren, bestaande uit: ERSV, SERR en RESOC.

Erkend Regionaal SamenwerkingsVerband of ERSV

Het ERSV VZW zal fungeren als één gezamenlijke juridische onderbouw en zorgt voor de personele, financiële en logistieke ondersteuning van de RESOC's en SERR's.

ERSV West-Vlaanderen VZW is de juridische onderbouw voor de vier SERR's (Oostende-Westhoek, Brugge, Roeselare-Tielt en Kortrijk), die in de plaats komen van de STC's; en de vijf RESOC's (Oostende, Westhoek, Brugge, Roeselare-Tielt en Kortrijk) die de werking van de streekplatforms zullen verder zetten.

Voor de regio Oostende-Westhoek worden dus één SERR (SERR Oostende-Westhoek) en twee RESOC's (RESOC Westhoek en RESOC Oostende) opgericht.

Sociaal-Economische Raad voor de Regio of SERR

Dit is een advies- en overlegorgaan dat samengesteld is uit 16 vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers (sociale partners) en een gelijk aantal plaatsvervangers.

Regionaal Sociaal-Economisch OverlegComité of RESOC

In het RESOC vindt het overleg plaats tussen de sociale partners, de gemeentebesturen en het provinciebestuur inzake de sociaal-economische streekontwikkeling. Het RESOC krijgt ook als taak de **opmaak van een streekpact** en dit telkens voor een periode van zes jaar (dit valt samen met de ambtstermijn van provincieraad en gemeenteraad).

Daarin wordt minimum voorzien:

- een gemeenschappelijke probleemanalyse op het vlak van de sociaal-economische ontwikkeling van de regio, waarin bijzondere aandacht gaat naar de kansengroepen op de arbeidsmarkt;
- de lange termijn strategie inzake de sociaal-economische ontwikkeling van de regio, waarbij een evenwicht vooropstaat tussen economie en werkgelegenheid; in de gevallen dat dit nuttig of nodig is voor de invulling van de streekontwikkeling op economisch vlak en op het vlak van de werkgelegenheid, zal de aandacht gaan naar de aanpalende beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening en mobiliteit, leefmilieu, welzijn en onderwijs.

Elke RESOC bestaat uit de 16 leden van de SERR en een gelijk aantal plaatsvervangers en minstens acht vertegenwoordigers en een gelijk aantal plaatsvervangers van de gemeenten en de provincie. Daarnaast kunnen voornoemde drie basispartners beslissen om vertegenwoordigers van niet-commerciële verenigingen, organisaties en instellingen die in de regio werkzaam zijn, een werking ontplooiën inzake één of meerdere thema's van werkgelegenheid, economie, onderwijs, opleiding, cultuur, evenredige participatie, welzijn, gezondheid, leefmilieu of een ander maatschappelijk relevant thema, toe te laten als toegevoegde leden tot één of meerdere vergaderingen van het RESOC (de zogenaamde levende krachten uit de regio).

Deze toegevoegde leden nemen deel aan de vergaderingen van het RESOC volgens de modaliteiten bepaald in het huishoudelijk reglement. Zij hebben in beginsel enkel een raadgevende stem, tenzij anders bepaald in het huishoudelijk reglement. Wanneer het overleg binnen een RESOC uitmondt in een '**consensus-voorstel**', engageren alle RESOC-leden zich tot de uitvoering hiervan.

Financiering

Vlaanderen garandeert de financiering voor de nieuwe structuren tot en met 2006 (huidige middelen streekplatformen, STC's ...). Daarna zal eenzelfde budgettaire enveloppe overgeheveld worden naar de steden/gemeenten en/of provincies in functie van een nieuwe bestuursafpraak.

3 > Oprichting van VLAO (Vlaams Agentschap Ondernemen) en POM (Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij)

Op 29 april 2004 keurde het Vlaamse parlement twee decreten goed die zullen leiden tot de oprichting van twee nieuwe instellingen, namelijk het VLAO (Vlaams Agentschap Ondernemen) en de POM (Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij). Deze beide instellingen zullen het huidige takenpakket van de Vlaamse GOM's grosso modo overnemen.

- Het VLAO heeft als opdracht het stimuleren van het duurzaam ondernemen en zal zich eerder richten op de individuele begeleiding van ondernemingen (met ondermeer eerstelijnsadvies, accountmanagement).
- De POM's hebben als opdracht de sociaal economische ontwikkeling van hun provincie te bevorderen door het uitwerken en realiseren van projecten, al dan niet in samenwerking met verschillende partners.

De beheersorganen van de GOM – West-Vlaanderen schonken regelmatig aandacht aan deze problematiek en een aantal personeelsleden werd betrokken bij de voorbereiding van de uitwerking en realisatie van beide decreten.

4 > Samenwerking met de Vlaamse GOM's

De vijf Vlaamse GOM's worden in hun werking dikwijls geconfronteerd met gelijkaardige problemen. Daarom werd een aantal werkgroepen opgericht (COE of centers of excellence) waar deze problemen gezamenlijk worden aangepakt.

Voor de coördinatie van de werking van de vijf GOM's is er een maandelijks vergadering van de administrateurs-generaal.

5 > Doorstroming

Het contact van de directie en van de stafmedewerkers van de GOM met het sociaal-economische werkveld in de provincie West-Vlaanderen, maar ook in Vlaanderen, is essentieel voor een goede werking van de GOM. Door dit contact zijn de GOM-medewerkers in staat de activiteiten, initiatieven en realisaties van de GOM beter bekend te maken bij het publiek, waarvoor deze acties bedoeld zijn. Anderzijds is dit contact voor de GOM een absolute voorwaarde om als provinciaal ontwikkelingsorganisme geïnformeerd te blijven over hetgeen er leeft in het sociaal-economische werkveld in de provincie en in Vlaanderen, over de nieuwe behoeften die ontstaan, initiatieven die genomen worden en bijzondere ontwikkelingen die zich voordoen.

Intercommunale verenigingen

- West-Vlaamse Intercommunales (wvi), adviseur bij raad van bestuur en directiecomité (Brugge).

Beheer en advies aan onderwijsinstellingen

- Postuniversitair Centrum West-Vlaanderen (PUC), raad van bestuur en directiecomité (Brugge), Werkgroep Wetenschappen en Toegepaste Wetenschappen.

Organen, werkgroepen en commissies in verband met ontwikkelingswerk en bedrijfsbegeleiding

- FFIO (Flanders Foreign Investment Office) (Brussel);
- Interregio vzw, raad van bestuur (Brussel);
- Bedrijvencentrum Regio Brugge nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Kortrijk nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Oostende nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Roeselare nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Waregem nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Westhoek nv, raad van bestuur;
- Bedrijvenpark Wingene nv, raad van bestuur;
- Centrum voor Begeleiding van Ondernemingen, raad van bestuur;
- Provinciale Themacommissie Economie, Brugge;
- Beheerscomité van het Researchpark Kortrijk;
- Flanders Vegetables Board vzw;

- Plassendale nv, raad van bestuur;
- Greenbridge Incubator, raad van bestuur;
- Provinciale Werkgroep Sociale Economie;
- Provinciale Werkgroep voor Wonen (Brugge);
- Organisatiecomité 'Forum for Applied Biotechnology' (FAB);
- Vakgroep Economie (Euregio Scheldemond, Middelburg, Gent, Brugge);
- Provinciaal Domein Raversijde, adviescommissie;
- Werkgroep en Stuurgroep Interreg III-a programma Frankrijk/Wallonië/Vlaanderen;
- Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (IICK), raad van bestuur;
- RISO (Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw) (Brugge), algemene vergadering;
- Innovatiecentrum West-Vlaanderen (ICWVL) vzw, raad van bestuur, adviesraad;
- BAN Vlaanderen vzw;
- Technische Werkgroep doelstelling 5b Phasing Out Westhoek-Middenkust;
- Technische Werkgroep doelstelling 2-programma Kustvisserijgebied;
- Overleg West-Vlaamse Incubatiecentra Sociale Economie;
- Werkgroep 'Creëer duurzame tewerkstelling voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt' van het strategisch actieplan REBAK voor de Zuid-West-Vlaamse economie;
- REBAK, innovatiewerkgroepen;
- Algemene vergadering en raad van bestuur van het Regionaal Incubatiecentrum Sociale Economie De Werkhoek, Oostende;
- Algemene vergadering en raad van bestuur van het Regionaal Incubatiecentrum Sociale Economie De Kaap, Brugge;
- Stuurgroep van het WES-onderzoek naar niches in het reguliere economische circuit voor tewerkstelling van kansengroepen;
- Klankbordgroep Qwest 4 Diversity van de vier West-Vlaamse STC's;
- Interreg III-project, Polymer, begeleidingscomité;
- Stichting Dirk Frimout, raad van bestuur en directiecomité;
- Earth Explorer nv, Centrum voor de dynamiek van de aarde en de ruimte, raad van beheer;
- Coördinatiecommissie Arbeidsmarkt Euregio Scheldemond;
- West-Vlaamse overleggroep van EURES (Kortrijk);
- Strategisch Plan haven Oostende (Oostende: stuurgroep);
- Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (Brussel): werkgroepen;

- KMO-stuurgroep IWT-Vlaanderen;
- Stuurgroep Hoger Onderwijs in West-Vlaanderen;
- Dienst Postacademische Vorming, Postuniversitair Centrum KULAK, stuurgroep Wetenschappen en Toegepaste Wetenschappen;
- Centrale Overleggroep IWT;
- IT-KMO-platform;
- Open Net vzw;
- Centrumraad Syntra Veurne;
- Bedrijfsvervoersplannen in de Westhoek, stuurgroep;
- Management Comité Leader+ Brugse Ommeland.

Werkgroepen & commissies in verband met leefmilieu

- Charter Zuid - West-Vlaanderen - Adviesraad Omgeving;
- Charter Zuid - West-Vlaanderen - Evaluatiecommissie West-Vlaams Milieucharter;
- Stuurgroep en werkgroepen Brownfieldontwikkeling (interkabinettenwerkgroep);
- Werkgroep Milieucharter - Presti 4;
- Overlegplatform Uitvoeringsplan Gescheiden Inzameling Bedrijfsafval van kleine ondernemingen - OVAM;
- PROCLAM Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (Roeselare);
- Adviesraad IFEST (International Fair for Environmental & Safety Technologies) (Gent);
- Redactieraad ecoTips;
- Overlegplatform Uitvoeringsplan Houtafval (OVAM);
- Ad hoc werkgroep Milieuzorg in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de VOI's;
- Werkgroep VLIMO (Vlaams Informeel Milieuoverleg), doelgroepenbeleid voedingssector;
- Werkgroep en sectorale analyse voor het opstellen van de bekkenbeheersplannen voor het IJzerbekken;
- Stuurgroep van studie 'wateraudits in de landbouw in Vlaanderen';
- Evaluatiecommissie eco-efficiëntie-prijs van het STIP;
- Stuurgroep pilootprojecten wateraudit in landbouwsectoren in Vlaanderen (AMINAL Water) - subsector melkveehouderij;
- Stuurgroep Interreg IIIA-project 'milieuclusters op bedrijventerreinen';
- Stuurgroep PIAV-project 'Milieuclusters en Parkmanagement te Ieper en Heule-Kuurne';
- Directiecomité en raad van bestuur VCM (Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw);
- Stuurgroep 'Duurzame kwaliteit voor bedrijventerreinen' 5b Phasing Out project wvi;

- Stuurgroep 'Plassendale Bèta';
- Masterclass Duurzaam Ondernemen voor chemiebedrijven (Zeeland);
- Werkgroep voor beoordeling PIAV-projecten;
- Projectteamvergadering 'Vitaal Sloe en Kanaalzone'.

Commissies in verband met informatie

- Redactieraad van 'Toeleveren Vandaag' van de Vlaamse GOM's;
- Redactieraad van 'Zeebrugge News' APZI (Zeebrugge);
- Redactieraad van 'Flanders' Business Newsletter' (Vlaamse GOM's, FFIO, Vlaamse Regering).

Commissies in verband met ruimtelijke ordening, transport, energie

- Raad van Advies De Lijn, West-Vlaanderen (Oostende);
- Transportzone Zeebrugge nv (TZZ), raad van bestuur;
- Beheersmaatschappij Internationaal Transportcentrum LAR cv, raad van bestuur (BITLAR);
- Verbinding Ieper-Veurne: klankbordgroep;
- Rijn-Schelde-Delta project: Werkgroep bedrijventerreinen;
- Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge, overleggroep;
- Afbakening regionaalstedelijk gebied Oostende, overleggroep;
- Afbakening regionaalstedelijk gebied Roeselare, overleggroep;
- Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Hoogdele, ambtelijke werkgroep;
- Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Oostkamp, stuurgroep;
- Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Harelbeke, ambtelijke werkgroep;
- Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Kuurne, ambtelijke werkgroep;
- Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Avelgem, ambtelijke werkgroep.

Vaste medewerking aan wetenschappelijke instellingen

- Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), raad van bestuur (Oostende).

6 > Algemene Informatievergadering

Op 4 mei 2004 vond in het Meeting Center Gruzenberg in Kortrijk de Jaarlijkse Algemene Informatievergadering van de GOM - West-Vlaanderen plaats.

In 2004 koos de GOM eens voor een andere formule. De traditionele gastspreker werd vervangen door een panelgesprek met als titel '**Economische prioriteiten voor West-Vlaanderen**'. Onder de kundige leiding van moderator **Karel Cambien** werd ons wegwijs gemaakt in het waarheen, hoe en waarom van de economische toekomst van West-Vlaanderen.

Panelleden waren:

Joachim Coens - voorzitter MBZ,

Hugo Vandamme - voorzitter Roularta Media Group en

Jacques Vanneste - professor Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen KULAK.

De sociaal-economische toestand van West-Vlaanderen en de GOM-activiteiten werden door de administrateur-generaal toegelicht.

Onze voorzitter stelde de beleidsprioriteiten voor 2004 in een klaar daglicht.

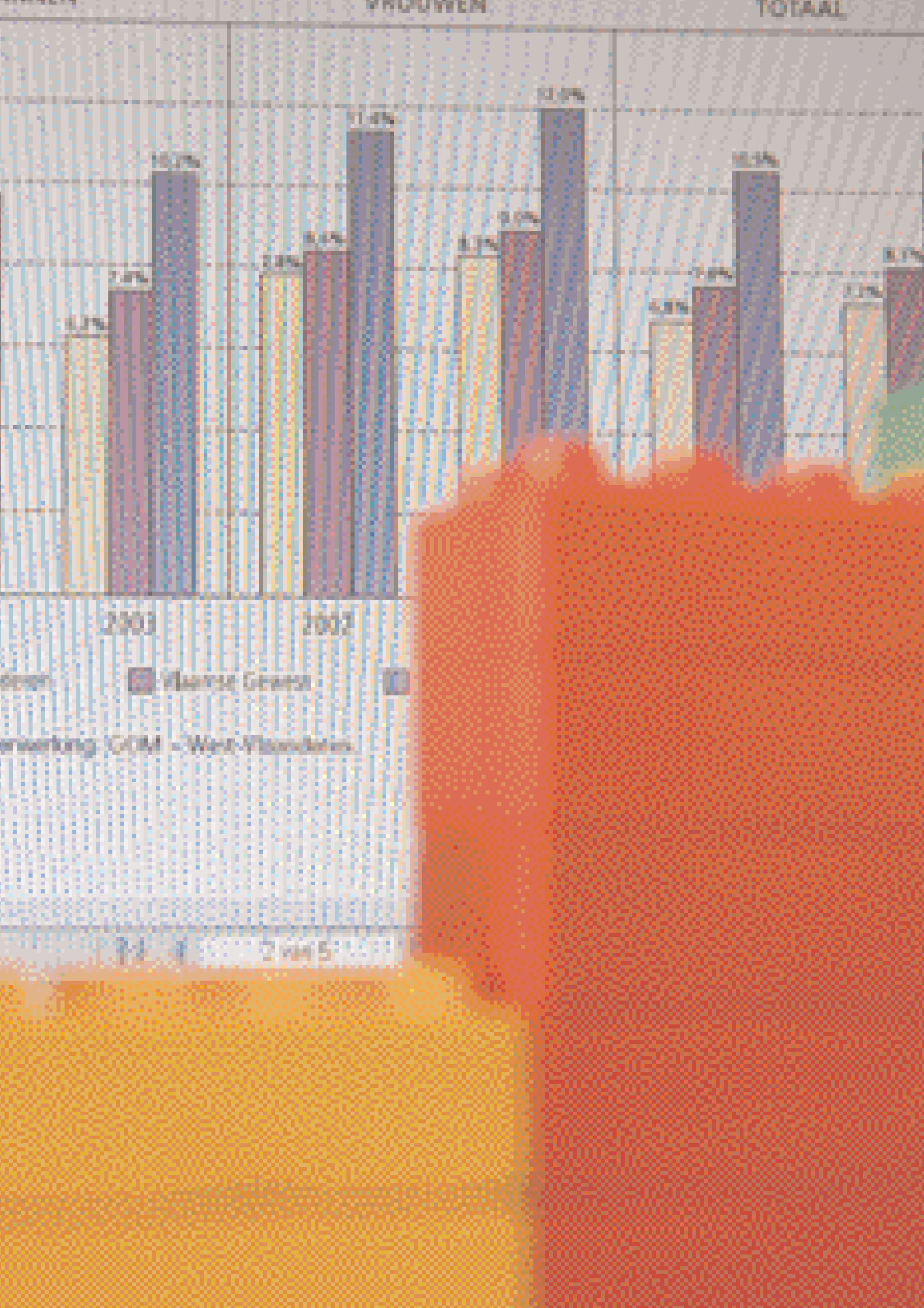
7 > Voordrachten en publicaties

Voordrachten

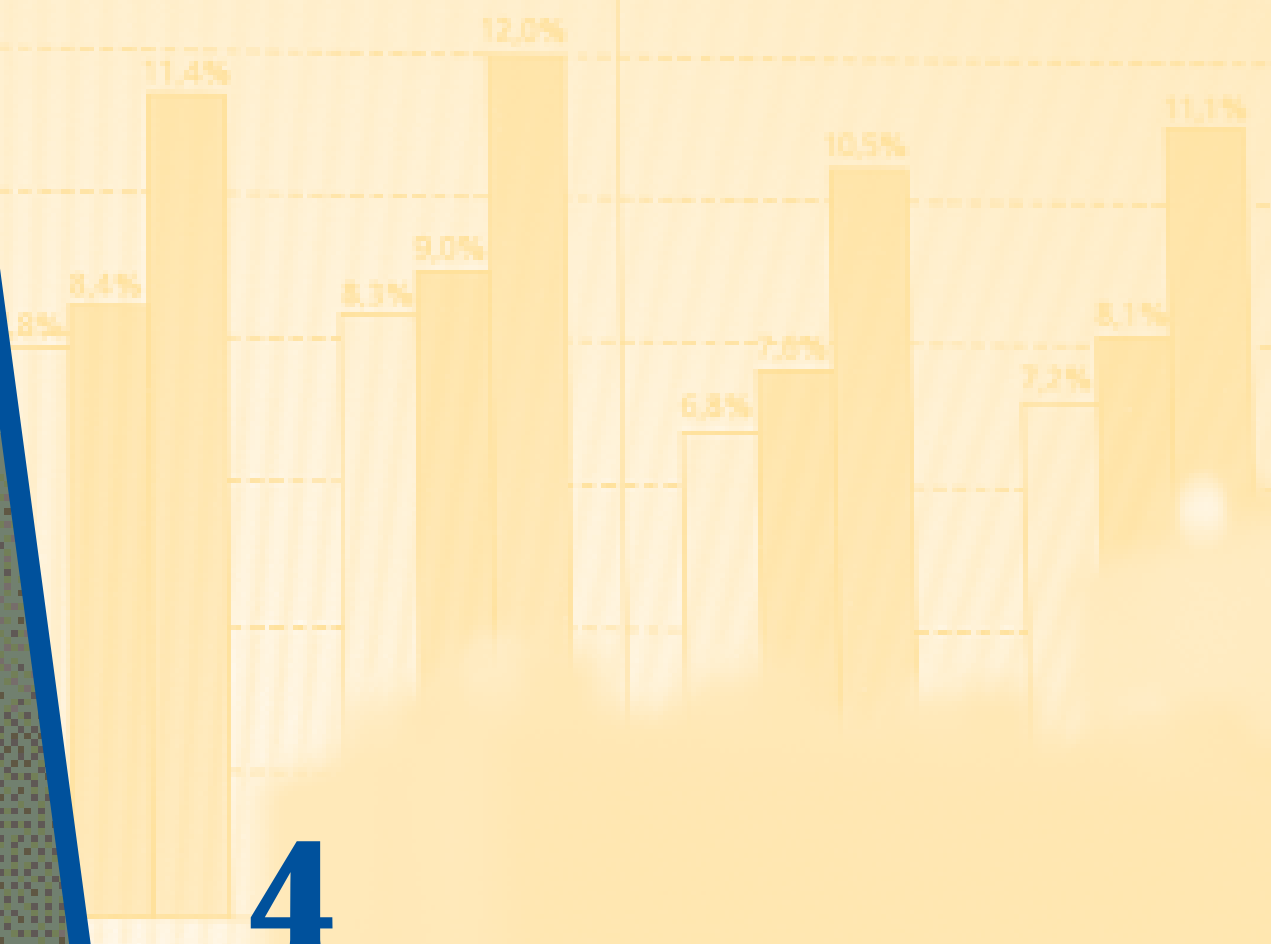
- Financiële steunmaatregelen voor warmtekrachtkoppeling.
- Financiële steun voor energieproductie uit dierlijk mest.
- Rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie voor huishoudens.
- Energieboekhouding, -balans en -audit.
- Rationeel persluchtgebruik.
- Steunmaatregelen voor energiebenchmarkingbedrijven.
- Klankbordgroep Doelstelling 5b Phasing Out-programma Westhoek-Middenkust.
- Toekomst Europese Structuurfondsen in de Westhoek.
- Peterschapsproject 'Ervaringsuitwisseling duurzaam ondernemen in West-Vlaanderen'.
- Raad van bestuur van Streekplatform Roeselare-Tielt: voorstelling resultaten van het streekcharterproject 'Rationeel waterbeheer in de groenteproducerende en groenteverwerkende sector in de regio Roeselare-Tielt'.
- Resultaten van de twee waterprojecten (a) het streekcharterproject 'Rationeel waterbeheer in de groenteproducerende en groenteverwerkende sector in de regio Roeselare-Tielt' en (b) het hefboomproject 'kwantitatieve en kwalitatieve inventarisatie en evaluatie van de grondwaterbevoorrading voor industrie, land- en tuinbouw in West-Vlaanderen en aanzet tot langetermijnoplossingen voor een duurzame waterbevoorrading in de provincie'.
- Grijswaterproject voor textiel rond Waregem.
- Praktische mogelijkheden voor optimalisatie van uw afvalbeheer en -ophaling - op infosessie Eco-Efficiëntie (EE).
- Milieuclusters op bedrijventerreinen: opportuniteiten voor milieusamenwerking tussen bedrijven.
- Het Presti 5-project: de praktijk van meten is weten.
- Het West-Vlaams Milieucharter: overzicht van gerealiseerde milieumaatregelen bij gehonoreerde West-Vlaamse bedrijven.
- Het PIAV-project Milieuclusters en Parkmanagement: een stapsteen naar duurzame ontwikkeling.
- Het West-Vlaams Milieucharter: het hoe, wat en waarom van een deelname.
- Het West-Vlaams Milieucharter en de ecologiepremie.
- EE met focus op reductie, optimaal beheer en hergebruik van afval.
- Workshop 'Meten is weten': stofstromen.
- Rationeel waterbeheer in de industrie.
- Optimalisatie selectieve inzameling, Bedrijvenclub Brugge.
- AEP loont.
- EE loont.
- Presentatie 'Industriële samenwerking in de praktijk' (infosessie Heule-Kuurne, Ieper, Diksmuide).
- Presentatie voor RSD 'Milieuclusters en parkmanagement'.
- Verduurzaming van het bedrijventerrein - welke acties lopen; bedrijvenclub Brugge.
- West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers.
- De metaalverwerkende nijverheid in West-Vlaanderen.
- Sociaal-economisch profiel van de Westhoek;
- E-business in uw onderneming.
- Innovatie in de KMO: uw belegging voor de toekomst.
- Het belang van innovatie in de KMO.
- Intellectuele eigendom.
- Kennismanagement.
- Creativiteit en het creatief aanpakken van problemen.

Publicaties

- GOM-Nieuwsbrief.
- West-Vlaanderen in Feiten en Cijfers - 2002.
- Het verloop van de sociaal-economische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen, in 'West-Vlaanderen Werkt', nrs. 1, 2, 3 en 4/2003.
- De metaalverwerkende nijverheid in West-Vlaanderen.
- Knelpunten voor startende ondernemers: beleid en initiatieven van de GOM's, in 'Over Werk', Steunpunt WAV, nr. 4/2004.
- CD-ROM Bedrijvengids Vlaanderen, editie 2003-2004.
- Presti 5: Dynamiek in preventie - Meten is weten, Ecotips, Jaargang 9, nummer 2, april-mei 2004.
- Dossier Eco-efficiënte Technologie, Ecotips, Jaargang 9, nummer 3, juni-juli 2004.
- Eindrapport streekcharterproject 'Rationeel waterbeheer in de groenteproducerende en groenteverwerkende industrie in Roeselare-Tielt' - april 2004.
- Actiepuntennota - alternatieven voor diep grondwater in West-Vlaanderen - september 2004.
- Prioriteitenplan - alternatieven voor diep grondwater in West-Vlaanderen - november 2004.
- Provincie legt spaarbekken aan voor landbouwers en industrie - De Standaard - 20 februari 2004.
- Izegemsestraat krijgt mega-waterplas - Het Volk - 20 februari 2004.
- Aanleg waterbufferbekkens in de Provincie - De Torenavalk - tijdschrift oktober-november-december 2004.
- 'Het milieucharter, een win-win situatie' in Ecotips 04/3.
- Parkmanagement in Nederland en Vlaanderen (uitgave door RSD).
- Folder 'Brandveiligheid op Blauwe Toren, Herdersbrug en Nijverheidsdok'.

4

ORGANISATORISCHE UITBOUW EN ADMINISTRATIE

- 1 › Kwaliteits- en milieuzorg bij de GOM - West-Vlaanderen
- 2 › Bestuursorganen
- 3 › Financiële staat 2004
- 4 › Lijst met afkortingen

1 > Kwaliteits- en milieuzorg bij de GOM - West-Vlaanderen

In 2004 nam de GOM - West-Vlaanderen nieuwe initiatieven in de bewaking van haar kwaliteitszorg ten aanzien van de klanten/bedrijven en ten aanzien van haar opdrachtgevers.

De nadruk lag op de kwaliteitsbenadering volgens de nieuwe norm en het uitwerken van verbeteringsprocessen.

Op 8 mei 2002 besliste de Vlaamse Regering dat milieuzorg vanaf 2003 moet ingevoerd worden bij de Vlaamse overheid. De GOM - West-Vlaanderen vult dit in door de uitbouw van een gestructureerde vorm van milieuzorg. Procedures en werkinstructies om de milieu-impact te beheersen, worden opgenomen in het bestaande kwaliteitszorgsysteem. In 2004 werd een eerste milieuactieplan opgesteld en verschillende milieuacties opgestart en uitgevoerd.

2 > Bestuursorganen

De raad van bestuur van de GOM - West-Vlaanderen telt, in toepassing van het decreet van 12 juli 1990, 24 leden. Deze leden worden benoemd door de Vlaamse Regering op voordracht van de bestendige deputatie wat de vertegenwoordiging van provincie, gemeenten en intercommunales betreft en van de werkgevers-, landbouw-, middenstands- en werknemersorganisaties wat de vertegenwoordiging van deze organisaties betreft.

De raad van bestuur werd hersamengesteld op voordracht van de Vlaamse Regering en hield haar eerste vergadering op 4 september 2001.

RAAD VAN BESTUUR

De raad van bestuur bestaat uit 24 leden en is als volgt samengesteld:

Publiekrechtelijke sector

Namens de provincie, gemeenten en intercommunales:

Casier Youro, Wervik
Decler Hilde, Brugge
De Clerck Stefaan, Kortrijk
Decorte Guido, Koksijde
De Keukelaere Carl, Roeselare
Destoop-Dhondt Yolande, Sint-Eloois-Vijve/Waregem
Laurent Jean-Claude, Brugge
Terry Roger, Deerlijk
Titeca-Decraene Marleen, Anzegem
Vandecasteele Jean, Oostende
Nog door het provinciebestuur te benoemen vervangers van Leterme Yves, Ieper en
Rimbaut-Crop Jacqueline, Meulebeke.

Privaatrechtelijke sector

Namens de werkgevers-, landbouw- en middenstandsorganisaties:

Dochy Bart, Ledegem
Hoorelbeke Frans, Oostende
Libeer Jo, Wevelgem
Pieters André, Roeselare
Steverlynck Michel, Zillebeke
Nog door de Vlaamse Regering te benoemen vervanger van Palmer Alan, Nieuwpoort

Namens de werknemersorganisaties:

Cordy Dorine, Brugge
Deseyn Luc, Kortrijk
Devriese Griet, Tielt
Jonckheere Fernand, Oostende
Van Lancker Eddy, Kortrijk
Van Poucke Eric, Sint-Kruis/Brugge

Voorzitter: Titeca-Decraene Marleen

Ondervoorzitter: Laurent Jean-Claude

Nemen van rechtswege deel met raadgevende stem:

Vermandere Luc, wnd. administrateur-generaal
Verbrugghe Albert, commissaris van de Vlaamse Regering

DIRECTIECOMITE

Het directiecomité bestaat uit 12 leden, werd benoemd door de raad van bestuur en is als volgt samengesteld:

Publiekrechtelijke sector

Namens de provincie, gemeenten en intercommunales:

Casier Youro, Wervik
 Decler Hilde, Brugge
 Decorte Guido, Koksijde
 Laurent Jean-Claude, Brugge
 Titeca-Decraene Marleen, Anzegem
 Nog te benoemen vervanger van Leterme Yves, Ieper

Privaatrechtelijke sector

Namens de werkgevers-, landbouw- en middenstandsorganisaties:

Dochy Bart, Roeselare
 Pieters André, Roeselare
 Libeer Jo, Kortrijk

Namens de werknemersorganisaties:

Deseyn Luc, Kortrijk
 Van Lancker Eddy, Kortrijk
 Van Poucke Eric, Sint-Kruis/Brugge

Nemen van rechtswege deel met raadgevende stem:

Vermandere Luc, wnd. administrateur-generaal
 Verbrugge Albert, commissaris van de Vlaamse Regering

COLLEGE VAN COMMISSARISSEN

Het college van commissarissen werd benoemd door de raad van bestuur en is als volgt samengesteld:

namens de publiekrechtelijke sector:

Terryn Roger, Deerlijk

namens de privaatrechtelijke sector:

Cordy Dorine, Brugge

als lid van het Instituut der Bedrijfsrevisoren:

Derycke Martin, Lendeledede

Nemen van rechtswege deel met raadgevende stem:

Vermandere Luc, wnd. administrateur-generaal
 Verbrugge Albert, commissaris van de Vlaamse Regering

VERGADERINGEN

De diverse bestuursorganismen kwamen in Brugge bijeen op volgende data:

Directiecomité	Raad van bestuur	College van commissarissen
13 januari	9 maart	24 februari
24 februari	8 juni	28 september
9 maart	14 september	
13 april	7 december	
11 mei		
22 juni		
14 september		
5 oktober		
9 november		
23 november		

ADMINISTRATIE

De raad van bestuur van de GOM - West-Vlaanderen besliste op 14 september 2004 Jan Callens, administrateur-generaal, te detacheren als kabinetschef van Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering.

- Jan Callens, administrateur-generaal (tot 14 september 2004),
- Luc Vermandere, wnd. administrateur-generaal (vanaf 14 september 2004).

Lijndiensten

- Jacques Hemschoote, directeur, hoofd afdeling toegepast sociaal-economisch onderzoek en ruimtelijke ordening,
- Philippe Tavernier, directeur, hoofd afdeling milieu,
- André De Raes, directeur, hoofd afdeling bedrijfsbegeleiding, innovatie en technologie.

Adviesraad

- Dominic Duthoit, directeur, hoofd financiën en personeel,
- Patricia Delcampe, directiesecretaresse,
- Caroline Pollet, kwaliteitscoördinator,
- Nicole Danneels, verantwoordelijke pers, publicaties en opleidingen,
- Erik De Backer, verantwoordelijke informatica,
- Dieter Geenens, verantwoordelijke communicatie.

3 > Financiële staat 2004

ACTIEF		PASSIEF		Resultatenrekening 2004	
Immateriële vaste activa	1.643	Eigen vermogen	11.577.686	Operationele opbrengsten	3.557.607
Materiële vaste activa	3.625.921	Voorzieningen	7.091	Operationele kosten	3.703.210
Financiële vaste activa	3.941.547	Schulden op meer dan 1 jaar	66.585	Operationeel resultaat	-145.603
Vorderingen op meer dan 1 jaar	/	Schulden op ten hoogste 1 jaar	2.715.187	Financiële opbrengsten	156.574
Voorraden	312			Financiële kosten	173
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	1.589.904			Financieel resultaat	156.401
Geldbeleggingen	4.996.106			Uitzonderlijke opbrengsten	9.161
Liquiditeiten	334.721			Uitzonderlijke kosten (-)	15.979
Totaal	14.490.154	Totaal	14.490.154	Resultaat van het jaar	3.980

4 > Lijst met afkortingen

AEP	Afval- en Emissiepreventie	NBB	Nationale Bank van België
AMINAL	Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer	NGO	Niet Gouvernementele Organisaties
APA	Algemeen Plan van Aanleg	OBIA	Ostend-Bruges International Airport
APZI	Association Port of Zeebrugge Interests	OVAM	Openbare Afvalstoffen Maatschappij
AROHM	Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen	PIAV	Programma Innovatieve Acties Vlaanderen
BAN	Business Angel Netwerk	PIH	Provinciale Industriële Hogeschool
BBT	Best Beschikbare Technieken	PMD	Plastiek, Metaal en Drankkartons
BC	Bedrijvencentrum	POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
BITLAR	Beheersmaatschappij van het Internationaal Transportcentrum LAR	POVLT	Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw
BPA	Bijzonder Plan van Aanleg	PRESTI 5	Preventie Stimulerend Programma
BVQI	Certificatie Bureau	PROCLAM	Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu
CIS	Community Innovation Survey	PUC	Postuniversitair Centrum West-Vlaanderen
DOV	Databank Ondergrond Vlaanderen	REG	Rationeel EnergieGebruik
EE-adviseur	Eco-Efficiëntie adviseur	RESOC	Regionale Sociaal Economische Overlegcomités
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	RISO	Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw
EIC	Euro Info Center	RSD	Rijn-Schelde-Delta
EROF	Europees Regionaal Ontwikkelingsfonds	RUP	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
ERSV	Erkend Regionaal SamenwerkingsVerband	SERR	Sociaal-Economische Raden van de Regio
ESF	Europees Sociaal Fonds	SERV	Sociaal-economische Raad voor Vlaanderen
EU	Europese Unie	SPRE	Strategisch Plan Ruimtelijke Economie
EURES	European Employment Services	STC	Subregionaal Tewerkstellingscomité
FAB	Forum for Applied Biotechnology	STIP	Steun- en Informatiepunt
FFIO	Flanders Foreign Investment Office	TIS	Thematische Innovatiestimulering
FLV	Flanders Language Valley	TRUST	Transformation of Rural and Urban Spatial sStructure
GIS	Geografisch Informatiesysteem	TZZ	Transportzone Zeebrugge
GOM	Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij	UG	Universiteit Gent
GOMOV	GOM - Oost-Vlaanderen	UNEP	Milieuprogramma van de Verenigde Naties
HR	Human Resources	UNIZO	Unie der Zelfstandige Ondernemingen
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie	VCM	Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking
ICWVL	Innovatiecentrum West-Vlaanderen	VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
IFEST	International Fair for Environmental & Safety Technologies	VEGEBE	Verbond Groenteverwerkende Bedrijven
IICK	Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk	VEVA	Vereniging van Varkenshouderijen
IQS	Innovatie Quick Scan	VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
IRC	Innovation Relay Centers	VKW	Verbond der Kristelijke Werkgevers
IT	Informatie & Technologie	VLAO	Vlaams Agentschap Ondernemen
IWT	Instituut voor de aanmoediging van de innovatie door wetenschap en technologie in Vlaanderen	VKC	Vlaams Kunststoffencentrum
KATHO	Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen	VLARO	Vlaams Reglement voor afvalvoorkoming en -beheer
KHBO	Katholieke Hogeschool Brugge/Oostende	VLAREM	Vlaams Reglement - Vlaams Informeel Milieuoverleg
KMO	Kleine en Middelgrote Ondernemingen	VLIZ	Vlaams Instituut voor de Zee
KULAK	KU Leuven Campus Kortrijk	VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
LAR	Lauwe-Aalbeke-Rekkem	VOI	Vlaamse Overheidsinstelling
MAMBO	Minder Afval Meer BedrijfsOpbrengsten	VOSEC	Vlaams Overlegplatform van de sociale en meerwaardeneconomie
MAP	Mestactieplan	WES	WES Onderzoek en Advies
MBZ	Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen	WPA	West-Vlaams Proefcentrum voor de Akkerbouw
		WTCM	Wetenschappelijk en Technisch Centrum van de Metaalverwerkende Nijverheid
		WVI	West-Vlaamse Intercommunales

COLOFON

wettelijk depot

D-2005-2636-1

ontwerp en lay-out

Reclame-Adviesbureau

Magenta, Brugge

www.magenta.be

fotografie

Jan Darthet

drukkerij

De Windroos, Beernem

verantwoordelijke uitgever

Luc Vermandere

Schooldreef 75

8730 Beernem

Dit jaarverslag is gratis verkrijgbaar.

GOM

GOM

WEST-VLAANDEREN

Organisatie voor streekontwikkeling

Baron Ruzettelaan 33

B-8310 Assebroek/Brugge

Tel. ++32 (0)50 36 71 00

Fax ++32 (0)50 37 77 23

E-mail: gom@gomwvl.be

Website: www.gomwvl.be

